

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA

EVA: 2013-1611-0153
Številka: 00712-50/2013/12
Datum: 14. 11. 2013

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	14-11-2013
Šifra:	432-01/13-22/1
Povezava:	
EPA:	1584-VI EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Vlada Republike Slovenije je na 33. redni seji dne 14. 11. 2013 določila besedilo:

– Predloga zakona o finančni upravi – prva obravnava,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 114. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13).

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in 235. člena Poslovnika državnega zbora določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Uroš Čufer, minister za finance,
- mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- mag. Mitja Mavko, državni sekretar, Ministrstvo za finance,
- mag. Irena Popovič, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance,
- Martina Verbančič, vodja Sektorja za splošne davčne zadeve in analize, Ministrstvo za finance.

PRILOGE: 12

Tanja ŠARABON
GENERALNA SEKRETARKA

PRVA OBRAVNAVA
EVA 2013-1611-0153

PREDLOG ZAKONA O FINANČNI UPRAVI

I. UVOD

Dejavnost pobiranja obveznih dajatev v najširšem smislu je ena temeljnih dejavnosti državne uprave. Temelji na pravnem okviru, ki ga sestavljajo materialni predpisi o obdavčenju, s katerimi se uvajajo davčne obveznosti, in postopkovni predpisi, ki urejajo ravnanje zavezancev za davke in ravnanje državnih organov, z zakonom pooblaščenih za opravljanje nalog pobiranja obveznih dajatev.

Interes Republike Slovenije je zagotavljati pregleden, gospodaren in učinkovit sistem pobiranja obveznih dajatev, ki bo spodbujal prostovoljno izpolnjevanje zakonskih obveznosti. Pogoji za prostovoljno izpolnjevanje obveznosti je sodobno urejen in strokoven upravni organ, odgovoren za pobiranje obveznih dajatev, ki zagotavlja pregledno in enako obravnavo vseh subjektov, ki morajo izpolnjevati obveznosti v zvezi s plačilom obveznih dajatev, hkrati pa zagotavlja zavezancem tudi ustrezno raven storitev, ki jim omogočajo enostavno in čim gospodarnejše izpolnjevanje njihovih obveznosti. Sodobno urejenih upravnih organov za pobiranje javnih dajatev ne smemo obravnavati le kot del represivnega aparata države, ampak kot storitveni servis zavezancev.

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

V Republiki Sloveniji pobirata obvezne dajatve Carinska uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: carinska služba) in Davčna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: davčna služba).

Načeloma je področje razdeljeno tako, da je delovno področje carinske službe vezano na izvajanje carinskih in trošarinskih predpisov, predpisov o pobiranju okoljskih dajatev, nadalje na nadzor nad tranzitom blaga, za katero so predpisani posebni ukrepi zaradi interesov varnosti, varovanja zdravja in življenja ljudi, živali in rastlin, varstva okolja, varovanja kulturne dediščine ali varovanja pravic intelektualne lastnine, izvajanje ukrepov zunanjetrgovinske in skupne kmetijske politike ter drugih predpisov, ki določajo pristojnosti carinske službe, in tistih predpisov s področja obdavčevanja, za izvajanje katerih se pretežno uporabljajo carinskim podobni postopki, ter preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj v zvezi z izvajanjem predpisov z delovnega področja carinske službe, zlasti v zvezi z blagom, ki se vnaša na carinsko območje ali iznaša z njega.

Dejavnost davčne službe obsega odmero, obračunavanje, nadzor in izterjavo davkov ter drugih obveznih dajatev na podlagi zakonov in drugih predpisov. Pobiranje davkov pomeni celokupnost vseh nalog in aktivnosti, ki se nanašajo na spremljanje zavezancev za davek pri izpolnjevanju njegovih davčnih obveznosti.

Zakonska ureditev carinske službe izhaja iz leta 1991, ko je bil uveljavljen Zakon o carinski službi (Uradni list RS, št. 1/91), na podlagi katerega je bil 8. oktobra 1991 tudi dejansko vzpostavljen carinski nadzor ob celotni meji Republike Slovenije.

Ureditev carinske službe se je spremenila leta 1999 s sprejetjem novega Zakona o carinski službi (Uradni list RS, št. 56/99), ki je pomenil preoblikovanje službe po vzoru sodobnih evropskih služb ter je uvedel precej novosti, predvsem v zvezi s pooblastili pooblaščenih uradnih oseb carinske službe (dodatna pooblastila za izvajanje carinskih in trošarinskih kontrol, ki se lahko izvajajo na celotnem ozemlju države ter so omogočala pridobivanje in obdelavo vseh potrebnih dokumentov in podatkov, vključno z osebnimi podatki posameznikov). Za carinsko službo je pomemben tudi 1. maj 2004, ko je z vključitvijo v Evropsko unijo Republika Slovenija postala del carinske unije, skupnosti brez meja, ki temelji na prostem pretoku blaga, ljudi, storitev in kapitala. V tem obdobju je carinska služba pridobila nova delovna področja in pristojnosti, ki so bila pomembna tudi za enotni gospodarski trg EU in sicer: na področju boja proti ponaredek in trgovanju s prepovedanim blagom, sodelovanja pri izvajanju skupne kmetijske politike, pobiranja drugih proračunskih prihodkov, delovanja Intrastata, postane prekrškovni organ, začne izvajati izterjave tujih upravnih odločb o carinah in trošarinah, itd.

Zakonska ureditev davčne službe izhaja iz leta 1996, ko je bil uveljavljen Zakon o davčni službi (Uradni list, št. 18/96). S tem zakonom se je ustanovila Davčna uprava Republike Slovenije, v kateri sta se združili Republiška uprava za javne prihodke in Agencija Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje, katerih osnovni nalogi sta bili pobiranje obveznih dajatev in nadzor nad izvajanjem predpisov o obdavčenju. Ureditev davčne službe se je spremenila leta 2004 s sprejetjem novega Zakona o davčni službi (Uradni list RS, št. 57/04), s katerim se je posodobil pravni okvir delovanja davčne službe.

Nadaljnji razvoj sistema pobiranja obveznih dajatev ter spremenjene okoliščine za delo carinske službe zaradi širitev Evropske unije zahtevata spremembe tudi pri organiziranju služb, ki so pristojne za pobiranje obveznih dajatev. Z vstopom Republike Hrvaške v Evropsko unijo je ukinjen carinski nadzor na državni meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško. Slovenija bo ohranila zunanjo mejo EU le še na območju morske meje in na letališčih, odprtih za mednarodni promet. S tem se bo bistveno spremenil način dela carinske službe, nove naloge bodo prešle v pristojnost sedanje davčne službe (promet blaga in storitev s Hrvaško bo postal sestavni del t. i. intrakomunitarnega prometa blaga in storitev). Zaradi spremenjenih okoliščin mednarodnega poslovanja se spreminjajo tudi potrebe slovenskega gospodarstva z vidika pomoči, ki jo mora mednarodnemu trgovanju zagotoviti upravni organ.

Ob upoštevanju navedene okoliščine Vlada Republike Slovenije ocenjuje, da je treba reorganizirati carinsko in davčno službo tako, da bo učinkoviteje pobirala obvezne dajatve, obenem pa skrbela za nadzor zunanjih mej, še nadalje varovala finančne interese EU in njenih držav članic ter zagotavljala varnost ljudi, zdravja, gospodarstva in okolja.

Ob dosedanjih manj obsežnih spremembah organiziranosti in pristojnosti obeh služb so se naloge, ki niso ozko vezane le na pobiranje davkov in prispevkov, prenašale z davčne na carinsko službo, carinski službi pa so se dodajale nove pristojnosti, da se ohrani obsežen človeški potencial, ki ga ta služba zagotavlja, zaradi spremenjenih okoliščin (vstopa Slovenije v EU) pa ni bil več najboljše izkoriščen. S temi spremembami se je dosegla delna razbremenitev davčne službe in njena preusmeritev v naloge v zvezi z učinkovitim pobiranjem davkov in prispevkov ter hkrati zagotovitev ustreznega obsega dela za carinsko službo.

Z opisanimi spremembami so se mešale pristojnosti med službama, kar ni v celoti utemeljeno glede na naloge in načine pobiranja različnih obveznih dajatev, zato je treba posodobiti same postopke pobiranja kakor tudi organiziranost obeh služb.

Ob upoštevanju navedenega Vlada Republike Slovenije ocenjuje, da je zaradi pričakovanih novih okoliščin, ki jih je prinesel vstop Hrvaške v EU, in zaradi povečanja učinkovitosti pri pobiranju obveznih dajatev ter večje racionalnosti organiziranosti služb, ki so pristojne za pobiranje javnih dajatev, primerno, da se davčna in carinska služba združita v enotno finančno upravo.

Z združitvijo obeh služb v enotno finančno upravo se uresničujeta tudi cilj racionalizacije postopkov v službah in optimizacija stroškov do zdaj ločenih organov. Združitev bo novemu organu zagotavljala tudi enotno, učinkovito in hitro izvajanje nalog, enako obravnavo vseh davčnih zavezancev, zmanjševanje stroškov na strani davčnih zavezancev in davčnega organa, enako dostopnost davčnih storitev za vse davčne zavezance ter enakomernejšo obremenjenost vseh zaposlenih. Ob tem se bo še naprej opravljal carinski nadzor na zunanjih mejah Evropske unije, nadaljevala se bodo prizadevanja organa v boju proti nezakoniti mednarodni trgovini, trgovini s ponarejenim blagom, organiziranim kriminalu, vnosu prepovedanih substanc in predhodnih sestavin za droge ter

terorizmu. Tako bo finančna uprava s svojimi ukrepi še naprej sledila ciljem zaščite finančnih interesov Unije in njenih držav članic, zaščite pred nepravilno in nezakonito trgovino, zagotovitve varnosti in varstva Unije in njenih prebivalcev ter varstva okolja ter za ustrezno ravnotežje carinskimi kontrolami in olajšanjem mednarodne trgovine.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Osnovno poslanstvo finančne uprave oziroma njena temeljna naloga je pobiranje obveznih dajatev.

Cilj predloga zakona je vzpostaviti pravni okvir za nadaljnji razvoj upravnega organa, pristojnega za pobiranje obveznih dajatev, kot sodobno organiziranega upravnega organa. Sodobno organizirana finančna uprava si prizadeva za zakonito, strokovno, politično nevtrarno, odprto in pregledno ter učinkovito delovanje. Njenega delovanja ne sme določati le nadzorna naloga, ampak mora delovati kot storitveni servis zavezancev in razvijati partnerske odnose z zavezanci, ki so pripravljeni prostovoljno in zakonito izpolnjevati svoje obveznosti glede plačevanja obveznih dajatev. V tem smislu mora tudi finančna uprava delovati v skladu z načeli k uporabniku usmerjene javne uprave. Ti cilji se dosegajo predvsem s poenostavitvijo in standardizacijo postopkov, zmanjševanjem administrativnih ovir, zmanjševanjem upravnega bremena in izboljšanjem kakovosti dela.

Izhajajoč iz navedenega je temeljni cilj predloga zakona urediti tako organizacijo in delovanje finančne uprave, ki bo zagotavljala izvajanje zakonov o obdavčenju, tako da bo pobiranje obveznih dajatev sledilo načelu prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti zavezancev ob hkratnem zagotavljanju ustreznega izpolnjevanja davčnih obveznosti zavezancev, ki svojih obveznosti ne izpolnjujejo v rokih in na način, določen z zakonom.

Pričakovani učinki združitve, ki se nanašajo na opravljanje nalog, so zmanjševanje administrativnih ovir za zavezance, poenotenje inšpekcijskih pregledov, možnost dostopa oziroma vzpostavitev skupnih zbirk podatkov, kar bo omogočilo celovito in kakovostno obravnavo zavezancev (kršitve, odprte terjatve, enotna davčna izvršba po zavezanca), boljša organiziranost skupnega organa in učinkovitejše organiziranje dela.

Pričakovani učinki, ki se nanašajo na organizacijski vidik, so združitev notranjih organizacijskih enot, ki opravljajo istovrstne naloge (obračun, odmera, nadzor nad vplačevanjem obveznih dajatev, izterjava in preiskave za uspešnejše zatiranje in pregon kriminalnih dejanj, na primer uvedba mobilnih enot preiskav v zvezi s sivo ekonomijo, ki bi bila organizirana v finančni upravi) ter učinkovita izraba zaposlenih.

2.2 Načela

Načela predloga zakona so opredeljena v II. poglavju kot splošna vodila za delovanje organa in bodo v pomoč pri razlagi in uporabi določb tega zakona.

Predlog zakona temelji na teh načelih:

- spodbujanje prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti

S tem načelom se poudarja pomen družbenega zavedanja v zvezi s prostovoljnim izpolnjevanjem obveznosti (obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti). Pravilno in pravočasno izpolnjevanje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti je državljanska vrednota, za uresničitev katere finančna uprava daje zavezancem pojasnila v zvezi z izpolnjevanjem njihovih obveznosti ter zavezance in javnost pravočasno ter primerno obvešča o vsebini veljavnih predpisov o obdavčenju in drugih predpisov, za izvajanje katerih je pristojna. To je del nalog finančne uprave, ki jih s splošnim pojmom lahko opredelimo kot zagotavljanje storitev za zavezance in jim tako zagotavljati ustrezno pomoč (servis) pri izpolnjevanju njihovih obveznosti. Načelo se uresničuje z razvijanjem partnerskega odnosa med finančno upravo in zavezanci.

- javnost dela

S tem načelom se zavezancem in javnosti zagotavlja, da se seznanjajo z metodami in učinki delovanja finančne uprave.

- preglednost

Načelo preglednosti in predvidljivosti pomeni, da je delovanje finančne uprave pregledno in predvidljivo. S tem načelom se zagotavlja pravna varnost zavezancev in enotno ter konsistentno delovanje finančne uprave.

Preglednost se zagotavlja z omogočanjem dostopa do informacij javnega značaja, tudi proaktivno, med drugim z določitvijo ciljev finančne uprave. Zastavljene cilje finančna uprava opredeli v strateških dokumentih, ki jih javno objavi.

Predvidljivost zahteva, da mora biti delovanje finančne uprave vnaprej jasno določeno in pričakovano in se uresničuje z upoštevanjem načela gotovosti, seznanjenosti in pomoči ter pravico informiranja in zavezujočo informacijo, ki so urejeni v Zakonu o davčnem postopku. Finančna uprava zagotavlja predvidljivost tudi z objavami pojasnil, razlag in odgovorov na značilna in pogosta vprašanja zavezancev ter davčne prakse v zvezi z njimi.

- gospodarnost in učinkovitost

Načelo gospodarnosti in učinkovitosti zagotavlja finančna uprava z gospodarnim in učinkovitim ravnanjem tako, da bosta s čim manjšimi stroški omogočena najugodnejši rezultat ter doseganje zastavljenih ciljev, opredeljenih v strateških dokumentih finančne uprave.

- notranji nadzor

Notranji nadzor vključuje sistem finančnega in organizacijskega poslovanja in notranjih kontrol ter stalnega preverjanja tega sistema. Notranji nadzor dela finančne uprave mora zagotoviti, da finančno in organizacijsko poslovanje ter sistem notranjih kontrol delujejo v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, gospodarnosti in učinkovitosti.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona ureja načela delovanja, organizacijo, naloge in pooblastila finančne uprave, zbiranje podatkov ter vodenje davčnega registra in evidenc, pravice ter obveznosti uslužbencev finančne uprave in druga vprašanja, povezana z delovanjem finančne uprave. Predlog zakona je razdeljen na več poglavij, in sicer:

1. splošne določbe
2. načela
3. organizacijo in naloge finančne uprave
4. pooblastila
5. zbiranje podatkov (davčni register in ostale evidence)
6. položaj, pravice in dolžnosti uslužbencev finančne uprave
7. priznanja
8. prepoved posnemanja in uporabe uniforme, oznak in simbolov finančne uprave
9. kazenske določbe
10. posebni določbi
11. prehodne in končne določbe

V prvem poglavju predloga zakona (splošne določbe) so določeni vsebina zakona, opredelitev pojmov, uporabljenih v tem zakonu, in zunanja prepoznavna podoba (zastava in znak).

V drugem poglavju predloga zakona so določena načela za delovanje organa:

1. spodbujanje prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti,
2. javnost dela,
3. preglednost in predvidljivost,
4. gospodarnost in učinkovitost,
5. notranji nadzor.

V tretjem poglavju predloga zakona so določene organizacija in naloge finančne uprave. Finančna

uprava Republike Slovenije bo upravni organ v sestavi ministrstva za finance. Notranje organizacijske enote finančne uprave sestavljajo Generalni finančni urad in finančni uradi.

V tem poglavju so določene tudi naloge finančne uprave. Pri določitvi obsega in vsebine nalog združenega organa se izhaja iz obstoječih nalog davčnega in carinskega organa, določenih z Zakonom o davčni službi, Zakonom o carinski službi in Zakonom o davčnem postopku.

Predlog določa temeljne naloge finančne uprave (davčne in carinske naloge), naloge v zvezi z delovanjem finančne uprave (računovodske in finančne naloge pri pobiranju obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti) in t. i. nedavčne naloge (izvršba terjatev denarnih nedavčnih obveznosti).

Ureditev temeljnih nalog sledi osnovnemu poslanstvu finančne uprave, to je pobiranju obveznih dajatev. Izvedba te naloge se nanaša na vse dejavnosti v zvezi z ugotavljanjem in izpolnitvijo davčne obveznosti zavezancev (vključno z ugotavljanjem kršitev), izvaja pa se v skladu z zakoni, ki urejajo obdavčenje in postopek v zvezi z obdavčenjem. Poleg osnovne naloge pa bo finančna uprava opravljala tudi številne druge naloge, ki so povezane z njeno temeljno nalogo (npr.: zbiranje statističnih podatkov o blagovni menjavi, upravno sodelovanje z organi EU itd., držav članic EU in tretjih držav) in naloge, ki jih določajo drugi zakoni in podzakonski predpisi (npr. izterjava sodnih taks, nadzor po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, hramba po zakonu, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora, nadzor nad prirejanjem iger na srečo itd.).

Finančna uprava bo opravljala naloge v skladu s tem zakonom, zakoni, ki urejajo obdavčenje in postopek v zvezi z obdavčenjem, zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor, zakonom, ki ureja prirejanje iger na srečo, ter drugimi predpisi in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

Četrto poglavje predloga zakona ureja pooblastila uradnih oseb. Za opravljanje nalog finančne uprave imajo uradne osebe v okviru nalog delovnega mesta, na katero so razporejene, določena pooblastila.

Pooblastila, ki jih smejo izvrševati pri opravljanju nalog finančne uprave uradne osebe, so:

1. ugotavljati identiteto osebe in status zavezanca,
2. zbirati in pridobivati obvestila ter podatke,
3. zahtevati predložitev podatkov, listin, dokumentov in drugih zapisov ter zavarovati podatke,
4. uporabljati tehnične pripomočke za fotografiranje ali snemanje,
5. odvzeti in pregledati vzorce blaga,
6. ugotavljati namensko uporabo označenih energentov in vsebnosti sredstev za označevanje energentov,
7. zaseči listine, dokumente, nosilce zbirk podatkov in druge stvari,
8. vstopiti na zemljišča, v prostore in objekte ter jih pregledati,
9. pregledati naprave, blago in druge stvari,
10. ustaviti prevozna sredstva,
11. pregledati in preiskati prevozna ter prenosna sredstva,
12. opraviti varnostni pregled,
13. pregledati osebe,
14. uporabljati prisilna sredstva,
15. prepovedati opravljanje dejavnost in zapečatiti poslovne prostore, poslovne knjige in drugo dokumentacijo,
16. uporabiti tehnično opremo, službene pse, službena vozila s prednostjo,
17. zadržati kršitelja,
18. opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom opravljanja nalog finančne uprave.

Pri izvajanju pooblastil smejo uradne osebe uporabiti tehnično opremo, službene pse in službena vozila s prednostjo. Predlog zakona ureja tudi razloge in postopek odvzema pooblastil.

V petem delu predloga zakona je urejeno zbiranje podatkov finančne uprave, to je vodenje in vzdrževanje davčnega registra in drugih evidenc. Davčni register je enotna, z drugimi evidencami povezana, informatizirana zbirka podatkov o zavezancih kot temeljna zbirka podatkov za pravilno, učinkovito in sprotno delovanje finančne uprave.

Finančna uprava vodi zbirke osebnih in drugih podatkov, ki jih pri opravljanju svojih nalog zbirajo in nadalje obdelujejo uslužbenci finančne uprave. Vrste evidenc, ki jih vodi in vzdržuje finančna uprava, so:

1. evidenco o hrambi, prodaji in uničenju premičnin, ki jih najde policija ali druga uradna oseba državnega organa,
2. evidence, predpisane z drugimi predpisi, predpisi EU ter mednarodnimi pogodbami.
3. evidenca o davkih,
4. knjigovodske evidence,
5. evidenca o vodenju postopkov finančnega nadzora,
6. evidenca finančnih preiskav,
7. evidenca o vloženih kazenskih ovadbah in naznanilih,
8. carinska evidenca,
9. evidenca trošarin,
10. evidenca informacij za izvedbene namene,
11. evidenca o uporabi prisilnih sredstev,
12. evidenca predloženih instrumentov zavarovanja,
13. evidenca o davčni izvršbi,
14. evidenca poročevalskih enot in deklarantov v zvezi z zbiranjem statističnih podatkov, za katere je pristojna finančna uprava,
15. evidenca okoljskih dajatev,
16. evidenca o hrambi blaga,
17. evidenca o nadzorih nad prirejanjem iger na srečo, po zakonu, ki ureja igre na srečo,
18. evidence, predpisane z drugimi predpisi, predpisi EU ter mednarodnimi pogodbami.

Šesti del predloga zakona ureja posamezne vsebine o položaju, pravicah in dolžnostih uslužbencev finančne uprave, ki so v sistemskih predpisih drugače urejene oziroma jih ti ne urejajo.

Sedmi del ureja priznanja uslužbencem in drugim osebam za njihove zasluge pri delovanju finančne uprave, osmi del pa prepoved posnemanja in uporabe uniforme, oznak in simbolov finančne uprave.

V devetem delu predloga zakona so določene kršitve obveznosti po predlogu zakona in sankcije zanje.

Deseti del predloga zakona ureja podelitev statusa zaradi spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti in posebni institut, finančno preiskavo, enajsti del vsebuje prehodne določbe, s katerimi se urejajo vprašanja uveljavitve posameznih ureditev, in končno določbo, ki ureja začetek veljavnosti in uporabe predloga zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocenjeni stroški združitve organov so v prvi fazi združitve povezani z oblikovanjem nove celostne podobe združenega organa, združevanjem oziroma poenotenjem informacijskega sistema za pisarniško poslovanje in stroškov morebitnih selitev zaposlenih.

Ocenjeni stroški združitve organov znašajo približno 944.000 eurov, od tega:

1. stroški informacijske tehnologije 800.000 eurov:
 - za poenotenje dokumentarnega sistema 500.000 eurov,
 - za uskladitev izhodne korespondence v računalniškem programu SAP s celostno grafično podobo 200.000 eurov,
 - za povezovanje in poenotenja omrežja 100.000 eurov,
2. stroški celostne grafične podobe (na primer izdelave spletnih strani, zastav, tabel in označb prostorov ter avtomobilov in žigov) 130.000 eurov,
3. drugi stroški (na primer prenos lastništva službenih vozil) 14.000 eurov.

Upoštevajoč, da se uporabijo obstoječe tiskovine, v oceni stroškov niso predvideni stroški spremembe logotipov na tiskovinah.

Navedeni stroški so enkratni stroški, ki bodo nastali ob združitvi obeh organov v enotno finančno

upravo. Poleg stroškov se v zvezi z združitvijo pričakujejo tudi prihranki, ki bodo trajni. Prav tako je treba upoštevati, da bo z združitvijo povečana učinkovitost delovanja finančne uprave in s tem bodo višji prilivi obveznih dajatev v javne blagajne (večja učinkovitost se pričakuje predvsem v nadzornih postopkih in pri izvršbah). Pričakuje se, da učinki v prvem letu delovanja enotne finančne uprave še ne bodo vidni v celoti, temveč v naslednjih letih.

Na podlagi odločitve o povezavi informacijskih sistemov na področju finančno-računovodske naloge ali združitve vseh informacijskih sistemov v enotnem okolju, kar pa v začetnem obdobju po združitvi organov še ni predvideno, so pričakovani dodatni stroški.

Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva so zagotovljena v državnem proračunu, v finančnih načrtih carinske in davčne službe.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Organizacija pobiranja obveznih dajatev je prepuščena vsaki državi. Z vidika finančnih interesov Evropske unije in tudi finančnih interesov posamezne države pa je naloga vsake države, da z ustreznimi administrativnimi postopki in materialno podporo zagotovi čim učinkovitejše pobiranje obveznih dajatev.

Predlog zakona ni povezan s pravnim redom Evropske unije.

Primerljiva vsebina predloga zakona je predstavljena po posameznih evropskih državah.

Avstrija

V Republiki Avstriji sta davčna in carinska uprava združeni v enotno finančno upravo. Njeno organizacijo in naloge, kot sta pobiranje javnih dajatev in nadzor nad davčnimi zavezanci, na zvezni ravni določa Zakon o organiziranosti finančne uprave. Najvišji organ finančne uprave je Zvezno finančno ministrstvo, v katerem je organiziranih več sekcij. Temeljna naloga posamezne sekcije je nadzor nad seznanjenostjo podrejenih enot z veljavnimi predpisi in njihovim enotnim izvajanjem.

Delovanje finančne uprave je usklajeno s sodobnimi načeli, značilnimi za delovanje javnih uprav, kot so preglednost, gospodarnost, ekonomičnost, poštenost idr. V ospredju njenega delovanja je predvsem uporabnik njihovih storitev, to je davčni zavezanec.

Na zvezni ravni sta centralno organizirani dve organizacijski enoti za izvajanje posameznih oblik davčnega nadzora, to sta inšpekcijski oddelek za nadzor velikih družb in oddelek za davčni inšpekcijski kazenski pregon.

Na območni ravni so finančni in carinski uradi in njihove izpostave, katerih naloge so pobiranje javnih dajatev, nadzor nad davčnimi zavezanci in druge naloge finančne uprave. Z uredbo jih ustanovi zvezni minister za finance, vodijo pa jih predstojniki.

Pobiranje socialnih prispevkov ne spada med naloge finančne uprave, saj je to v pristojnosti posebnih služb zunaj finančne uprave.

Davčni organ ima sistem upravljanja, ki temelji na uspešnosti. Sedanji sistem omogoča prožnost in nagrajevanje posebnih dosežkov. Uslužbenci, ki so pri svojem delu posebej uspešni, so tudi primerno nagrajeni.

Ciper

Davčna uprava na Cipru je neodvisen organ v sestavi Carinske in trošarinske uprave, ki deluje v

Ministrstvu za finance. Ima direktorja carinske in trošarinske uprave in vodjo davčne službe. Vodja davčne uprave si je prizadeval za čim večjo stopnjo decentralizacije oblasti in tako postopoma prenesel vrsto odgovornosti na pet lokalnih enot.

Davčna služba je odgovorna predvsem za učinkovito izvajanje davčne zakonodaje, pobiranje davkov, registracijo davčnih zavezancev in pobiranje davka, ki se plača ob uvozu, in obdavčljive transakcije v republiki.

Poleg tega skrbi za izvajanje davčne inšpekcije nad zavezanci za davek in preiskuje davčne utaje. Obravnava davčne obračune in presoja zahteve po vračilu davka.

Naloge davčnega uslužbenca in carinskega uslužbenca so strogo ločene, carinski uslužbenec je odgovoren za carine in trošarine, davčni uslužbenec pa za davke. Uslužbenci niso deležni posebnih ugodnosti. Narava dela carinskega in davčnega uslužbenca onemogoča delo zgolj v rednem delovnem času, zato uslužbencem za delo zunaj rednega delavnega časa pripada denarno nadomestilo ali možnost koriščenja ur.

Češka

Združitev davčne in carinske uprave na Češkem je dolgoročen projekt. V danem trenutku združujejo davke in prispevke za socialno in zdravstveno zavarovanje. Trenutno so za ta področja pristojne tri različne uprave, katerih prva naloga je uporaba enotnega procesnega prava.

Uslužbenci davčne uprave imajo povsem enak položaj kot drugi državni uslužbenci in zaposleni v zasebnem sektorju. Uslužbenci carinske uprave se lahko primerjajo z zaposlenimi v vojski in policiji, torej uniformiranimi zaposlenimi. Ti imajo vodje in morajo spoštovati pravila hierarhije, na drugi strani so deležni ugodnosti, in sicer v obliki večjega števila dni letnega dopusta, krajšega delovnega dneva in po nekaj letih delovne dobe prejmejo pokojnino v višini več sto evrov.

Estonija

V Estoniji je davčna in carinska uprava organizirana kot vladna agencija v sestavi Ministrstva za finance. Za svoje delo je odgovorna ministru, pristojnemu za finance, ki tudi usmerja, usklajuje in nadzira njeno delo. Ministrstvo opravlja naloge s področja javnih financ ter davčne in carinske politike.

Organizacijsko strukturo in položaj zaposlenih določi minister za finance v posebni uredbi.

Davčno in carinsko upravo sestavljajo področne enote, regionalni davčni in carinski centri ter urad generalnega direktorja.

Naloge in pristojnosti področne enote so posebej določene v statutu področne enote, ki ga sprejme generalni direktor.

Generalni direktor, ki ga imenuje minister za finance na predlog generalnega sekretarja na Ministrstvu za finance, opravlja nadzor nad področnimi enotami in zaposlenimi celotne davčne in carinske uprave. Ima dva namestnika. Generalni direktor lahko opravljanje nadzora prenese na svojega namestnika ali na vodjo področne enote.

Irska

Na Irskem sta davčna in carinska služba združeni v t. i. službi za prihodke (Revenue). Ustanovljena je bila leta 1923 z uredbo vlade. Službo vodijo predsednik in dva komisarja, ki sta na položaju generalnih sekretarjev. Po celotni državi služba deluje prek uradov z okoli 7000 uslužbenci. Glavna naloga službe je pobiranje davkov in drugih dajatev. Regionalni uradi so pristojni za posamezna območja, imajo pa tudi t. i. urade za velike primere, ki so ustanovljeni samo za obravnavo velikih družb. Delo regionalnega urada opravljajo notranje organizacijske enote, ustanovljene za preiskave, carinsko in davčno zakonodajo, kadrovanje, pravno pomoč, obveščanje, komunikacije in strateško

načrtovanje.

Nemčija

Zvezna finančna uprava je v Nemčiji razdeljena med zvezno oblast in zvezne dežele ter je del državne uprave. V zvezni finančni upravi je najvišji organ Zvezno ministrstvo za finance. Zvezna finančna uprava upravlja carinske dajatve, fiskalne monopole, potrošne davke, ki so urejeni na zvezni ravni, vključno s prometnim davkom na uvoz, davkom na motorna vozila in drugimi davki, uvedenimi v Evropski uniji. Njeno organizacijo ureja zvezni zakon.

Zvezni finančni upravi so podrejene višje finančne oblasti, ki opravljajo posebne naloge, za katere je pristojna zvezna oblast:

- Zvezni finančni urad,
- Zvezni urad za urejanje pogostih premoženjskih vprašanj,
- Zvezni zavod za finančni inšpekcijski nadzor,
- Zvezni monopolni urad za žganje,
- Zvezni urad za vrednostne papirje,
- Zvezni carinski urad in
- Urad za carinski kriminal.

Najvišje deželne finančne oblasti so deželna ministrstva za finance. Višje finančne direkcije, ki pod sabo združujejo krajevne finančne urade, so jim neposredno podrejene. Krajevni finančni uradi so odgovorni za konkretno izvajanje davčnih in carinskih predpisov. Za carine in potrošniške davke jim je na zvezni ravni nadrejen Zvezni carinski urad, za druge davke na tej ravni pa Zvezni finančni urad.

Hrvaška

Na Hrvaškem davčna in carinska uprava nista združeni v enoten organ, temveč sta dva ločena organa v sestavi Ministrstva za finance z določeno stopnjo samostojnosti.

Temeljna naloga davčne uprave je izvajanje davčnih predpisov in predpisov, ki urejajo obveznost plačila socialnih prispevkov. Predlaga spremembe davčne politike, spremembe davčnih predpisov, pripravlja osnutke zakonodajnih aktov in pripravlja predloge za izboljšanje davčnega sistema z vidika večje učinkovitosti pobiranja davka in obveznih socialnih prispevkov.

Delovno področje carinske uprave na Hrvaškem ureja Zakon o carinski službi. V njem so opredeljene naloge Osrednjega urada carinske službe in carinarnic. Urad opravlja tudi nadzor nad prisilno izterjavo carin, DDV, trošarin in drugih dajatev, ki se v skladu s posebnimi predpisi obračunavajo pri carinjenju blaga.

Uslužbenci davčne in carinske uprave v primerjavi z drugimi javnimi uslužbenci niso deležni posebnih ugodnosti, razen če ne gre za izmensko delo. Nekoliko višje plačilo v primerjavi z drugimi državnimi uslužbenci prejmejo davčni in carinski inšpektorji.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

predlog zakona bo imel pozitivne posledice na organiziranje služb, ki sta po veljavni ureditvi pristojni za pobiranje obveznih dajatev in izterjavo drugih nedavčnih denarnih obveznosti. S poenotenjem organizacijske strukture v enotno finančno upravo bosta povečani učinkovitost in preglednost delovanja finančne uprave.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

predlog zakona bo imel pozitivne posledice na prostovoljno izpolnjevanje obveznosti zavezancev v

zvezi s plačevanjem obveznih dajatev in drugih nedavčnih denarnih obveznosti. Zaradi večje učinkovitosti finančne uprave se bodo znižali administrativni stroški, poenotili se bodo posamezni postopki, če je glede na naravo stvari to mogoče, in s tem približale storitve finančne uprave potrebam zavezancev, predvsem potrebam gospodarstva.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona ne bo imel posledic na tem področju.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Zaradi poenotenja in večje učinkovitosti dela v okviru enotne finančne uprave bo imel predlog zakona pozitivne posledice na gospodarske subjekte. Pričakujejo se zmanjšanje administrativnih bremen zavezancev in zmanjšanje stroškov izpolnjevanja obveznosti ter okrepljen partnerski odnos z gospodarskimi subjekti, ki prostovoljno izpolnjujejo svoje obveznosti, s čimer se izboljša kakovost storitev, ki jih finančna uprava zagotavlja gospodarstvu in poveča pravna varnost zavezancev.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Neposrednih posledic na socialnem področju predlog zakona ne bo imel.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Neposrednih posledic na dokumente razvojnega načrtovanja predlog zakona ne bo imel. Nadaljnji ukrepi za poenotenje dela obeh obstoječih služb, predvsem z vidika poenotenja informacijske podpore, pa bodo vključeni v nacionalne razvojne programe.

6.6 Presoja posledic na druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic na drugih področjih.

6.7 Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona

Datum objave: 18. 1. 2013

Prejeli smo pripombe Sindikata državnih organov Slovenije in Sindikata carinikov Slovenije.

V predlogu zakona je bila smiselno upoštevana večina pripomb sindikatov, ki se nanašajo na delovanje službe, upoštevajoč uresničitev cilja, ki se zasleduje, to je racionalizacija poslovanja davčnega in carinskega organa ter povečanje učinkovitosti pobiranja javnofinančnih prihodkov.

Upoštevani so bili predlogi glede položaja, pravic in dolžnosti uslužbencev, in sicer določila o opravljanju nalog med stavko, začasni premestitvi zaradi delovnih potreb, prevzemu zaposlenih.

Niso bili upoštevani predlogi vsebin, določenih v drugih sistemskih predpisih, ki urejajo položaj javnih uslužbencev (na primer pogojev glede izobrazbe in delovnih izkušenj, ki so urejeni v Uredbi o delovnih mestih v državnih organih; varnostnega preverjanja, ki je urejeno v Zakonu o tajnih podatkih; varovalni opremi, ki je urejeno v Zakonu o varnosti in zdravju pri delu, itd.) ter dodatkih, ki so urejeni v Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju in Kolektivni pogodbi za javni sektor.

Ključna odprta zadeva je dodatek za stalnost.

6.8 Navedba predstavnikov Vlade RS, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora RS in delovnih teles:

- dr. Uroš Čufer, minister za finance
- mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka
- mag. Mitja Mavko, državni sekretar
- mag. Irena Popovič, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov
- Martina Verbančič, vodja Sektorja za splošne davčne zadeve in analize

6.9 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Za predstavitev sprejetega zakona bo odgovorno Ministrstvo za finance skupaj z obema službama.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Za spremljanje izvajanja sprejetega predpisa je odgovorno Ministrstvo za finance. Izvajanje se spremlja na podlagi rednih letnih poročil in sprotne ad hoc poročanja o posameznih odprtih zadevah.

6.10 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja načela delovanja, organizacijo, naloge in pooblastila finančne uprave, pravice ter posebnosti delovno-pravnih razmerij javnih uslužbencev in javnih uslužbenk finančne uprave (v nadaljnjem besedilu: uslužbenci finančne uprave) in druga vprašanja, povezana z delovanjem finančne uprave.

2. člen

(opredelitev pojmov)

Pojmi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. obvezna dajatev vključuje pojem davka, kot je opredeljen z zakonom, ki ureja davčni postopek, uvozne in izvozne dajatve, predpisane s predpisi Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), prispevke za socialno varnost in druge dajatve, ki so prihodek ene od blagajn javnega financiranja ali proračuna EU in so s posebnim predpisom predpisane kot splošno obvezne ter za pobiranje katerih je pristojna finančna uprava. Obvezna dajatev vključuje tudi koncesijsko dajatev, če je za finančni nadzor v zvezi z njo v skladu s posebnim predpisom pristojna finančna uprava,
2. druge denarne nedavčne obveznosti so obveznosti, ki niso obvezne dajatve iz 1. točke tega člena, za izterjavo katerih je v skladu z zakonom pristojna finančna uprava,
3. finančni nadzor je izvajanje splošnih in posameznih ukrepov finančne uprave zaradi nadzora nad zakonitostjo, pravilnostjo in pravočasnostjo izvajanja predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava,
4. finančna preiskava je izvajanje dejanj in ukrepov po tem zakonu in zakonu, ki ureja davčni postopek, da se preprečijo, raziščejo in odkrijejo kršitve predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava, če obstajajo razlogi za sum, da je bilo storjeno dejanje, s katerim so bili kršeni ti predpisi, ali zaradi zagotovitve medsebojne pomoči organom EU, držav članic EU in tretjih držav,
5. nadzor nad prirejanjem iger na srečo je izvajanje splošnih in posebnih ukrepov finančne uprave zaradi nadzora nad zakonitostjo po tem zakonu in zakonu, ki ureja igre na srečo,
6. izvršba je izvajanje dejanj in ukrepov za izterjavo neplačanih obveznih dajatev in za izterjavo neplačanih drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek,
7. zavezanec ali zavezanka (v nadaljnjem besedilu: zavezanec) je stranka v postopku, ki ga vodi finančna uprava,
8. pooblaščen uradne osebe so uradne osebe, ki imajo za opravljanje nalog finančne uprave poleg pooblastil, urejenih v drugih predpisih, posebna pooblastila po tem zakonu (v nadaljnjem besedilu: uradne osebe).

3. člen

(zastava in znak)

(1) Finančna uprava ima svojo zastavo in svoj znak.

(2) Obliko, barvo in uporabo zastave ter znaka določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) z uredbo.

II. NAČELA

4. člen

(spodbujanje prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti)

Zaradi izpolnjevanja davčnih in drugih obveznosti kot državljanske vrednote in s tem učinkovitega pobiranja obveznih dajatev in izterjave drugih denarnih nedavčnih obveznosti finančna uprava:

1. zavezancem daje pojasnila o izpolnjevanju njihovih obveznosti,
2. pravočasno in primerno obvešča javnost o vsebini veljavnih predpisov o obdavčenju in drugih predpisov, za izvajanje katerih je pristojna finančna uprava.

5. člen

(javnost dela)

- (1) Delovanje finančne uprave je javno, razen če zakon ne določa drugače.
- (2) Finančna uprava javno objavlja letna poročila o opravljanju nalog po tem zakonu.

6. člen

(preglednost in predvidljivost)

- (1) Delovanje finančne uprave je pregledno in predvidljivo.
- (2) Preglednost se zagotavlja z omogočanjem dostopa do informacij javnega značaja, tudi proaktivno, med drugim z določitvijo ciljev finančne uprave. Finančna uprava zastavljene cilje opredeli v strateških dokumentih, ki jih javno objavi.
- (3) Predvidljivost se zagotavlja z jasno določenim in enotnim ravnanjem finančne uprave.

7. člen

(gospodarnost in učinkovitost)

Finančna uprava pri svojem delu ravna gospodarno, učinkovito, z uporabo sodobnih sistemov vodenja in tako, da omogoča najugodnejše rezultate ter doseganje ciljev, opredeljenih v strateških dokumentih finančne uprave.

8. člen

(notranji nadzor)

- (1) Notranji nadzor dela finančne uprave vključuje sistem finančnega in organizacijskega poslovanja ter notranjih kontrol in stalnega preverjanja tega sistema.
- (2) Notranji nadzor dela finančne uprave mora zagotoviti, da finančno in organizacijsko poslovanje ter sistem notranjih kontrol delujejo v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, gospodarnosti in učinkovitosti.

III. ORGANIZACIJA IN NALOGE FINANČNE UPRAVE

9. člen

(organizacija finančne uprave)

- (1) Finančno upravo sestavljajo Generalni finančni urad in finančni uradi.
- (2) Krajevno pristojnost, območje in sedež Generalnega finančnega urada ter finančnih uradov in razmejitev nalog med njimi določi vlada z uredbo.

10. člen

(prenos pooblastil za vodenje in odločanje)

Predstojnik ali predstojnica finančne uprave (v nadaljnjem besedilu: predstojnik) lahko direktorja ali direktorico (v nadaljnjem besedilu: direktor) finančnega urada ali drugo uradno osebo, zaposleno v finančnem uradu, pooblasti za odločanje v upravnem postopku. Direktor finančnega urada pa lahko

uradno osebo, zaposleno v finančnem uradu, pooblasti za vodenje upravnega postopka.

11. člen

(naloge finančne uprave)

(1) Naloge finančne uprave so:

1. odmera in obračun obveznih dajatev,
2. carinjenje blaga,
3. finančni nadzor,
4. finančna preiskava,
5. nadzor nad prirejanjem iger na srečo,
6. nadzor nad prijavo vnosa in iznosa gotovine na območje ali z območja EU,
7. nadzor nad vnosom, iznosom, tranzitom in prenosom blaga v skladu s carinskimi predpisi ter predpisi, s katerimi so določeni posebni ukrepi zaradi interesov varnosti, varovanja zdravja in življenja ljudi, živali in rastlin, varstva okolja, varovanja kulturne dediščine, varstva pravic intelektualne lastnine ter ukrepi trgovinske politike,
8. izvršba,
9. odločanje v drugih upravnih postopkih, po predpisih, za izvajanje katerih je pristojna finančna uprava,
10. odločanje v postopku o prekršku, po predpisih za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava,
11. izvajanje ukrepov zunanjetrgovinske in skupne kmetijske politike, za izvajanje katerih je pooblaščen finančna uprava,
12. hramba, prodaja in uničenje zaseženega, odvzetega, odstopljenega ali najdenega blaga ter nadzor nad uničenjem blaga,
13. sodelovanje in izmenjava podatkov z organi EU, pristojnimi organi držav članic EU in pristojnimi organi drugih držav ter sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in strokovnimi združenji z delovnega področja finančne uprave,
14. sklepanje vnaprejšnjih cenovnih sporazumov in sporazumov o načinu izmenjave podatkov s področja dela finančne uprave,
15. zbiranje, preverjanje, analiziranje, hramba statističnih podatkov o blagovni menjavi z državami članicami EU in tretjimi državami ter posredovanje teh podatkov organu, pristojnemu za državno statistiko,
16. obveščanje zavezancev o izvajanju predpisov,
17. proučevanje in analiziranje delovanja sistema obveznih dajatev ter zagotavljanje obvladovanj tveganj,
18. spremljanje izvajanja predpisov iz pristojnosti finančne uprave in učinkov posameznih rešitev z vnaprej določenimi merili,
19. opravljanje računovodskih in finančnih nalog pri pobiranju obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti,
20. opravljanje drugih nalog, določenih z zakonom ali drugim predpisom.

(2) Predstojnik za zagotovitev enotne uporabe predpisov in enotnega opravljanja nalog uprave finančnim uradom daje navodila za delo in izdaja pojasnila v zvezi z uporabo predpisov z delovnega področja finančne uprave.

12. člen

(nadzor nad delom notranjih organizacijskih enot)

(1) Generalni finančni urad nadzira delo notranjih organizacijskih enot.

(2) Kadar se nadzor iz prejšnjega odstavka opravlja pri zavezancu, mora uradna oseba pred začetkom opravljanja teh dejanj zavezanca seznanimi, da je to nadzor nad delom organizacijskih enot finančne uprave.

(3) Če Generalni finančni urad ugotovi, da finančni urad ne opravlja svojih nalog oziroma jih ne opravlja pravilno ali pravočasno, mora na to opozoriti direktorja finančnega urada in mu naložiti, da zagotovi opravljanje njegovih nalog oziroma da ugotovljene nepravilnosti odpravi v roku, ki mu ga določi.

IV. POOBLASTILA

13. člen

(pooblastila)

(1) Za opravljanje nalog finančne uprave imajo uslužbenci finančne uprave v okviru nalog delovnega mesta, za katerega so sklenili pogodbo o zaposlitvi, pooblastila, določena z zakonom, predpisi EU in mednarodnimi pogodbami (v nadaljnjem besedilu: pooblastila).

(2) Uradne osebe, ki imajo posebna pooblastila po tem zakonu, so:

- inšpektor,
- carinik,
- preiskovalec,
- kontrolor in
- izterjevalec.

(3) Uradne osebe pri opravljanju nalog iz prvega odstavka 11. člena tega zakona izvajajo pooblastila v skladu s tem zakonom na celotnem območju Republike Slovenije.

14. člen

(pooblastila uradnih oseb)

(1) Pri opravljanju nalog finančne uprave uradna oseba:

1. ugotavlja identiteto osebe in status zavezanca,
2. zbira in pridobiva obvestila ter podatke,
3. zahteva predložitev podatkov, listin in dokumentov in drugih zapisov ter zavaruje podatke,
4. uporablja tehnične pripomočke za fotografiranje ali snemanje,
5. odvzame in pregleduje vzorce blaga,
6. ugotavlja namensko uporabo označenih energentov in vsebnosti sredstev za označevanje energentov,
7. zaseže listine, dokumente, nosilce zbirk podatkov in druge stvari,
8. vstopa na zemljišča, v prostore in objekte ter jih pregleda,
9. pregleduje naprave, blago in druge stvari,
10. ustavi prevozna sredstva,
11. pregleduje in preiskuje prevozna ter prenosna sredstva,
12. opravi varnostni pregled,
13. pregleduje osebe,
14. uporablja prisilna sredstva,
15. prepove opravljanje dejavnosti in zapečati poslovne prostore, poslovne knjige in drugo dokumentacijo,
16. uporabi tehnično opremo, službene pse, službena vozila s prednostjo,
17. zadrži kršitelja,
18. opravlja druga dejanja, ki so v skladu z namenom opravljanja nalog finančne uprave.

(2) Inšpektor pri izvajanju nalog izvršuje pooblastila iz 1. do 18. točke prejšnjega odstavka tega člena.

(3) Carinik in preiskovalec pri izvajanju nalog izvršujeta pooblastila iz 1. do 18. točke prvega odstavka tega člena.

(4) Kontrolor pri izvajanju nalog izvršuje pooblastila iz 1. do 9. točke in 18. točke prvega odstavka tega člena.

(5) Izterjevalec pri izvajanju nalog izvršuje pooblastila iz 1. do 4. točke, 7. do 11. točke in 18. točke prvega odstavka tega člena.

15. člen

(ugotavljanje identitete osebe in pravnega statusa zavezanca)

(1) Uradna oseba ugotavlja identiteto osebe, ki zajema preverjanje identitete fizičnih oseb in pravnega statusa drugih zavezancev pri izvajanju nalog, za katere je pristojna finančna uprava.

(2) Uradna oseba preveri identiteto fizične osebe, tako da ji pojasni razloge ustavitve ter nato od nje zahteva vpogled javne listine z njeno fotografijo, ki jo je izdal državni organ ter preveri podatke v uradnih evidencah.

(3) Uradna oseba preveri pravni status zavezancev, tako da vpogleda v listine, ki dokazujejo njegov status, in druge listine ter dokumente, iz katerih se ugotovi istovetnost, in preveri podatke v uradnih evidencah.

16. člen

(zbiranje in pridobivanje obvestil in podatkov)

(1) Uradna oseba zbira obvestila in podatke od oseb, ki bi lahko dale koristne podatke za opravljanje nalog finančne uprave, določene z zakonom.

(2) Uradna oseba osebo, od katere zbira podatke in obvestila, seznani, da ima pravico do anonimnosti, razen ko uradna oseba zbira obvestila po določbah zakona, ki ureja postopek o prekrških.

(3) Uradna oseba zbira obvestila od osebe neposredno na kraju dogodka, v službenih prostorih, na delovnem mestu osebe, v prostorih, v katerih ta oseba opravlja dejavnost, ali na drugem primernem kraju.

(4) Pridobljeni podatki oziroma zbrana obvestila se lahko uporabijo pri opravljanju nalog finančne uprave.

17. člen

(predložitev, pregled, razmnoževanje podatkov, listin, dokumentov in drugih zapisov ter zavarovanje podatkov)

(1) Uradna oseba lahko zahteva od zavezanca in osebe, ki je dolžna sporočiti podatke in predložiti listine, dokumente in druge zapise, da ji v določenem roku in na določenem kraju sporoči kateri koli podatek ali predloži dokument, potreben za opravljanje nalog finančne uprave ne glede na obliko, v kateri se nahaja. Oseba na zahtevo uradne osebe sporoči tudi podatke o osebi, pooblaščen za opravljanje poslov, pri opravljanju katerih naj bi bila storjena kršitev predpisov.

(2) Uradna oseba lahko zahteva podatke, listine, dokumente in druge zapise tudi od vsake druge osebe, ki ni zavezanec, je pa posredno ali neposredno udeležena v poslu, ali vsake druge osebe, ki z zahtevanimi listinami in dokumenti razpolaga ali bi te listine in dokumente morala imeti.

(3) Podatke, listine, dokumente in druge zapise iz prvega odstavka tega člena zahteva uradna oseba od zavezanca praviloma ustno, od druge osebe pa pisno. Kadar uradna oseba oceni, da bi med pripravo pisne zahteve oseba lahko uničila ali zatajila obstoj podatkov, jih zahteva ustno in o tem napiše uradni zaznamek. V zahtevi mora navesti kraj in rok sporočitve podatkov in predložitve dokumentov ter opozoriti zavezanca, in druge osebe, da bo ob nesporočitvi zahtevanih podatkov oziroma nesporeditvi listin in dokumentov storila prekršek.

(4) Uradna oseba lahko podatke, listine, dokumente in druge zapise tudi pregleda. Pregleda lahko tudi podatke, listine in dokumente drugih oseb, ki so pri osebi, pri kateri se opravljajo naloge finančne uprave.

(5) Uradna oseba lahko podatke, listine, dokumente in druge zapise tudi razmnožuje. Kadar uradna oseba razmnoži podatke, listine in dokumente, mora vsak izvod vidno označiti in opremiti z datumom izdelave.

(6) Kadar se podatki elektronsko obdelujejo, lahko uradna oseba zahteva njihovo pisno obliko, ki mora verodostojno potrjevati vsebino elektronskega zapisa ali zahteva kopijo podatkov v elektronski obliki.

(7) Uradna oseba lahko kopira podatke v elektronski obliki in izdela ali zahteva izdelavo verodostojne kopije celotnega nosilca podatkov ter zahteva šifrirne ključe ali šifrirna gesla, če so potrebna za dostop do podatkov ali njihovo berljivost, vendar le če se podatki nanašajo na

opravljanje dejavnosti ali pridobivanje prihodkov in ni posega v tajnost pisem in drugih občil.

(8) Podatki iz prejšnjega odstavka se kopirajo v navzočnosti zavezanca. Če zavezanec ni prisoten ali ni pripravljen sodelovati, se lahko izjemoma kopira v navzočnosti dveh polnoletnih prič.

(9) Kadar uradna oseba pri opravljanju nalog zahteva kopijo podatkov v elektronski obliki ali sama kopira podatke v elektronski obliki, se podatki v elektronski obliki zavarujejo tako, da se shranijo na drug ustrezen nosilec podatkov na način, da se ohrani verodostojnost in celovitost podatkov ter možnost njihove uporabe v nadaljnjem postopku ali se izdela verodostojna kopija celotnega nosilca podatkov, pri čemer se zagotovi celovitost kopije teh podatkov.

18. člen

(uporaba tehničnih pripomočkov za fotografiranje ali snemanje)

(1) Uradna oseba lahko pri opravljanju nalog finančne uprave fotografira ali posname objekte, prevozna sredstva, blago, predmete, listine ali dokumente.

(2) Uradna oseba fotografira ali posname osebo, če na podlagi neposredne zaznave ugotovi razloge za sum, da ima oseba pri sebi ali s seboj stvari, ki so predmet ali dokaz kršitev ali so bile uporabljene, namenjene ali so nastale s kršitvijo predpisov. Pred začetkom uporabe tehničnih pripomočkov za fotografiranje ali snemanje osebe o tem seznani osebo, o čemer napiše uradni zaznamek, ki vsebuje tudi navedbo o razlogu, datumu in kraju fotografiranja ali snemanja.

19. člen

(odvzem in pregled vzorcev blaga)

(1) Uradna oseba lahko lastniku ali uporabniku blaga zaradi analize in pregleda blaga brez nadomestila odvzame vzorce blaga.

(2) Če analize ali pregleda ni mogoče opraviti v finančni upravi, lahko opravi analizo in pregled blaga druga usposobljena strokovna organizacija.

(3) Pri ugotovljenih nepravilnostih krije stroške odvzema blaga lastnik ali uporabnik blaga.

(4) Vzorec, ki po analizi ohrani uporabno vrednost, se na zahtevo lastnika ali uporabnika blaga, vrne.

20. člen

(ugotavljanje namenske uporabe energentov in ugotavljanje vsebnosti sredstev za označevanje energentov)

(1) Uradna oseba lahko ugotavlja namensko uporabo označenih energentov, ki se uporabljajo za ogrevanje, vsebnost sredstev za označevanje ter preverja zakonitost prodaje energentov za pogonski namen z odvzemom vzorcev neposredno iz rezervoarja ali drugih delov motornih vozil ali priklopnikov oziroma plovil, drugih motorjev, delovnih naprav ali strojev, v katerih je energent.

(2) Uradna oseba lahko ugotavlja namensko uporabo označenih energentov, ki se uporabljajo za ogrevanje, vsebnost sredstev za označevanje ter preverja zakonitost prodaje energentov za pogonski namen z odvzemom vzorcev pri osebah, ki opravljajo dejavnost prodaje energentov.

(3) Uradna oseba lahko ugotavlja namensko uporabo označenih energentov in vsebnost sredstev za označevanje v kmetijskih, gozdarskih, tovarnih, kombiniranih ter drugih gospodarskih vozilih, delovnih napravah in strojih na vseh zemljiščih na območju Republike Slovenije ne glede na lastništvo zemljišča.

(4) Lastnik ali uporabnik motornega vozila, plovila ali drugega motorja, drugih delov motornih vozil ali priklopnikov, delovnih naprav ali strojev, v katerih je energent, ter vsaka oseba, ki prodaja energente, je dolžna omogočiti odvzem vzorcev energentov. Lastnika ali uporabnika se opozori, da je dolžan prisostvovati odvzemu vzorcev.

(5) Če oseba iz prejšnjega odstavka ne omogoči odvzema vzorcev, uradna oseba, ob predhodnem opozorilu na dolžnost omogočanja odvzema vzorcev vzame vzorce.

21. člen

(zaseg listin, dokumentov, nosilcev zbirk podatkov in stvari)

(1) Uradna oseba za največ 30 dni zaseže listine, dokumente in stvari, ki so potrebne za opravljanje nalog finančne uprave ali če je to potrebno zaradi zavarovanja dokazov, če so podani razlogi za sum kršitve zakonov in drugih predpisov. Izjemoma lahko uradna oseba iz prejšnjega stavka pri zahtevnejšem finančnem nadzoru ali finančni preiskavi podaljša rok za zaseg dokumentov, nosilcev zbirk podatkov in stvari, vendar največ do skupno 90 dni. O zasegu uradna oseba izda potrdilo s seznamom o zaseženih dokumentih, nosilcih zbirk podatkov in stvareh.

(2) V skladu z določbami prejšnjega odstavka uradna oseba zaseže tudi nosilce zbirk podatkov, če podatkov v elektronski obliki ne more kopirati v skladu s 17. členom tega zakona

(3) Po poteku roka iz prvega odstavka tega člena se zasežene listine, dokumenti, nosilci zbirk podatkov in stvari vrnejo, razen če so bili uporabljeni za kršitve, so s kršitvami nastali ali zato, da se preprečijo nadaljnje kršitve.

(4) Zavezanec lahko zahteva vračilo zaseženih listin, dokumentov, nosilcev zbirk podatkov in stvari pred potekom roka iz prvega odstavka tega člena, če izkaže, da jih nujno potrebuje pri poslovanju.

22. člen

(vstop na zemljišča, v prostore in objekte ter njihov pregled)

(1) Uradna oseba lahko vstopi na vsa zemljišča, v objekte, poslovne in druge prostore, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti ali pridobivanje dohodkov, in si jih ogleda in pregleda. Za poslovne prostore se štejejo tudi stanovanjski prostori, ki jih je zavezanec določil kot svoj sedež oziroma kot poslovni prostor, kjer se opravlja dejavnost.

(2) Uradna oseba lahko vstopi v poslovne in druge prostore, razen stanovanj, ki ne pripadajo zavezancu, ter jih pregleda, če obstajajo razlogi za sum, da zavezanec v njih opravlja dejavnost ali da so tam stvari zavezanca.

(3) Z dovoljenjem zavezanca, pri katerem se ukrep iz prvega odstavka tega člena izvaja, se lahko pregledajo tudi stanovanjski prostori, ki niso določeni kot sedež dejavnosti, pa obstajajo razlogi za sum, da se v njih opravlja neprijavljena dejavnost ali je verjetno, da bodo pri pregledu stanovanjskega prostora oziroma posameznih stvari v prostoru najdeni dokazi o kršitvah predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava.

(4) Poslovni prostori, objekti in zemljišča se pregledajo v navzočnosti zavezanca, lastnika ali posestnika prostora, objekta ali zemljišča. Če te osebe niso navzoče ali niso pripravljene sodelovati, se izjemoma pregled opravi v navzočnosti dveh polnoletnih prič.

(5) Kadar je treba nemudoma ukrepati, se prostori iz prejšnjega odstavka izjemoma pregledajo tudi brez navzočnosti prič, če ni mogoče takoj zagotoviti njihove navzočnosti.

(6) Uradna oseba pri opravljanju nalog iz tega zakona vstopi v stanovanjske in druge prostore zavezanca, kadar se pričakuje, da so v njih premočnine, iz katerih se dolg sme poplačati, če v poslovnih prostorih oziroma prostorih, v katerih se opravlja dejavnost in se uporabljajo za njeno izvajanje, ne najde premočnin za poplačilo dolga ali jih ne najde v zadostni vrednosti.

(7) Za vstop v stanovanje in druge neposlovne prostore iz prejšnjega odstavka je potrebno predhodno pridobiti odločbo pristojnega sodišča v skladu z določbami zakona, ki ureja prekrške, o hišni preiskavi.

(8) Uradna oseba vstopi tudi v kateri koli objekt in prostor na letališču, železniški postaji in v pristanišču, na zemljišče, na katerem je ali bi lahko bilo blago, in na zemljišče, čez katerega je ali bi lahko bila speljana kakršna koli napeljava, ki omogoča prenos blaga, ter na obalo oziroma drugo zemljišče, na katerem je oziroma bi lahko pristalo vodno ali zračno plovilo.

(9) Če gre za objekte oziroma zemljišča policije ali Slovenske vojske, uradna oseba seznani pristojno osebo policije ali Slovenske vojske, da je ob pregledu navzoča.

23. člen

(pregled naprav, blaga in drugih stvari)

Uradna oseba lahko pregleda postroje, naprave, delovna sredstva, napeljave, blago, snovi in druge stvari.

24. člen

(ustavljanje prevoznih sredstev)

(1) Uradna oseba lahko pri opravljanju nalog na območju Republike Slovenije ustavi vsako prevozno sredstvo v cestnem in vodnem prometu, razen vozil s prednostjo, vozil za spremstvo, vozil, ki prevažajo varovano osebo, ali vozil slovenske vojske.

(2) Vsakdo mora ustaviti na mestu, ki ga odredi uradna oseba z dajanjem znakov po predpisih, ki urejajo prometna pravila ravnanja v cestnem prometu. Če voznik prevoznega sredstva ne upošteva odrejenega ukrepa uradne osebe in ne ustavi vozila, uradna oseba o tem takoj obvesti policijo in jo zaprosi za pomoč pri ustavitvi vozila.

(3) Uradna oseba, pooblaščenca za izvršitev pooblastila iz tega člena, mora biti za to posebej usposobljena. Program usposabljanja za ustavljanje prevoznih sredstev določi predstojnik.

25. člen

(pregled in preiskava prevoznih in prenosnih sredstev)

(1) Uradna oseba lahko zaradi odkrivanja kršitev predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava, opravi pregled in preiskavo prevoznega sredstva na območju Republike Slovenije in prenosnih sredstev.

(2) Pregled prevoznega ali prenosnega sredstva pomeni pregled vseh prosto dostopnih prostorov in delov prevoznega ali prenosnega sredstva, vključno z uporabo rentgenske tehnologije in meritve sevanja ter posebej usposobljenih službenih psov, brez uporabe posebnega orodja ali tehničnih pripomočkov.

(3) Pri pregledu prevoznega ali prenosnega sredstva mora lastnik ali njihov uporabnik dati vse potrebne podatke in omogočiti pregled vseh prosto dostopnih delov prevoznega ali prenosnega sredstva, do katerih je mogoč dostop brez uporabe posebnega orodja ali tehničnih pripomočkov, tako da sam odklepa ali odpira posamezne dele prevoznega ali prenosnega sredstva. Uradna oseba lastnika oziroma uporabnika posebej opozori na obveznost iz prejšnjega stavka.

(4) Uradna oseba opravi preiskavo prevoznega ali prenosnega sredstva, kadar se pri pregledu pojavijo razlogi za sum kršitve predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava, ali je lastnik oziroma uporabnik prevoznega ali prenosnega sredstva onemogočil izvedbo pregleda tega sredstva. Preiskava pomeni podroben pregled vseh delov in prostorov prevoznega ali prenosnega sredstva vključno s stvarmi v njem. Pri tem se lahko uporabijo tehnični pripomočki ali posebna orodja, s katerimi se lahko prevozno ali prenosno sredstvo oziroma stvari tudi odprejo in razstavijo, vključno s konstrukcijskimi odprtini.

26. člen

(varnostni pregled)

(1) Uradna oseba lahko opravi varnostni pregled osebe, če obstaja verjetnost njenega napada.

(2) Varnostni pregled obsega pregled osebe, njenih stvari in prenosnega ter prevoznega sredstva. Uradne osebe ugotavljajo, ali je oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s sabo druge nevarne predmete ali snovi.

(3) Pri varnostnem pregledu osebe uradna oseba z rokami pretipa njena oblačila, pokrivalo in lase ter pregleda obutev.

(4) Pri varnostnem pregledu stvari in prenosnega sredstva uradna oseba pregleda stvari in

prenosna sredstva, ki jih ima oseba pri sebi in bi bilo v njih lahko skrito orožje ali drugi nevarni predmeti ali snovi.

(5) Pri varnostnem pregledu prevoznega sredstva, ki je v neposredni bližini in dostopen osebi, ki jo varnostno pregleduje, uradna oseba pregleda njegovo notranjost, prtljažnik in druge prostore za prtljago, tovor ali opremo vozila.

(6) Varnostni pregled osebe opravi oseba istega spola, razen če varnostnega pregleda ni mogoče odložiti.

(7) Če uradna oseba pri varnostnem pregledu odkrije orožje, nevaren predmet ali snov, ga odvzame, osebi pa vrne po koncu postopka, razen če najde predmet, ki mora biti zasežen po zakonu, ki ureja kazenski postopek, zakonu, ki ureja postopek o prekrških, ali po drugem zakonu.

27. člen

(pregled oseb)

(1) Uradna oseba lahko opravi pregled osebe, če so podani razlogi za sum, da se kršijo ali so bili kršeni predpisi, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava in če so podani razlogi za sum, da ima oseba pri sebi predmete, ki jih je v skladu z zakonom treba zaseči.

(2) Pred začetkom pregleda uradna oseba zahteva od osebe, naj sama izroči predmete.

(3) Osebo mora pregledati oseba istega spola, razen če pregleda ni mogoče odložiti.

(4) Pri pregledu uradna oseba z rokami pretipa oblačila osebe in lahko od nje zahteva, da sleče posamezne vrhnje dele oblačil in pregleda vsebino stvari, ki jih ima oseba pri sebi oziroma s seboj.

(5) Pregled osebe ne vključuje telesnega pregleda in osebne preiskave. Če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da oseba prenaša predmete kaznivega dejanja, tako da jih prenaša v telesu, se jo izroči policiji.

28. člen

(uporaba prisilnih sredstev)

(1) Uradna oseba za preprečitev ali odvrnitev nevarnosti od sebe ali druge uradne osebe, pri opravljanju nalog finančne uprave iz 1. do 4., 6., 7., 9. in 10. točke prvega odstavka 11. člena, lahko uporabi prisilna sredstva po tem členu.

(2) Uradne osebe, pooblaščenice za uporabo prisilnih sredstev, določi predstojnik, glede na izpostavljenost nevarnosti in ogroženosti sebe in druge uradne osebe.

(3) Pri opravljanju nalog finančne uprave lahko uradna oseba uporabi naslednja prisilna sredstva:

1. sredstva za vklepanje in vezanje,
2. telesno silo,
3. plinski razpršilec,
4. strelno orožje.

(4) Za uporabo prisilnih sredstev gre le takrat, ko uradna oseba pri opravljanju nalog finančne uprave uporabi katero od sredstev iz prejšnjega odstavka za neposredno delovanje na osebe.

(5) Pred uporabo prisilnih sredstev uradna oseba odredi osebi, kaj mora storiti ali opustiti, in jo opozori, da bo ob neupoštevanju odredbe uporabila prisilno sredstvo, razen če bi opozorilo onemogočilo izvedbo naloge finančne uprave ali če okoliščine opozorila ne dopuščajo.

(6) Uradna oseba uporabi tisto prisilno sredstvo, ki povzroči najmanjše škodljive posledice.

(7) Hujše prisilno sredstvo lahko uradna oseba uporabi le, če je bila uporaba milderjših prisilnih sredstev neuspešna ali če ta zaradi okoliščin zagotavljanja varnosti življenja ali osebne varnosti ne bi bila mogoča.

(8) Uradna oseba takoj preneha uporabljati prisilno sredstvo, ko prenehajo razlogi za njihovo

uporabo.

(9) Pri uporabi prisilnih sredstev morajo uradne osebe spoštovati človekovo osebnost in njegovo dostojanstvo.

(10) Uradna oseba o vsaki uporabi prisilnega sredstva poroča neposrednemu vodji organizacijske enote. O vsakem primeru uporabe strelnega orožja uradna oseba takoj obvesti tudi policijo.

(11) Uradna oseba, ki je pooblaščenca za uporabo prisilnih sredstev, mora biti za to posebej usposobljena. Program usposabljanja in izpopolnjevanja za uporabo prisilnih sredstev določi predstojnik v sodelovanju z generalnim direktorjem policije.

29. člen

(pogoji za uporabo)

Za opravljanje nalog finančne uprave lahko uradna oseba na predpisan način uporablja samo s tem zakonom določena prisilna sredstva, ki so sistemizirana in tipizirana za uporabo v finančni upravi. Za vklepanje in vezanje oseb lahko uradna oseba izjemoma uporabiti tudi druga priročna sredstva, če so z vidika pričakovanih posledic uporabe primerljiva in ustrezna.

30. člen

(posebni pogoji za uporabo)

Uradni osebi ni dovoljeno uporabiti prisilnih sredstev proti otrokom, vidno bolnim, starim, onemoglim osebam, vidno težkim invalidom in nosečim ženskam, razen če ne more drugače obvladati njihovega upiranja ali napada ali če ogrožajo življenje uradne osebe.

31. člen

(zagotavljanje prve pomoči)

Če je zaradi uporabe prisilnih sredstev oseba poškodovana, ji mora uradna oseba takoj, ko okoliščine dopuščajo, zagotoviti prvo pomoč ali zdravniško pomoč.

32. člen

(uporaba sredstev za vklepanje in vezanje)

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko uradna oseba uporabi, če je glede na okoliščine mogoče pričakovati, da se bo oseba upirala ali napadla uradno osebo.

33. člen

(uporaba telesne sile)

Telesno silo uradna oseba uporabi, če ne more drugače:

1. obvladati upiranja osebe ali
2. odvrniti napada.

34. člen

(opredelitev telesne sile)

(1) Za uporabo telesne sile se šteje neposredna uporaba sile uradne osebe s strokovnimi prijemi, udarci in meti.

(2) Za obvladovanje pasivnega upiranja uradna oseba uporabi udarce in mete le, če ugotovi, da s strokovnimi prijemi iz prejšnjega odstavka ne bo dosegla namena uporabe.

35. člen

(uporaba plinskega razpršilca)

(1) Plinski razpršilec uradna oseba uporabi, če so izpolnjeni pogoji za uporabo telesne sile.

(2) Za obvladovanje pasivnega upiranja lahko uradna oseba uporabi plinski razpršilec, če ne more uporabiti drugega, milejšega prisilnega sredstva, s katerim bi obvladala takšno upiranje.

36. člen

(uporaba strelnega orožja)

(1) Uradna oseba uporabi strelno orožje, če ne more drugače odvrniti od sebe ali druge uradne osebe sočasnega protipravnega napada, s katerim je ogroženo življenje.

(2) Za napad na uradno osebo ali osebo iz prejšnjega odstavka se šteje tudi, če oseba seže po orožju, drugem nevarnem predmetu ali snovi, jih potegne ali poskusi potegniti ali drži v takem položaju, v katerem lahko v trenutku pride do napada.

(3) Če okoliščine glede na varnost uradne osebe ali drugih oseb dopuščajo, mora uradna oseba preden uporabi strelno orožje, osebo, zoper katero naj bi uporabila strelno orožje, opozoriti s klicem "Stoj, streljal bom!" in z opozorilnim strelom v varno smer.

37. člen

(prepoved opravljanja dejavnosti in zapečatenje poslovnih prostorov, dokumentov in predmetov)

(1) Če uradna oseba pri opravljanju nalog finančne uprave ugotovi, da je kršen zakon ali drug predpis, katerega izvajanje nadzoruje, lahko z odločbo prepove opravljanje dejavnosti, do odprave ugotovljenih nepravilnosti, ter hkrati zapečati poslovne prostore.

(2) Uradna oseba pri opravljanju nalog finančne uprave za največ 15 dni zapečati poslovne prostore, dokumente ali predmete, če obstaja sum, da bodo odtujeni ali uničeni oziroma po potrebi zaradi preprečitve nadaljnje kršitve.

(3) V zahtevnejših primerih se lahko rok iz prejšnjega odstavka izjemoma podaljša, vendar skupno do največ 60 dni.

(4) Pritožba zoper odločbo iz prvega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve odločbe.

38. člen

(uporaba tehnične opreme, službenih psov, službenih vozil s prednostjo)

(1) Uradna oseba lahko pri opravljanju nalog iz 1. do 4., 6., 7., 9. in 10. točke prvega odstavka 11. člena tega zakona uporablja posebno tehnično opremo, posebej izurjene službene pse za odkrivanje prepovedanih drog, tobačnih izdelkov in drugih stvari (denarja, prehrabnih izdelkov in drugo) ter službena vozila s prednostjo, opremljena z napravami za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov.

(2) Posebna tehnična oprema so orodje, naprave in drugi pripomočki, naprave z rentgensko ali podobno tehnologijo, naprave za merjenje sevanj ter specialna vozila, opremljena z rentgensko ali podobno tehnologijo in napravami za merjenje sevanj, namenjeni pregledu in preiskavi prevoznih, prenosnih sredstev, pregledu oseb, naprav, blaga in drugih stvari ter opravljanju varnostnega pregleda.

39. člen

(zadržanje kršitelja)

(1) Uradna oseba zadrži osebo, ki jo zaloti pri kršitvi carinskih, trošarinskih in drugih predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna služba, če bi se ta lahko s samovoljnim odhodom s kraja kršitve izognil sankcioniranju oziroma izvedbi nadaljnega postopka. Zadržanje lahko traja najdlje dve uri.

(2) Uradna oseba zadržano osebo takoj seznani z razlogi zadržanja in ji zadrži osebne dokumente.

(3) Uradna oseba lahko zadržano osebo brez posebne odredbe privede k prekrškovnemu organu.

40. člen

(nakup in brezplačni odstop blaga)

(1) Uradna oseba lahko zaradi odkrivanja kršitev predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava, kupi blago ali storitve.

(2) Blago, kupljeno za namene opravljanja nalog finančne uprave, ki ga finančna uprava ne potrebuje, se lahko brezplačno odstopi državnim organom, humanitarnim organizacijam ali javnim zavodom, če ga ti potrebujejo za opravljanje svoje dejavnosti.

41. člen

(opravljanje nalog v uniformi in civilni obleki)

(1) Uradne osebe opravljajo naloge finančne uprave v uniformi ali civilni obleki.

(2) Uradna oseba se izkaže s službeno izkaznico, razen kadar opravlja naloge v uniformi. Uradna oseba se vselej, kadar oseba, zoper katero se izvrši pooblastilo, to zahteva, izkaže s službeno izkaznico.

(3) Vlada določi barvo in oznake uniforme, minister ali ministrica, pristojna za finance (v nadaljnjem besedilu: minister, pristojen za finance), pa na predlog predstojnika določi delovna mesta, na katerih uradne osebe nosijo uniformo, vrsto uniforme in določi kroj, trajanje, način njene uporabe ter primere in pogoje, v katerih uradne osebe opravljajo naloge v uniformi in civilni obleki.

(4) Obliko in vsebino službene izkaznice ter postopek za njuno izdajo na predlog predstojnika določi minister, pristojen za finance. Službeno izkaznico izda minister, pristojen za finance.

42. člen

(odvzem pooblastil)

(1) Predstojnik s sklepom odvzame uradni osebi pravico izvrševati pooblastila, če:

1. se z dokončnim sklepom v disciplinskem postopku ugotovi, da:

- je storila dejanje na delu ali v zvezi z delom, ki ima znake kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
- je prekoračila, opustila ali drugače zlorabila pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja,
- je kršila načelo nepristranskosti in politične nevtralnosti, kot je opredeljeno v zakonu, ki ureja sistem javnih uslužbencev.

2. iz dokončne odločbe pristojnega organa izhajajo zdravstvene omejitve, zaradi katerih ni sposobna opravljati nalog uradne osebe,

3. opravlja dejavnost v nasprotju z 87. členom tega zakona (navzkrižje interesov).

(2) Uslužbenec finančne uprave se po dokončnosti sklepa o odvzemu pooblastil lahko premesti na ustrezno delovno mesto.

(3) Uradni osebi se po vročitvi sklepa o odvzemu pooblastil odvzamejo službena izkaznica, uniforma, strelno orožje ter druga sredstva, ki jih uporablja pri izvajanju pooblastil.

43. člen

(obravnavanje pripomb o domnevnih kršitvah človekovih pravic in temeljnih svoboščin)

Posameznik, ki meni, da so bile pri izvrševanju pooblastil uradnih oseb po tem zakonu iz 25. do 36. člena tega zakona kršene njegove temeljne pravice ali svoboščine, to sporoči Generalnemu finančnemu uradu. Generalni finančni urad v 30 dneh od prejema pripombe obravnava in z ugotovitvami seznani posameznika.

44. člen

(mednarodno sodelovanje)

V skladu z dvostranskim dogovorom ali na podlagi predpisa EU lahko v okviru programa izmenjave uradnikov ali izobraževanja in usposabljanja uradnikov pri izvrševanju pooblastil finančne uprave v Republiki Sloveniji sodelujejo tudi predstavniki tujih finančnih uprav, mednarodnih organizacij ali organov EU.

45. člen

(pooblastilo za podzakonski akt)

Minister, pristojen za finance, na predlog predstojnika podrobneje predpiše način izvrševanje pooblastil iz 15., 16., 20., 21., 22., 25., 26., člena tega zakona, pri čemer predpiše podrobnejši način izvajanja 23., 24., 25., 26., 27., 28., 32., 33., 34., 35. in 36. člena tega zakona v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve.

V. ZBIRANJE PODATKOV (DAVČNI REGISTER IN DRUGE EVIDENCE)

46. člen

(splošno)

(1) Finančna uprava zbira osebne in druge podatke pri opravljanju z zakoni in drugimi predpisi določenih nalog neposredno od oseb, na katere se ti podatki nanašajo, od drugih oseb, ki razpolagajo s podatki, in iz obstoječih zbirk podatkov.

(2) Finančni upravi o zbiranju podatkov iz prejšnjega odstavka ni treba obvestiti osebe, na katero se zbiranje podatkov nanaša, če bi to onemogočilo ali otežilo opravljanje nalog finančne uprave.

(3) Če finančna uprava ob opravljanju nalog iz prvega odstavka tega člena zbira osebne in druge podatke iz že obstoječih zbirk podatkov, morajo organi, organizacije in drugi subjekti, ki na podlagi zakona in v okviru svoje dejavnosti ali v zvezi z njo vodijo zbirke podatkov, na podlagi zahteve brezplačno sporočiti zahtevane osebne in druge podatke.

(4) Finančna uprava pridobiva podatke iz 49. člena tega zakona, ki jih vodi v davčnem registru, in podatke, ki jih vodi v evidencah iz drugega odstavka 60. člena tega zakona, s povezovanjem davčnega registra, evidenc iz drugega odstavka 60. člena tega zakona in zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. Ministrstva, pristojnega za notranje zadeve – podatke iz Centralnega registra prebivalstva,
2. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – podatke iz Poslovnega registra Slovenije, Sodnega registra in iz Registra transakcijskih računov,
3. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) – podatke iz Evidence o zavarovanih osebah obveznega zdravstvenega zavarovanja, podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in druge podatke o obveznem socialnem zavarovanju, katerih upravljavec zbirke podatkov ni ZZZS, jih pa zbira,
4. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke iz Matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja,
5. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o brezposelnih osebah iz Evidence brezposelnih oseb,
6. Geodetske uprave Republike Slovenije – podatke iz Registra prostorskih enot, podatke iz Registra nepremičnin, podatke iz Evidence trga nepremičnin, podatke o lastnikih kmetijskih in gozdnih zemljišč ter podatke o teh parcelah iz zemljiškega katastra,
7. Ministrstva, pristojnega za infrastrukturo in prostor – podatke iz Evidence registriranih vozil,
8. Javne agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije – podatki iz registra zrakoplovov Republike Slovenije in iz Evidence ultralahkih in drugih letalnih naprav
9. Uprave Republike Slovenije za pomorstvo – podatke iz Vpisnika morskih čolnov,
10. Upravne enote – podatke iz Vpisnika plovil, podatke iz evidence zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo,
11. Klirinško depotne družbe – podatke iz Centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev,
12. Občine – podatki o zavezancih in stavbnih zemljiščih iz evidence Nadomestila za uporabo

- stavbnega zemljišča,
13. Vrhovnega sodišča –podatke iz Insolvenčnega vpisnika,
 14. Ministrstva, pristojnega za kmetijstvo in okolje - podatke o čebeljih panjih iz Registra čebelnjakov,
 15. Izplačevalcev kmetijskih subvencij - podatke o članih agrarnih skupnostih, ki so v davčnem letu prejele obdavčljivo kmetijsko subvencijo in njihovih deležih iz evidenc izplačevalcev,
 16. Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS - podatki o državnih parcelah, ki so v zakupu iz registra zakupnih pogodb,
 17. Ministrstva, pristojnega za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – podatke o koncesionarjih, ki posredujejo začasno in občasno delo dijakom in študentom.

47. člen

(pooblastilo za obdelavo podatkov, ki so davčna tajnost, oziroma drugih osebnih podatkov pri pogodbenih izvajalcih)

(1) Finančna uprava lahko posamezna opravila v zvezi z obdelavo podatkov, ki so davčna tajnost, oziroma drugih osebnih podatkov s pogodbo zaupa pogodbenemu obdelovalcu, ki je registriran za opravljanje te dejavnosti.

(2) Pogodbeni obdelovalec opravlja posamezna opravila v zvezi z obdelavo podatkov, ki so davčna tajnost, oziroma drugih osebnih podatkov v okviru pooblastil, ki jih je opredelila finančna uprava in jih ne sme obdelovati za noben drug namen. Medsebojne pravice in obveznosti se uredijo s pogodbo, ki mora biti sklenjena v pisni obliki in mora vsebovati tudi pogoje in ukrepe za zagotovitev varstva in zavarovanja podatkov, ki so davčna tajnost, oziroma drugih osebnih podatkov. Finančna uprava nadzoruje izvajanje postopkov in ukrepov za varstvo in zavarovanje podatkov, danih v pogodbeno obdelavo.

(3) Pogodbeni obdelovalec mora podatke, ki so davčna tajnost, oziroma druge osebne podatke, ki jih je pogodbeno obdeloval, nemudoma vrniti finančni upravi:

1. v primeru spora med finančno upravo in pogodbenim obdelovalcem,
2. ob prenehanju pogodbenega obdelovalca,
3. na podlagi zahteve finančne uprave,
4. po opravljeni obdelavi.

(4) V vseh primerih iz prejšnjega odstavka mora pogodbeni obdelovalec vrniti ali komisijsko v prisotnosti uslužbenca finančne uprave uničiti tudi vse morebitne kopije teh podatkov. Na podlagi pisne zahteve pogodbenega obdelovalca, ki izkaže pravni interes za uvedbo sodnega ali drugega postopka, se morebitne kopije teh podatkov ne uničijo, temveč jih uslužbenec finančne uprave osebno prevzame, napiše o tem uradni zaznamek in jih shrani v prostorih finančne uprave za uporabo v morebitnih sodnih ali drugih postopkih.

(5) Pogodbeni obdelovalec brez odlašanja preda finančni upravi tudi vse morebitne kopije teh podatkov. Podatke nato komisijsko uniči finančna uprava.

(6) Pogodbeni izvajalec mora omogočiti vpogled v svoj informacijski sistem zaradi preverjanja, ali so dane vse kopije oziroma izbrisani vsi podatki.

1. Davčni register

48. člen

(davčni register)

(1) Finančna uprava vodi in vzdržuje davčni register, ki je enotna, z drugimi evidencami povezana, informatizirana zbirka podatkov o zavezancih.

(2) Davčni register se vzpostavi na podlagi davčne številke, ki se zavezancu dodeli ob vpisu v davčni register, in podatkov, določenih v 49. do 53. členu tega zakona.

(3) V davčnem registru se osebni podatki o osebah, ki se vpisujejo v davčni register, zbirajo, hranijo in nadalje obdelujejo zaradi pobiranja davkov, ter zaradi opravljanja drugih nalog, določenih s tem zakonom.

49. člen

(vsebina davčnega registra)

(1) Davčni register vsebuje za fizične osebe naslednje podatke:

1. davčno številko,
2. podatek o zavezanosti za posamezno vrsto davka,
3. identifikacijske podatke: osebno ime, spol, datum in kraj rojstva, datum smrti, enotno matično številko občana,
4. podatke o državljanstvu,
5. podatek o rezidentskem statusu zavezanca, in številko za davčne namene, dodeljeno v državi rezidentstva, pri zavezancu, ki ima status nerezidenta,
6. naslov stalnega in začasnega prebivališča, naslov za vročanje (občina, naselje, ulica, hišna številka, dodatek k hišni številki, oznaka stanovanja, poštna številka in datum prijave prebivališča),
7. številke plačilnih računov v Republiki Sloveniji in zunaj nje,
8. druge podatke o fizični osebi (zaposlena/nezaposlena; delodajalec; podatek o tem, ali je prijavljena na Zavodu za zaposlovanje; upokojenec; kmet; študent; dijak),
9. podatke o družini (osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ter davčna številka zakonca oziroma osebe, s katero živi oseba v življenjski skupnosti, ki je po predpisih, ki urejajo zakonska in družinska razmerja, v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo oziroma osebe, s katero živi oseba v registrirani istospolni partnerski skupnosti; osebno ime in naslov stalnega in začasnega prebivališča vzdrževanih družinskih članov ter njihove davčne številke),
10. podatke o osebah, ki so pooblaščenice za zastopanje fizične osebe (davčna številka, osebno ime, naslov prebivališča, vrsta zastopnika, meje pooblastil za zastopanje, datum podelitve pooblastila, datum prenehanja pooblastila, podatki o elektronskem potrdilu),
11. podatke o elektronskem naslovu in elektronskem potrdilu, če fizična oseba z njima razpolaga,
12. podatke o kapitalskih naložbah doma in v tujini (firmo, sedež, organizacijsko obliko podjetja, višino in datum naložbe),
13. razlog za vpis (stalno prebivališče, začasno prebivališče, doseganje obdavčljivih dohodkov, obdavčljivo premoženje, obdavčljivo nepremično premoženje, opravljanje dejavnosti, drugo),
14. podatke o postopkih zaradi insolventnosti,
15. podatke o obveznem socialnem zavarovanju.

(2) Davčni register vsebuje za pravne osebe, združenja oseb po tujem pravu, ki so brez pravne osebnosti, neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, in druge osebe, ki opravljajo dejavnost, naslednje podatke:

1. davčno številko,
2. podatek o zavezanosti za posamezno vrsto davka,
3. firmo oziroma ime, sedež in naslov (občina, naselje, ulica, hišna številka, dodatek k hišni številki, poštna številka, vse potrebne številke službenih in domačih telefonov in telefaksov, naslov službene elektronske pošte),
4. podatke o ustanovitvi (datum začetka oziroma prenehanja, organ registracije, registrska številka),
5. pravnoorganizacijsko obliko oziroma vrsto dejavnosti, dodatno organizacijsko obliko,
6. višino osnovnega kapitala,
7. davčno obdobje,
8. podatek o načinu ugotavljanja davčne osnove,
9. podatek o rezidentskem statusu zavezanca in številko za davčne namene, dodeljeno v državi rezidentstva, pri zavezancu, ki ima status nerezidenta,
10. podatke o številu in lokaciji poslovnih in drugih prostorov, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti in pridobivanje dohodkov,
11. podatke o poslovnih enotah doma in v tujini,
12. podatke o ustanoviteljih, družbenikih oziroma članih (davčna številka, ime in priimek oziroma firma, naslov prebivališča oziroma sedeža, država prebivališča oziroma sedeža, vrsta in obseg odgovornosti, datum vstopa in datum izstopa, višina vložka),
13. podatke o kapitalskih naložbah doma in v tujini (firma, sedež, organizacijska oblika podjetja v tujini, višina in datum naložbe),

14. podatke o osebah, ki so pooblaščen za zastopanje pravne osebe in druge osebe, ki opravljajo dejavnost (davčna številka, osebno ime, naslov prebivališča, vrsta zastopnika, meje pooblastil za zastopanje, datum podelitve pooblastila, datum prenehanja pooblastila, podatki o elektronskem potrdilu),
15. identifikacijsko številko, ki jo določi upravljavec poslovnega registra,
16. šifre dejavnosti po standardni klasifikaciji dejavnosti (šifra razreda in podrazreda),
17. številke plačilnih računov v Republiki Sloveniji in zunaj nje,
18. davčne številke in številke plačilnih računov v Republiki Sloveniji in zunaj nje tudi za povezane osebe, določene z zakonom o obdavčenju,
19. davčno številko, firmo oziroma osebno ime, sedež in naslov osebe, ki vodi poslovne knjige, če se poslovne knjige ne vodijo pri zavezancu za davek,
20. podatke o postopkih zaradi insolventnosti in postopkih prisilnega prenehanja,
21. podatke o statusnih spremembah.

(3) Če je oseba iz prvega in drugega odstavka tega člena tudi delodajalec, se v davčni register vpišejo tudi število zaposlenih, davčne številke zaposlenih in datum izplačila dohodkov iz zaposlitve.

(4) Če Poslovni register Slovenije oziroma drug register ali evidenca za osebo iz 12. oziroma 14. točke drugega odstavka tega člena ne vsebuje podatka o davčni številki, pošlje finančnemu uradu enotno matično številko občana, matično številko ali druge identifikatorje, ki jih vodi za to osebo.

50. člen

(obveznost vpisa v davčni register)

V davčni register se vpišejo:

1. subjekti vpisa v sodni register,
2. fizične osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,
3. fizične osebe z začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,
4. samostojni podjetniki posamezniki,
5. pravne in fizične osebe, ki opravljajo dejavnost in so vpisane v drug register oziroma drugo predpisano evidenco na območju Republike Slovenije in niso osebe iz 1. ali 4. točke tega člena,
6. pravne in fizične osebe, ki nimajo sedeža ali druge registrirane oblike v Republiki Sloveniji in opravljajo dejavnost na območju Republike Slovenije,
7. združenja oseb po tujem pravu, ki so brez pravne osebnosti,
8. neposredni uporabniki državnega ali občinskega proračuna,
9. osebe, ki niso zajete v prejšnjih točkah.

51. člen

(vpis fizične osebe v davčni register)

(1) Fizična oseba s stalnim oziroma začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji se vpiše v davčni register po uradni dolžnosti. Vpis izvede finančni urad na podlagi podatkov iz centralnega registra prebivalstva.

(2) Če centralni register prebivalstva ne vsebuje vseh podatkov, potrebnih za vpis v davčni register, davčni organ pozove fizično osebo, naj v osmih dneh po prejemu poziva predloži manjkajoče podatke za vpis v davčni register.

(3) Fizična oseba, ki v Republiki Sloveniji nima niti začasnega prebivališča, pa dosega na njenem območju obdavčljive dohodke, ali je lastnik obdavčljivega premoženja oziroma nepremičnega premoženja, mora davčnemu uradu pred prvim prejemom obdavčljivega dohodka oziroma pred prvo pridobitvijo lastništva obdavčljivega premoženja oziroma nepremičnega premoženja predložiti prijavo za vpis v davčni register.

(4) Fizična oseba, ki ima v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, pravico do ugodnosti za vzdrževane družinske člane, mora davčnemu uradu predložiti prijavo za vpis vzdrževanih družinskih članov v davčni register v osmih dneh po prvem uveljavljanju pri delodajalcu oziroma najpozneje do poteka roka za ugovor zoper informativni izračun dohodnine oziroma do poteka roka za pritožbo na odločbo o odmeri dohodnine.

52. člen

(vpis fizične osebe, ki opravlja dejavnost, v davčni register)

(1) Samostojni podjetnik posameznik, ki je subjekt vpisa v Poslovni register Slovenije, ali druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost in je vpisana v Poslovni register Slovenije, se vpiše v davčni register po uradni dolžnosti. Vpis izvede finančni urad na podlagi podatkov iz Poslovnega registra Slovenije.

(2) Druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost in ni vpisana v Poslovni register Slovenije, predloži finančnemu uradu prijavo za vpis podatkov o opravljanju dejavnosti v osmih dneh po začetku opravljanja dejavnosti.

(3) Ne glede na prvi odstavek morata samostojni podjetnik posameznik in druga fizična oseba, ki opravlja dejavnosti in je vpisana v Poslovni register Slovenije, v osmih dneh po vpisu v Poslovni register Slovenije sporočiti finančnemu uradu ob upoštevanju svoje organiziranosti podatke o:

1. številu in lokaciji poslovnih prostorov, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti in pridobivanje prihodkov,
2. poslovnih enotah v tujini,
3. kapitalskih naložbah doma in v tujini,
4. številkah plačilnih računov v tujini,
5. povezanih osebah,
6. osebi, ki vodi poslovne knjige.

(4) Fizična oseba, ki opravlja dejavnost, za katero ni registrskega organa oziroma druge predpisane evidence, predloži finančnemu uradu prijavo za vpis v davčni register v osmih dneh po začetku opravljanja dejavnosti.

53. člen

(vpis pravnih oseb, združenj oseb po tujem pravu, ki so brez pravne osebnosti, in drugih oseb v davčni register)

(1) Pravna oseba, združenje oseb po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, in druga oseba, ki je subjekt vpisa v sodni register, Poslovni register Slovenije ali kakšen drug register oziroma evidenco, se vpišejo v davčni register po uradni dolžnosti. Vpis izvede finančni urad na podlagi podatkov iz sodnega registra, Poslovnega registra Slovenije ali drugega registra oziroma evidence.

(2) Oseba, ki nima sedeža ali druge oblike registracije v Republiki Sloveniji, predloži finančnemu uradu prijavo za vpis v davčni register pred začetkom opravljanja dejavnosti na območju Republike Slovenije.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena morajo pravna oseba, združenje oseb po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, in druga oseba, ki je subjekt vpisa v sodni register, Poslovni register Slovenije ali kakšen drug register oziroma evidenco, v osmih dneh po vpisu v sodni register, Poslovni register Slovenije ali drug register oziroma evidenco sporočiti finančnemu uradu z upoštevanjem svoje organiziranosti podatke o:

1. številu in lokaciji poslovnih prostorov, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti in pridobivanje prihodkov,
2. poslovnih enotah v tujini,
3. kapitalskih naložbah doma in v tujini,
4. številkah plačilnih računov v tujini,
5. povezanih osebah,
6. osebah, ki vodijo poslovne knjige,
7. ustanoviteljih, družbenikih oziroma članih (davčna številka, ime in priimek oziroma firma, naslov prebivališča oziroma sedeža, država prebivališča oziroma sedeža, vrsta in obseg odgovornosti, datum vstopa in datum izstopa, višina vložka).

54. člen

(vpis v davčni register po uradni dolžnosti)

(1) Oseba, za katero je s tem zakonom določeno, da predloži finančni upravi prijavo za vpis v davčni register, pa tega ni storila, se vpiše v davčni register po uradni dolžnosti in se o tem obvesti.

(2) Finančni urad izda subjektu vpisa v davčni register v osmih dneh po vpisu v davčni register potrdilo o vpisu ter mu dodeli davčno številko, ki se navede na potrdilu.

55. člen

(vpis sprememb v davčni register)

(1) Oseba, ki je subjekt vpisa v davčni register, mora v osmih dneh po nastanku spremembe, sporočiti finančnemu uradu vse spremembe podatkov, ki jih vsebuje davčni register in jih finančni urad ne pridobi po uradni dolžnosti.

(2) Za osebo iz prejšnjega odstavka, ki tega ne stori, lahko vpiše finančni urad spremembe podatkov v davčni register po uradni dolžnosti na podlagi pridobljenih podatkov, če omogočajo vpis v davčni register.

56. člen

(izbris iz davčnega registra)

(1) Finančni urad izbriše subjekt vpisa iz davčnega registra, ko oseba umre oziroma preneha obstajati, če je prenehala njena davčna obveznost.

(2) O izbrisu iz davčnega registra finančni urad pisno obvesti morebitne pravne naslednike.

57. člen

(pošiljanje podatkov)

(1) Upravljalci uradnih registrov, upravljalci evidenc in upravljalci zbirk podatkov (na primer: razvidov, imenikov, seznamov) pošljejo finančni upravi podatke, potrebne za opravljanje nalog s svojega delovnega področja.

(2) Upravljalci iz prejšnjega odstavka morajo sproti oziroma najpozneje do zadnjega dne v mesecu za pretekli mesec finančni upravi poslati podatke o spremembah podatkov.

58. člen

(določitev pristojnosti za vpis v davčni register)

Ne glede na to, kateri finančni urad je izvedel vpis v davčni register po uradni dolžnosti oziroma kje je posamezna oseba oddala prijavo za vpis v davčni register, se šteje, da je:

1. fizična oseba s stalnim oziroma začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima stalno oziroma začasno prebivališče,
2. fizična oseba, ki v Republiki Sloveniji nima niti začasnega prebivališča, a dosega na njenem območju obdavčljive dohodke, vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima sedež prvi izplačevalec dohodkov oziroma kadar izplačevalec dohodkov nima sedeža v Republiki Sloveniji, pri davčnem uradu, na območju katerega je dosegla prvi obdavčljivi dohodek,
3. fizična oseba, ki v Republiki Sloveniji nima niti začasnega prebivališča, je pa lastnik obdavčljivega premičnega oziroma nepremičnega premoženja, vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega je pretežno to premično premoženje, oziroma na območju katerega nepremičnina leži,
4. vzdrževani družinski član vpisan v davčni register pri finančnem uradu, pri katerem je vpisana fizična oseba, ki mora predložiti prijavo za vpis vzdrževanega družinskega člana v davčni register,
5. samostojni podjetnik posameznik in druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost, vpisana v davčni register pri finančnem uradu, pri katerem je kot fizična oseba vpisana v davčni register na podlagi 1., 2., 3. in 4. točke tega člena. Če fizična oseba ni vpisana v davčni register na podlagi 1., 2., 3. in 4. točke tega člena, se šteje, da je samostojni podjetnik posameznik ali druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost, vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima sedež,

6. pravna oseba, združenje oseb po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, in druga oseba, ki je subjekt vpisa v sodni register ali kakšen drug register oziroma evidenco, vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima sedež,
7. oseba, ki nima sedeža ali druge oblike registracije v Republiki Sloveniji, vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega bo opravljala dejavnost.

59. člen

(pooblastilo za podzakonski akt)

Podrobnejši način vodenja in vzdrževanja davčnega registra predpiše minister, pristojen za finance, na predlog predstojnika.

2. Evidence

60. člen

(vrste evidenc)

(1) Finančna uprava vodi zbirke osebnih in drugih podatkov (v nadaljnjem besedilu: evidence), ki jih pri opravljanju nalog finančne uprave zbirajo in nadalje obdelujejo uslužbenci finančne uprave.

(2) Finančna uprava vodi in vzdržuje:

1. evidenco o davkih,
2. knjigovodske evidence,
3. evidenco o vodenju finančnega nadzora,
4. evidenco finančnih preiskav,
5. evidenco o vloženih kazenskih ovadbah in naznanilih,
6. carinsko evidenco,
7. evidenco trošarin,
8. evidenco informacij za izvedbene namene,
9. evidenco o uporabi prisilnih sredstev,
10. evidenco predloženih instrumentov zavarovanja,
11. evidenco o davčni izvršbi,
12. evidenco poročevalskih enot in deklarantov v zvezi z zbiranjem statističnih podatkov o blagovni menjavi z državami članicami EU,
13. evidenco okoljskih dajatev,
14. evidenco o hrambi blaga,
15. evidenco o nadzorih nad prirejanjem iger na srečo po zakonu, ki ureja igre na srečo,
16. evidence, predpisane z drugimi predpisi, predpisi EU ter mednarodnimi pogodbami.

(3) Finančna uprava evidenco iz 12. točke drugega odstavka vodi in vzdržuje skupaj z organom, pristojnim za državno statistiko, v skladu z zakonom, ki ureja državno statistiko.

61. člen

(vrste podatkov, ki jih vsebujejo evidence)

(1) Evidence iz 60. člena tega zakona vsebujejo poleg osebnih in drugih podatkov fizičnih in pravnih oseb, vsebovanih v davčnem registru iz 49. člena tega zakona, tudi številko uradnega identifikacijskega dokumenta, kadar podatki iz davčnega registra ne zadoščajo za izvedbo postopka.

(2) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka posamezne evidence vsebujejo tudi podatke, določene v 62. do 74. členu tega zakona.

62. člen

(evidenca o davkih)

Evidenca o davkih vsebuje:

1. podatke iz davčnih napovedi in vlog ter druge podatke, potrebne za pobiranje davkov, v vsebini, določeni z zakonom o obdavčenju, zakonom, ki ureja davčni postopek, ali podzakonskim predpisom,
2. podatke, ki jih finančni upravi pošljejo organi in davčni zavezanci, potrebne za pobiranje davka, v vsebini, določeni z zakonom o obdavčenju, zakonom, ki ureja davčni postopek, odlokom samoupravne lokalne skupnosti ter drugimi predpisi,
3. podatke iz obračuna davčnega odtegljaja in druge podatke, potrebne za pobiranje, v vsebini, določeni z zakonom o obdavčenju ali zakonom, ki ureja davčni postopek,
4. podatke iz davčnega obračuna in druge podatke, potrebne za pobiranje, v vsebini, določeni z zakonom o obdavčenju, zakonom, ki ureja davčni postopek ali podzakonskim predpisom,
5. podatke iz obračuna prispevkov za socialno varnost in druge podatke, potrebne za pobiranje, ter druge naloge, v vsebini, določeni z zakonom o obdavčenju, zakonom, ki ureja davčni postopek ali zakonom, ki ureja o matično evidenco,
6. podatke o davčnih zastopnikih za zavezance, ki imajo sedež v drugi državi članici in uveljavljajo oprostitev plačila DDV pri uvozu blaga v skladu z drugim odstavkom 50. člena ZDDV-1 (Uradni list, RS, številka 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 40-12-ZUJF, 83/12, 46/13-ZIPRS1314-A: uvoz po carinskem postopku 42), v vsebini: davčni urad zastopnika, identifikacijska številka zastopnika, naziv zastopnika, identifikacijska številka tujca, naziv in naslov tujca, država tujca, registracijska in identifikacijska številka gospodarskega subjekta v odnosih s carinskimi organi (številka EORI) , veljavnost pooblastila, datum zadnje spremembe in ime osebe, ki je opravila zadnjo spremembo,
7. podatke o zavezancih za davek na dodano vrednost, ki so določeni s predpisi o obdavčenju,
8. podatke o upravičencih do pavšalnega nadomestila, ki so določeni s predpisi o obdavčenju,
9. podatke iz obračuna koncesijske dajatve od prirejanja iger na srečo, potrebne za pobiranje, v vsebini določeni z zakonom, ki ureja prirejanje iger na srečo,
10. podatke iz obračuna dajatve od prejemkov, izplačanih zaradi opravljenega začasnega ali občasnega dela po zakonu, ki ureja trg dela,
11. podatke iz odločb o odmeri davkov, zapisnikov, sklepov, in drugih dejanj finančne uprave, vključno s podatki o odpisih, odlogih plačil, obročnem plačevanju davkov, oprostitvah, vračilih davkov in podatke iz začasnih sklepov za zavarovanja.

63. člen

(knjigovodske evidence)

Finančna uprava vodi analitične evidence terjatev in obveznosti, s katerimi se zagotavljajo podatki o stanju in gibanju terjatev in obveznosti do davčnih zavezancev. Za vodenje analitičnih evidenc terjatev in obveznosti se smiselno uporablja določbe zakona, ki ureja računovodstvo.

64. člen

(evidenca o vodenju finančnega nadzora)

Evidenca o vodenju finančnega nadzora vsebuje podatke o poteku, ugotovitvah in drugih okoliščinah finančnega nadzora.

65. člen

(evidenca finančnih preiskav)

Evidenca finančnih preiskav vsebuje podatke o kraju, času in drugih okoliščinah opravljanja finančne preiskave, osebah, prevoznih sredstvih in drugih objektih, ki se finančno preiskujejo, in o poteku ter ugotovitvah finančne preiskave.

66. člen

(evidenco o vloženih kazenskih ovadbah in naznanilih)

(1) Evidenca o vloženih kazenskih ovadbah in naznanilih vsebuje podatke o vloženih ovadbah in naznanilih kaznivih dejanj, podatke o odločitvah tožilstva ter podatke o pravnomočno izrečenih sodnih odločbah, ki jih pri opravljanju svojih nalog zazna finančna uprava.

(2) Podatke o odločitvah tožilstva in podatke o pravnomočno izrečenih sodnih odločbah predloži finančni upravi brez predhodne zahteve pristojno državno tožilstvo.

67. člen

(carinska evidenca)

(1) Carinska evidenca vsebuje:

1. podatke iz carinskih deklaracij in obvestil,
2. podatke iz dovoljenj in potrdil, izdanih v skladu s predpisi iz 7. točke prvega odstavka 11. člena tega zakona,
3. podatke o imetnikih dovoljenj in licenc za opravljanje poslov zastopanja v carinskih zadevah,
4. podatke o izvedenih carinskih ukrepih.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka so podrobneje določeni v predpisih iz 7. točke prvega odstavka 11. člena tega zakona.

68. člen

(evidenca trošarin)

Evidenca trošarin vsebuje:

1. podatke o vrsti trošarinskega zavezanca, osebe, ki vlaga prijave za posamezne posle, odgovorni osebi, upravičencu do vračila trošarine, pooblaščenca in plačniku trošarine,
2. datum začetka in konca opravljanja dejavnosti,
3. podatke o vrsti izdanega dovoljenja s področja trošarin,
4. datum izdaje dovoljenja in prenehanja veljavnosti dovoljenja, izdanega v skladu s trošarinskimi predpisi,
5. podatke o lokaciji in šifri skladišča ali obrata,
6. podatke o vrsti in odobreni količini trošarinskih izdelkov za namene oproščene uporabe,
7. podatke o lastništvu oziroma uporabi kotla za žganjekuho ter prostornini kotla,
8. podatek o površini vinograda,
9. podatek o zapečatenju in odpečatenju kotla za žganjekuho,
10. podatke o namenu vračila,
11. podatke o površini zemljišč po katastrskih kulturah, ki so podlaga za vračilo trošarine,
12. podatke o številu vozil,
13. podatke o prodajalcu goriva,
14. podatke o količini trošarinskih izdelkov, za katere se vrača trošarina, in znesku vračila,
15. podatke o imetniku trošarinskega skladišča v drugi državi članici,
16. podatke o dobavah trošarinskih izdelkov,
17. podatke o instrumentu zavarovanja trošarinskih obveznosti,
18. podatke iz trošarinskih dokumentov, kot so opredeljeni v trošarinskih predpisih.

69. člen

(evidenca informacij za izvedbene namene)

(1) Evidenca informacij za izvedbene namene vsebuje podatke o:

1. viru informacij,
2. vsebini informacij,
3. opisu tveganja,
4. ukrepov in ugotovitev.

(2) Če finančna uprava pridobiva podatke iz prvega odstavka tega člena s klicem na anonimni telefon, se klic posname, o čemer mora biti klicatelj predhodno seznanjen. Po prepisu vsebine klica se posnetek klica izbriše iz evidence.

70. člen

(evidenca o uporabi prisilnih sredstev)

Evidenca o uporabi prisilnih sredstev vsebuje:

1. podatke o uradni osebi, ki je uporabila prisilno sredstvo,
2. podatke o osebi, zoper katero je bilo uporabljeno prisilno sredstvo,
3. podatke o dogodku, pri katerem je bilo uporabljeno prisilno sredstvo (datum, ura, kraj, natančna lokacija, navedba pooblastila, ki ga je izvajala uradna oseba, razlog uporabe prisilnega sredstva, prisilno sredstvo, ki je bilo uporabljeno, podatki o uradnem zaznamku o uporabi prisilnega sredstva),
4. oceno komisije, ki jo imenuje predstojnik, o zakoniti in strokovni uporabi prisilnega sredstva.

71. člen

(evidenca predloženih instrumentov zavarovanja)

Evidenca predloženih instrumentov zavarovanja vsebuje:

1. podatke o predlagatelju instrumenta zavarovanja in garantu,
2. podatke o številki, vrsti, predmetu in višini zavarovanja,
3. veljavnost in rok za unovčitev instrumenta zavarovanja,
4. podatke o dovoljeni prekoračitvi višine zavarovanja,
5. podatke o dolgu,
6. podatke o unovčitvah.

72. člen

(evidenca o davčni izvršbi)

Evidenca o davčni izvršbi vsebuje:

1. podatke iz sklepov o davčni izvršbi,
2. podatke o plačilih in poteku postopka davčne izvršbe,
3. podatke o zavarovanju plačila davka v postopku davčne izvršbe.

73. člen

(evidenca okoljskih dajatev)

Evidenca okoljskih dajatev vsebuje:

1. podatke o upravičencu do vračila, zavezancu oziroma plačniku okoljske dajatve in odgovorni osebi ter osebah, ki so oproščene plačila okoljske dajatve,
2. vrsto okoljske dajatve,
3. vrste izdelkov, za katere se plačuje okoljska dajatev,
4. znesek obračunane, plačane in vrnjene okoljske dajatve,
5. nadzorni organ,
6. datum začetka, spremembe in konca opravljanja dejavnosti,
7. podatke o plačilnem računu,
8. tip dejavnosti.

74. člen

(evidenca o hrambi blaga)

Evidenca o hrambi blaga vsebuje:

1. podatke o osebi, katere blago je bilo zadržano, zaseženo, začasno odvzeto, odvzeto oziroma zarubljeno,
2. podatke o razlogu hrambe in podatke o aktu, na podlagi katerega je bilo blago zadržano, zaseženo, začasno odvzeto, odvzeto, zarubljeno, odstopljeno, dano v hrambo,
3. podatke o blagu,

4. lokacijo hrambe,
5. ukrepe v zvezi z blagom.

75. člen

(evidenca o nadzorih nad prirejanjem iger na srečo)

Evidenca o nadzorih nad prirejanjem iger na srečo po zakonu, ki ureja igre na srečo, vsebuje podatke o poteku, ugotovitvah in drugih okoliščinah nadzora nad prirejanjem iger na srečo.

76. člen

(hramba podatkov)

Podatki iz evidenc se hranijo v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive.

77. člen

(varovanje podatkov)

(1) Za zbiranje, obdelavo, shranjevanje, pošiljanje, uporabo in hrambo podatkov, vsebovanih v evidencah, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, varstvo poslovnih skrivnosti, varstvo podatkov, ki se štejejo za davčno tajnost in varstvo tajnih podatkov.

(2) Arhivsko gradivo, ki ga finančna uprava preda pristojnim arhivom na podlagi predpisov, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive, ki vsebuje podatke, označene z davčno tajnostjo, je dostopno v državnih arhivih po 75 letih od nastanka, če ni z zakonom drugače določeno.

78. člen

(pravica osebe do seznanitve)

Oseba ima pravico do seznanitve s svojimi podatki v evidencah iz:

- 49. člena in 1., 2., 5., 6., 7., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. in 16. točke drugega odstavka 60. člena tega zakona takoj po vzpostavitvi evidence,
- 3. točke drugega odstavka 60. člena tega zakona takoj po pravnomočno končanem postopku,
- 4. točke drugega odstavka 60. člena tega zakona po pravnomočno končanem postopku inšpekcijskega nadzora, če pa postopek inšpekcijskega nadzora ni bil začet, pa po zastaranju pravice do odmere davka.

VI. POLOŽAJ, PRAVICE IN DOLŽNOSTI USLUŽBENCEV FINANČNE UPRAVE

79. člen

(uslužbenci finančne uprave)

(1) Uslužbenci finančne uprave so uradne osebe in druge osebe, zaposlene v finančni upravi.

(2) Za delovna razmerja uslužbencev finančne uprave ter za njihove pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja in sistem javnih uslužbencev, kolektivne pogodbe, če ta zakon ne določa drugače.

80. člen

(pravna pomoč)

(1) Finančna uprava zagotovi pravno pomoč uslužbencu finančne uprave ali nekdanjemu uslužbencu finančne uprave, zoper katerega se vodi predkazenski postopek oziroma zoper katerega je uveden kazenski ali odškodninski postopek zaradi opravljanja uradnih nalog, ki jih je po oceni finančne uprave opravil v skladu s predpisi.

(2) Oceno iz prejšnjega odstavka da komisija, ki jo imenuje predstojnik.

(3) Uslužbenec finančne uprave ali nekdanji uslužbenec finančne uprave mora povrniti finančni upravi stroške pravne pomoči, ki mu je bila vrnjena v sodnem postopku.

(4) Uslužbenec finančne uprave ali nekdanji uslužbenec finančne uprave mora povrniti finančni upravi stroške pravne pomoči, če se v kazenskem postopku ugotovi njegova krivda.

81. člen

(pripravljenost za delo)

(1) Pripravljenost za delo (v nadaljnjem besedilu: pripravljenost) je poseben delovni pogoji, pri katerem mora biti uslužbenec finančne uprave, ki mu je pripravljenost odrejena, v pripravljenosti za delo. Pripravljenost pomeni dosegljivost uslužbenca finančne uprave po telefonu ali drugih sredstvih zaradi morebitnega prihoda na delovno mesto ali na kraj, kjer je treba nujno opraviti nalogo. Pripravljenost se uslužbencu finančne uprave odreja glede na potrebe delovnega procesa.

(2) Uslužbenec finančne uprave, ki je med pripravljenostjo poklican na delo, se mora v najkrajšem mogočem času zglasiti na delovnem mestu ali kraju, kjer je treba opraviti določeno nalogo.

(3) Pripravljenost se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Če mora uslužbenec finančne uprave med pripravljenostjo dejansko delati, se ure dejanskega dela vštevajo v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti.

(4) Predstojnik določi primere in način izvajanja pripravljenosti.

82. člen

(zavarovanje)

Finančna uprava mora uslužbenca finančne uprave, ki zasedajo delovna mesta, na katerih so zaradi narave dela izpostavljene povečanemu tveganju za nastanek nesreče pri delu, neizodno zavarovati. Delovna mesta iz prejšnjega stavka se določijo v aktu o sistematizaciji.

83. člen

(strokovni izpit)

(1) Uslužbenci finančne uprave morajo glede na naloge delovnega mesta, za katero so sklenile delovno razmerje, opraviti strokovne izpite iz drugega do šestega odstavka tega člena.

(2) Uslužbenci finančne uprave morajo opraviti splošni strokovni izpit za opravljanje nalog finančne uprave po tem zakonu.

(3) Uslužbenci finančne uprave, ki opravljajo naloge finančnega nadzora morajo opraviti strokovni izpit iz finančnega nadzora po tem zakonu iz vsebin, ki se nanašajo na delovno mesto, za katero sklepajo delovno razmerje.

(4) Uslužbenci finančne uprave, ki opravljajo naloge nadzora nad prirejanjem iger na srečo, morajo opraviti strokovni izpit iz nadzora nad prirejanjem iger na srečo po zakonu, ki ureja igre na srečo.

(5) Uslužbenci finančne uprave, ki opravljajo naloge finančne izvršbe morajo opraviti strokovni izpit iz finančne izvršbe po tem zakonu.

(6) Uslužbenci finančne uprave morajo opraviti strokovni izpit iz upravnega postopka v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

(7) Vsebine strokovnega izpita iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena, postopek opravljanja, način in postopek prijave, izpitni red, način priznavanja vsebin opravljenih izpitov ali preizkusov znanja in druga vprašanja, povezana s strokovnim izpitom, predpiše minister, pristojen za finance, na predlog predstojnika.

84. člen

(roki za opravo strokovnih izpitov in posledice v primeru, da uslužbenec finančne uprave strokovnega izpita ne opravi)

(1) Splošni strokovni izpit za opravljanje nalog finančne uprave mora uslužbenec finančne uprave opraviti v šestih mesecih od sklenitve delovnega razmerja oziroma premestitve, za delovno mesto, kjer je strokovni izpit določen kot pogoj za zasedbo delovnega mesta.

(2) Strokovni izpit za opravljanje nalog finančnega nadzora in finančne izvršbe mora uslužbenec finančne uprave opraviti najpozneje v enem letu po sklenitvi delovnega razmerja oziroma premestitvi za delovno mesto, kjer je strokovni izpit določen kot pogoj za zasedbo delovnega mesta.

(3) Če mora uslužbenec finančne uprave, ki v predpisanem roku ne opravi strokovnega izpita v celoti, opraviti samo še eno izmed vsebin strokovnega izpita, se rok za to podaljša za največ dva meseca, o čemer odloči predstojnik s sklepom in pri tem upošteva tudi možnosti pristopa k izpitu. Rok za opravljanje strokovnega izpita se uslužbencu finančne uprave podaljša tudi za čas opravičene odsotnosti z dela zaradi bolezni oziroma druge odsotnosti, med katero prejema nadomestilo plače v skladu z zakonom.

(4) Uslužbenec finančne uprave, ki nima strokovnega izpita, lahko, dokler ne opravi strokovnega izpita, opravlja le posamezna pripravljalna dejanja v okviru postopka, ki se vodi.

(5) Uslužbencu finančne uprave, ki v roku iz prvega, drugega oziroma tretjega odstavka tega člena ne opravi strokovnega izpita iz neupravičenih razlogov, ki so na njegovi strani, preneha delovno razmerje naslednji dan po poteku roka.

85. člen

(izjema v zvezi z vodenjem postopka)

V upravnih zadevah iz pristojnosti finančne uprave lahko na prvi stopnji vodi posebni ugotovitveni postopek oziroma opravlja posamezna procesna dejanja v drugih postopkih tudi uslužbenec finančne uprave, ki ima srednjo splošno ali strokovno izobrazbo. Upravne zadeve iz prejšnjega stavka določi vlada.

86. člen

(evidenca o opravljenih izpitih)

(1) Evidenco o opravljenih strokovnih izpitih po tem zakonu vodi finančna uprava zaradi spremljanja stanja pri opravljanju izpitov in opravljanju drugih nalog iz tega zakona.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje te podatke:

1. osebno ime,
2. datum in kraj rojstva,
3. stalno oziroma začasno prebivališče,
4. izobrazba, za katero je izpit opravljen,
5. datum izpita,
6. vrsto izpita,
7. podatek o tem, ali izpit opravlja prvič ali ga ponavlja,
8. uspeh, dosežen na izpitu.

(3) Evidenca iz prejšnjega odstavka se hrani trajno.

87. člen

(opravljanje drugih dejavnosti in navzkrižje interesov)

(1) Uslužbenci finančne uprave ne smejo opravljati dejavnosti, ki niso združljive z nalogami finančne uprave, ter dejavnosti, ki pomenijo navzkrižje interesov po zakonu, ki ureja sistem javnih uslužbencev, ali drugem zakonu.

(2) Dejavnosti iz prejšnjega odstavka, ki niso združljive z nalogami finančne uprave, na predlog predstojnika podrobneje predpiše minister, pristojen za finance.

88. člen

(omejitev uporabe informacij)

(1) Uslužbencu finančne uprave ni dovoljeno uporabljati informacij, podatkov ali spoznanj, do katerih ima dostop pri opravljanju nalog finančne uprave, v neslužbene namene, razen s soglasjem predstojnika v raziskovalne ali izobraževalne namene, pri čemer ne sme razkriti osebnih podatkov, podatkov, ki so davčna tajnost, poslovnih skrivnosti in drugih varovanih podatkov.

(2) Uslužbencu finančne uprave ni dovoljeno uporabljati in dajati informacij, podatkov in spoznanj za doseganje kakršne koli premoženjske ali druge koristi zase ali drugo osebo.

(3) Uslužbenec finančne uprave, ki mu preneha delovno razmerje, mora podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena varovati tudi po prenehanju delovnega razmerja.

89. člen

(opravljanje nalog med stavko)

(1) Zaradi posebnega pomena nemotenega finančnega poslovanja Republike Slovenije, zagotavljanja blagovnega prometa in izpolnjevanja mednarodnih obveznosti mora finančna uprava tudi med stavko zagotoviti opravljanje nujnih del in nalog iz svoje pristojnosti. Zaradi tega je pravica do stavke uslužbencev finančne uprave omejena z opravljanjem nujnih del in nalog finančne uprave ter z njimi povezanih podpornih nalog, če bi njihovo neopravljanje lahko ogrozilo finančno stabilnost, blagovni promet ali izpolnjevanje mednarodnih obveznosti Republike Slovenije.

(2) O podrobnem obsegu delovnih nalog in načinu njihovega opravljanja med stavko se pred nastopom stavke dogovorita predstojnik in stavkovni odbor s pisnim sporazumom. Če dogovora ni, predstojnik z upoštevanjem pravico delavcev do stavke s splošnim aktom določi, katere nujne naloge in dela mora finančna uprava opravljati med stavko, da se ne ogrozijo finančna stabilnost, blagovni promet in izpolnjevanje mednarodnih obveznosti Republike Slovenije.

90. člen

(brezplačna uporaba javnih prevoznih sredstev)

Kadar uradna oseba opravlja naloge finančne uprave na javnih prevoznih sredstvih, ima pravico do brezplačnega prevoza s temi sredstvi in pravice iz obveznega zavarovanja potnikov v javnem prometu.

91. člen

(odvzem izkaznice, uniforme in strelnega orožja ter onemogočenje dostopa do evidenc)

Uslužbencu finančne uprave, ki so mu bila odvzeta pooblastila v skladu z 42. členom tega zakona ali je bil začasno odstranjen z dela ali delovnega mesta v skladu z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev, ali se mu prepove opravljanje dela v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, se odvzamejo oziroma odvzamejo za čas trajanja začasne odstranitve oziroma prepovedi opravljanja dela, službena izkaznica, uniforma in strelno orožje ter onemogoči dostop do evidenc.

VII. PRIZNANJA

92. člen

(priznanja)

(1) Za dolgoletno strokovno delo, organizacijske izboljšave pri delu, uspehe, dosežene na posameznih področjih dela ali pri opravljanju delovnih nalog, in prispevke h krepitvi ugleda finančne uprave se uslužbencu finančne uprave ali organizacijskim enotam finančne uprave in drugim državnim organom, organom lokalnih skupnosti, nosilcem javnih pooblastil ter posameznikom podeljujejo priznanja, uslužbencu finančne uprave pa tudi denarna nagrada.

(2) Vrste priznanj in postopek podeljevanja priznanj ter denarnih nagrad predpiše minister,

pristojen za finance, na predlog predstojnika.

VIII. PREPOVED POSNEMANJA IN UPORABE UNIFORME, OZNAK IN SIMBOLOV FINANČNE UPRAVE

93. člen

(prepoved posnemanja in uporabe uniforme, oznak in simbolov finančne uprave)

(1) Prepovedano je izdelovati ali uporabljati uniforme in oznake, ki so po barvi, kroju, položajnih oznakah, simbolih ter drugih oznakah enake ali podobne uniformi, položajnim oznakam, simbolom ali drugim oznakam na uniformi uslužbencev finančne uprave, ter posnemati in uporabljati v prometu vozila, ki so po grafični podobi enaka ali podobna vozilom ter drugim prevoznim sredstvom finančne uprave.

(2) Predmete, ki so bili izdelani ali uporabljeni v nasprotju s prejšnjim odstavkom, uradna oseba zaseže na kraju prekrška.

(3) Predmeti, ki so bili izdelani ali uporabljeni v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, se odvzamejo.

IX. KAZENSKÉ DOLOČBE

94. člen

(prekrški v zvezi izvrševanjem pooblastil)

(1) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 5.000 do 16.000 eurov, če:

1. ne omogoči uradni osebi vpogleda v uradni identifikacijski dokument in listine, ki dokazujejo njen status, ter druge listine in dokumente (15. člen),
2. uradni osebi ne sporoči podatkov oziroma predloži listin in dokumentov (17. člen),
3. ne omogoči uradni osebi odvzema vzorcev blaga (19. člen),
4. ne omogoči uradni osebi odvzema energentov (20. člen),
5. ne omogoči uradni osebi zasega listin, dokumentov, nosilcev zbirk podatkov in stvari (21. člen),
6. ne omogoči uradni osebi vstopa in pregleda zemljišč, prostorov in objektov (22. člen),
7. ne omogoči pregleda naprav, blaga in drugih stvari (23. člen),
8. ne ustavi prevoznega sredstva (24. člen),
9. ne omogoči pregleda in preiskave prevoznih in prenosnih sredstev (25. člen),
10. ne omogoči uradni osebi opraviti varnostnega pregleda (26. člen),
11. ne omogoči uradni osebi opraviti pregleda osebe (27. člen),
12. ne upošteva odredbe uradne osebe (peti odstavek 28. člena).

(2) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 850 do 2.200 eurov se za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 450 do 650 eurov se za prekršek iz prvega odstavka kaznuje posameznik.

95. člen

(prekrški posameznikov pri predložitvi podatkov)

Z globo od 200 do 1.200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, če ne predloži ali ne predloži v roku, določenim s tem zakonom:

1. prijave za vpis v davčni register (tretji in četrti odstavek 51. člena) in
2. podatkov oziroma sprememb podatkov, ki so vsebina davčnega registra in jih finančna uprava ne pridobi po uradni dolžnosti (drugi odstavek 51. člena, prvi odstavek 55. člena).

96. člen

(prekrški v zvezi z opravljanjem dejavnosti pri predložitvi podatkov)

(1) Z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, se za prekršek kaznuje z globo od 3.200 do 30.000 eurov, z globo od 800 do 10.000 eurov pa se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če ne predloži ali ne predloži v roku, določenim s tem zakonom:

1. prijave za vpis v davčni register (drugi in četrti odstavek 52. in drugi odstavek 53. člena),
2. podatkov, potrebnih za vpis v davčni register (tretji odstavek 52. člena in tretji odstavek 53. člena),
3. podatkov oziroma sprememb podatkov, ki so vsebina davčnega registra in jih finančni urad ne pridobi po uradni dolžnosti (prvi odstavek 55. člena).

(2) Z globo od 400 do 4.000 eurov se za prekrške iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

97. člen

(pristojnost za izrekanje globe v okviru razpona)

Prekrškovni organ lahko v postopku o prekršku izreče globo v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, vendar znotraj predpisanega razpona.

X. POSEBNI DOLOČBI

98. člen

(podelitev statusa zaradi spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti)

(1) Finančna uprava lahko zavezancem podeli poseben status v okviru programa spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti in zmanjšanja administrativnih bremen finančnega nadzora. Za podelitev navedenega status zavezanci pri davčnem organu vložijo posebno pisno vlogo. Minister, pristojen za finance, predpiše:

- vsebino programa,
- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zavezanci za pridobitev posebnega statusa,
- pravice in obveznosti udeležencev programa in finančne uprave,
- trajanje programa,
- postopek podelitve statusa in
- razloge za odvzem statusa.

(2) Podelitev statusa po tem členu ne omejuje pravic finančne uprave pri izvrševanju njenih pooblastil.

99. člen

(finančna preiskava)

(1) Finančna preiskava pomeni izvajanje dejanj, ukrepov in postopkov po tem zakonu in po zakonu, ki ureja davčni postopek, ko so dani razlogi za sum, da je bilo storjeno dejanje, s katerim so bili kršeni predpisi o obdavčenju ali drugi predpisi iz pristojnosti finančne uprave. Dejanja in ukrepi finančne preiskave se izvajajo zaradi preprečevanja, preiskovanja in odkrivanja najtežjih kršitev predpisov o obdavčenju in drugih predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava. Finančna preiskava se lahko uvede tudi zaradi izvajanja dejanj in ukrepov po tem

zakonu in zakonu, ki ureja davčni postopek, za zagotovitev medsebojne pomoči organom EU, držav članic EU in tretjih držav. Najtežje kršitve predpisov o obdavčenju ali drugih predpisov iz pristojnosti finančne uprave so ravnanja ali dejanja davčnih zavezancev in drugih oseb ali institucij, s katerimi je lahko resno ogrožen finančni interes oziroma interes varstva in varnosti Republike Slovenije oziroma EU.

(2) Finančna preiskava se začne z izdajo naloga za preiskavo, v katerem se navedejo okoliščine, iz katerih izhajajo razlogi za sum, dejanja in ukrepe, ki naj se izvedejo, in okoliščine, ki naj se v finančni preiskavi raziščejo, oziroma krog subjektov, ki se finančno preiskujejo.

(3) Uradna oseba, ki vodi finančno preiskavo, lahko drugi uradni osebi naloži opravljanje posameznih dejanj.

(4) Če so dani razlogi za sum o premalo obračunanih obveznih dajatvah ali obstoju drugih nepravilnosti iz pristojnosti finančne uprave, se v okviru finančne preiskave lahko opravi inšpekcijski nadzor, ki se začne, ko inšpektor opravi kakršno koli dejanje zaradi opravljanja inšpekcijskega nadzora.

(5) Uradna oseba po opravljeni finančni preiskavi sestavi zaključno preiskovalno poročilo, v katerem opiše ugotovitve finančne preiskave.

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

100. člen

(prehodna določba v zvezi organizacijo finančne uprave)

Ne glede na prvi odstavek 9. člena tega zakona se do 1. januarja 2015 za finančne urade štejejo dosednji davčni in carinski uradi, katerih naloge, krajevna pristojnost, območje in sedež so določeni v aktu iz drugega odstavka 9. člena tega zakona.

101. člen

(prenehanje veljavnosti 71. člena, 4. točke 127. člena in 131. člena ZDavP-2)

V Zakonu o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12 in 94/12) se 71. člen, 4. točka drugega odstavka 127. člena in 131. člen črtajo.

102. člen

(končanje postopkov carinskih preiskav)

Carinske preiskave, začete pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po Zakonu o carinski službi (Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo, 113/05 - ZJU-B, 40/09, 9/11 in 96/12 - ZPIZ-2).

103. člen

(priznavanje izpitnih vsebin)

(1) Pogoj opravljenega strokovnega izpita iz drugega, tretjega in četrtega odstavka 83. člena tega zakona izpolnjuje uslužbenec finančne uprave, ki je do uveljavitve tega zakona opravil strokovni izpit po Zakonu o davčni službi (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/09 in 33/11), Zakonu o carinski službi (Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo, 113/05 - ZJU-B, 40/09, 9/11, 96/12 - ZPIZ-2) in Zakonu o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 14/11 – uradno prečiščeno besedilo in 108/12), če bo po uveljavitvi tega zakona še naprej opravljal enake naloge.

(2) Uslužbencem finančne uprave, ki so opravili strokovne izpite po Zakonu o davčni službi (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/09 in 33/11), Zakonu o carinski službi (Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo, 113/05 - ZJU-B, 40/09, 9/11, 96/12 - ZPIZ-2.) in Zakonu o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 14/11 – uradno prečiščeno besedilo in 108/12) se v primeru premestitev priznajo izpitne vsebine opravljenih strokovnih izpitov, če vsebujejo iste vsebine kot so določene za strokovne izpite iz drugega, tretjega in četrtega odstavka 83. člena

tega zakona.

104. člen

(prenehanje veljavnosti zakonov in podzakonskih predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati Zakon o carinski službi (Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo, 113/05 - ZJU-B, 40/09, 9/11 in 96/12 - ZPIZ-2) in Zakon o davčni službi (Uradni list RS, št. 1/07 - uradno prečiščeno besedilo, 40/09 in 33/11).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati tudi:

- Pravilnik o službeni izkaznici in znački davčnega inšpektorja in davčnega izterjevalca (Uradni list RS, št. 140/04, 33/05 in 109/12),
- Uredba o določitvi davčnih uradov Davčne uprave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 142/04, 4/05, 120/05, 63/08, 51/10 in 109/12),
- Pravilnik o vsebini in načinu opravljanja posebnega strokovnega izpita za davčnega inšpektorja in davčnega izterjevalca v Davčni upravi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 142/04),
- Pravilnik o vodenju in vzdrževanju davčnega registra (Uradni list RS, št. 31/05, 120/07 in 31/10),
- Pravilnik o obliki in načinu vodenja knjigovodskih evidenc v Davčni upravi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 66/05),
- Pravilnik o določitvi dejavnosti uslužbencev davčne uprave, ki so nezdružljive z nalogami davčne službe (Uradni list RS, št. 73/05),
- Pravilnik o vpogledu v davčne evidence (Uradni list RS, št. 84/05),
- Pravilnik o vodenju evidence o davčnih preiskavah (Uradni list RS, št. 84/05),
- Uredba o določitvi višine deleža, ki pripada državnemu proračunu za pokrivanje stroškov Davčne uprave Republike Slovenije v letu 2005 iz naslova pobiranja davkov in drugih obveznih dajatev (Uradni list RS, št. 103/05),
- Pravilnik o evidenci o vodenju postopkov davčnega nadzora (Uradni list RS, št. 10/06),
- Pravilnik o izobraževanju, izpopolnjevanju in usposabljanju pooblaščenih uradnih oseb v Davčni upravi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 34/06),
- Pravilnik o vodenju evidence o davkih (Uradni list RS, št. 109/06),
- Uredba o obliki in barvi zastave in znaka davčne službe ter njuni uporabi (Uradni list RS, št. 71/07),
- Pravilnik o načinu poveritve opravljanja nalog davčne izvršbe zunanjim izvajalcem (Uradni list RS, št. 119/07),
- Pravilnik o vsebini in načinu opravljanja strokovnega izpita iz davčnega postopka kot posebnega upravnega postopka (Uradni list RS, št. 119/07 in 103/10),
- Pravilnik o evidenci o kršitvah davčnih in drugih predpisov, za izvajanje katerih je pristojna davčna služba, in o ravnanju s podatki, ki so izločeni iz evidence (Uradni list RS, št. 62/09),
- Odredba o uporabi znaka davčne službe na službenih avtomobilih (Uradni list RS, št. 98/09),
- Pravilnik o varstvu pri delu v Carinski upravi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 67/00 in 42/03),
- Pravilnik o službeni izkaznici pooblaščenih uradnih oseb carinske službe (Uradni list RS, št. 81/00 in 4/01 - popravek),
- Pravilnik o strokovnem izpitu in izobraževanju delavcev carinske službe (Uradni list RS, št. 97/00 in 57/05),
- Pravilnik o nošenju in uporabi orožja v carinski službi (Uradni list RS, št. 111/00),
- Pravilnik o priznanjih in nagradah v carinski službi (Uradni list RS, št. 72/01),
- Pravilnik o postopku, po katerem pooblaščene uradne osebe carinske službe ustavljajo prevozna sredstva v cestnem in vodnem prometu (Uradni list RS, št. 76/01 in 67/07),
- Uredba o določitvi carinskih uradov v Republiki Sloveniji, njihovem sedežu in krajevni pristojnosti (Uradni list RS, št. 45/04, 96/05, 120/05, 66/06, 31/08, 48/09, 42/10, 63/10, 71/11, 90/11 in 2/13),
- Pravilnik o reševanju pritožb v carinski službi (Uradni list RS, št. 40/05),
- Uredba o obliki in barvi zastave in znaka carinske službe ter njuni uporabi (Uradni list RS, št. 64/06),
- Pravilnik o uporabi prisilnih sredstev v carinski službi (Uradni list RS, št. 98/06)
- Pravilnik o pogojih za opravljanje del zunaj Carinske uprave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 10/07),
- Uredba o določitvi izpostav, kot notranjih organizacijskih enot carinske službe v Republiki

Sloveniji, in njihovem delovnem področju (Uradni list RS, št. 44/07, 23/08, 119/08, 16/09, 96/09, 30/11 in 75/11),

- Uredba o barvi in oznakah službene obleke v carinski službi (Uradni list RS, št. 31/10),
- Pravilnik o službeni obleki delavcev carinske službe (Uradni list RS, št. 62/10),
- Uredba o primerih in pogojih, v katerih pooblaščenice uradne osebe carinske službe opravljajo naloge službe v civilni obleki (Uradni list RS, št. 89/10),
- Pravilnik o načinu izvajanja pooblastil pooblaščenih uradnih oseb carinske službe (Uradni list RS, št. 109/10),
- Odredba o določitvi organizacijskih enot carinske službe v Republiki Sloveniji, prek katerih se lahko uvaža in izvaža določeno blago (Uradni list RS, št. 17/08).

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se zakona iz prvega odstavka in podzakonski predpisi iz drugega odstavka uporabljajo do začetka uporabe tega zakona.

(4) Prvi odstavek 59. člena ZCS-1, ki ureja dodatek na stalnost, velja ne glede na prvi odstavek tega člena. Dodatek na stalnost iz prejšnjega stavka pripada uradnim osebam iz tega zakona, ki opravljajo zahtevnejše naloge nadzora ali naloge na terenu, v višini, določeni z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. Delovna mesta, na katerih se opravljajo zahtevnejše naloge nadzora ali naloge na terenu, so določene v aktu o sistemizaciji. Skupni obseg sredstev za plačilo dodatka na stalnost se izplačuje iz sredstev za plače, zagotovljena v proračunu za leto 2014. Za delovno dobo se šteje delovna doba, ki so jo uradne osebe po tem zakonu dosegle v carinski ali davčni službi. Uradnim osebam, ki so iz poslovnih razlogov premeščene v drug državni organ, se za določitev dodatka na stalnost šteje tudi delovna doba v carinski ali davčni službi, če je po predpisih in pod pogoji, ki veljajo za organ, v katerega je premeščen, upravičen do dodatka na stalnost. Javnemu uslužbencu, ki je iz poslovnih razlogov premeščen na delo v finančno upravo, se za določitev dodatka na stalnost šteje tudi delovna doba v organu, iz katerega je premeščen, če je po predpisih in pod pogoji, ki veljajo za organ, iz katerega je premeščen, upravičen do dodatka na stalnost.

105. člen

(prenos pravic, obveznosti in premoženja)

(1) Vse pravice in obveznosti Carinske uprave Republike Slovenije in Davčne uprave Republike Slovenije preidejo na finančno upravo.

(2) Finančna uprava prevzame tudi vsa finančna sredstva, premično in nepremično premoženje, ki ju upravljata Carinska uprava Republike Slovenije in Davčna uprava Republike Slovenije.

106. člen

(prevzem zaposlenih)

Finančna uprava z dnem uporabe tega zakona prevzame vse javne uslužbence, zaposlene v Carinski upravi Republike Slovenije in Davčni upravi Republike Slovenije.

107. člen

(dokumentarno in arhivsko gradivo)

Finančna uprava z dnem ukinitve Carinske uprave Republike Slovenije in Davčne uprave Republike Slovenije prevzame dokumentarno in arhivsko gradivo Carinske uprave Republike Slovenije in Davčne uprave Republike Slovenije.

108. člen

(uporaba obstoječih tiskovin)

Finančna uprava do porabe zalog tiskovin Carinske uprave Republike Slovenije in Davčne uprave Republike Slovenije.

109. člen

(prehodna določba v zvezi z določitvijo novih delovnih mest)

Do uvrstitve delovnih mest in nazivov na delovnih mestih uslužbencev finančne uprave v plačne razrede s kolektivno pogodbo se uporabljajo plačni razredi iz Kolektivne pogodbe za državno upravo, uprave pravosodnih organov in uprave lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 60/08,83/10 in 89/10) za naslednja delovna mesta in nazive:

- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni izterjevalec – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu izterjevalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni izterjevalec specialist – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu izterjevalec specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu višji finančni izterjevalec – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu višji izterjevalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu višji finančni izterjevalec specialist – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu višji izterjevalec specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni izterjevalec svetovalec – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu izterjevalec svetovalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni izterjevalec svetovalec specialist – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu izterjevalec svetovalec specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni izterjevalec višji svetovalec – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu izterjevalec višji svetovalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni izterjevalec višji svetovalec specialist – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu izterjevalec višji svetovalec specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni kontrolor – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu davčni kontrolor,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni kontrolor specialist – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu davčni kontrolor specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni kontrolor svetovalec – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu kontrolor svetovalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni kontrolor svetovalec specialist – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu kontrolor svetovalec specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni kontrolor višji svetovalec – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu kontrolor višji svetovalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni kontrolor višji svetovalec specialist – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu kontrolor višji svetovalec specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni inšpektor – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu davčni inšpektor,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu višji finančni inšpektor – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu višji davčni inšpektor in višji carinski inšpektor,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni preiskovalec – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu carinik preiskovalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu višji finančni preiskovalec – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu višji carinik preiskovalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni svetovalec inšpektor – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu carinski svetovalec inšpektor,

- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni svetovalec inšpektor preiskovalec - plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu carinski svetovalec inšpektor preiskovalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni svetovalec inšpektor specialist - plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu carinski svetovalec inšpektor specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu višji finančni svetovalec inšpektor - plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu višji carinski svetovalec inšpektor,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu višji finančni svetovalec inšpektor specialist - plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu višji carinski svetovalec inšpektor specialist,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu višji finančni svetovalec inšpektor preiskovalec - plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu višji carinski inšpektor preiskovalec,
- za delovno mesto in nazive na delovnem mestu finančni svetnik – plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto in nazivi na delovnem mestu carinski svetnik.

110. člen

(prehodna določba v zvezi s spremembo Zakona o sistemu plač v javnem sektorju)

V prvem odstavku 7. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 94/10, 107/10, 35/11, 110/11, 27/12 - odl. US, 40/12-ZUJF, 104/12-ZIPRS1314, 46/13 in 46/13 – ZIPRS1314-A) se v plačni skupini C – Uradniški nazivi v državni upravi in v upravah lokalnih skupnosti ter v drugih državnih organih plačna podskupina C 5 – Cariniki spremeni tako, da se glasi C 5 – Uradniki finančne uprave.

111. člen

(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od prvega dne četrtega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je zakon uveljavljen.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Člen opredeljuje vsebino, ki jo ureja predlog Zakona o finančni upravi (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona). Vsebina urejanja se nanaša na opredelitev načel delovanja nove finančne uprave, njeno organizacijo, naloge in pooblastila, ter posebnosti delovno-pravnih razmerij uslužbencev finančne uprave ter druga vprašanja, povezana z delovanjem finančne uprave.

K 2. členu

S členom se natančneje opredelijo posamezni pojmi, uporabljeni v besedilu predloga zakona. Zaradi konsistence in sistematike izrazov, uporabljenih v predpisih, za izvajanje katerih bo pristojna nova finančna uprava, ter določitve skupnega (enotnega) izraza za nekatere pojme, za katere so v veljavnih predpisih (Zakon o davčni službi (v nadaljnjem besedilu: ZDS-1) in Zakon o carinski službi (v nadaljnjem besedilu: ZCS-1)) uporabljeni drugačni izrazi, se predlagajo novi izrazi, pri opredelitvi katerih se upošteva načelo jasnosti in določnosti (lex certa).

Tako pojem obvezna dajatev vključuje pojem davka, ki ga zakon, ki ureja davčni postopek, opredeli kot vsak denarni prihodek državnega proračuna, proračuna EU ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti, ki ne pomeni plačila za opravljeno storitev ali dobavljeno blago in se plača izključno na podlagi zakonov o obdavčenju in podzakonskih aktov, izdanih na njihovi podlagi (davek je na primer: dohodnina, davek od dohodkov pravnih oseb, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča itd.), in se nanaša tudi na uvozne in izvozne dajatve, prispevke za socialno varnost, nadomestila, intervencijske in druge ukrepe, ki so del financiranja kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, kakor tudi pripadajoče dajatve tem dajatvam in druge dajatve, ki so s posebnim predpisom predpisane kot splošne obvezne. Slednje so na primer: pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest, obveznosti za kritje stroškov za redno delovanje in vzdrževanje skupnih objektov in naprav na melioracijskih območjih, okoljske dajatve itd. Pojem obvezna dajatev vključuje tudi koncesijske dajatve, za nadzor nad pobiranjem katerih je pristojna finančna uprava.

Vse druge obveznosti, za pobiranje katerih je pristojna finančna uprava, pa so opredeljene kot druge denarne nedavčne obveznosti.

Pobiranje ima isti pomen kot v zakonu, ki ureja davčni postopek, in sicer se nanaša na vse naloge državnih in drugih organov, pristojnih za pobiranje davkov, pravice in obveznosti zavezancev za davek in drugih oseb v zvezi z ugotavljanjem in izpolnitvijo davčne obveznosti zavezanca za davek, vključno z ugotavljanjem kršitev zakonov o obdavčenju, kar pomeni, da se nanaša na obračunavanje, odmero, plačevanje, vračilo, nadzor in izvršbo oziroma vključuje vse dejavnosti davčnega organa kakor tudi zavezancev v zvezi z izpolnitvijo davčne obveznosti.

V skladu z ZDS-1, Zakonom o davčnem postopku (v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2), ZCS-1 in tudi drugimi zakoni opravljata službi različne vrste nadzorov, zato se s predlogom zakona za vse oblike nadzorov, ki jih bo opravljala finančna uprava, določa skupni pojem – finančni nadzor.

Davčna uprava Republike Slovenije v skladu z ZDavP-2 opravlja davčne preiskave, Carinska uprava Republike Slovenije pa v skladu z ZCS-1 carinske preiskave. Instituta vsebinsko nista popolnoma enaka, zato se s predlogom zakona zanju uvajata enotni izraz – finančna preiskava, in enotna opredelitev, in sicer pomeni finančna preiskava izvajanje dejanj in ukrepov z namenom, da se preprečijo, raziščejo in odkrijejo kršitve predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava, če obstajajo razlogi za sum, da je bilo storjeno dejanje, s katerim so bili kršeni ti predpisi ali zaradi zagotovitve medsebojne upravne pomoči organom EU, držav članic EU in tretjih držav.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS št. 108/12; ZIS-E) je Davčna uprava RS s 1. 1. 2013 pristojna za nadzor nad prirejanjem iger na srečo. Naloge na tem področju so podrobneje opredeljene v sistemskem zakonu, ki ureja prirejanja igre na srečo, ter v podzakonskih predpisih, sprejetih na podlagi zakona.

Davčni organ (konkretnije Carinska uprava Republike Slovenije) po veljavni zakonodaji ne opravlja samo davčne izvršbe, temveč tudi izvršbo drugih denarnih nedavčnih obveznosti, in sicer po zakonu, ki ureja upravni postopek, zakonu, ki ureja sodne takse, zakonu, ki ureja upravne takse, zakonu, ki ureja prekrške itd. To je ena izmed t. i. nedavčnih nalog davčnega organa, zato se določi, da se pojem izvršba nanaša na davčno izvršbo in izvršbo drugih denarnih nedavčnih obveznosti.

Zakon, ki ureja upravni postopek (ZUP), je osnovni procesni zakon na upravnem področju in ta na splošni ravni določa, kdo je lahko stranka v postopku. Davčni postopek je v skladu z ZDavP-2 posebni upravni postopek, ki za stranke v davčnem postopku uporablja izraz zavezanci za davek. Zavezanci za davek so stranke, lastne davčnemu postopku, zato se podobni pojem uporabi tudi v predlogu zakona, in sicer tudi za primere t. i. nedavčnih postopkov, kot so na primer: postopek po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanje na črno itd.

Ta člen določa, da so pooblaščenice uradne osebe tiste uradne osebe, ki imajo za opravljanje nalog finančne uprave poleg pooblastil, urejenih v drugih predpisih, posebna pooblastila po tem zakonu. Za te osebe predlog zakona v nadaljevanju uporablja izraz »uradna oseba«.

Predlog 13. člena določa, da imajo uslužbenci finančne uprave v okviru delovnega mesta, za katerega so sklenile pogodbo o zaposlitvi, pooblastila, določena z zakonom, predpisi EU in mednarodnimi pogodbami.

Uslužbenci finančne uprave so v skladu s 79. členom predloga zakona uradne osebe in druge osebe, zaposlene v finančni upravi. Za namen tega zakona so tako uslužbenci finančne uprave uradne osebe po tem zakonu (inšpektor, carinik, preiskovalec, kontrolor in izterjevalec. Te uradne osebe imajo tako pooblastila, dana s tem zakonom in z drugimi zakoni, predpisi EU in mednarodnimi pogodbami. Tako ima npr. inšpektor, ki opravlja nadzor nad prirejanjem iger na srečo, pooblastila, kot jih določa Zakon o igrah na srečo in posebna pooblastila, določena s tem zakonom.) in druge osebe (na primer uradne osebe po ZUP. Po ZUP, ki se v davčnem postopku uporablja subsidiarno, je z uradno osebo mišljena oseba, ki je v skladu z zakonom pooblaščenica za odločanje v upravni zadevi ali za opravljanje posameznih dejanj v upravnem postopku. Za namene tega zakona so tako uslužbenci finančne uprave tudi osebe, ki opravljajo pooblastila po Zakonu o davčnem postopku, ZUP, Zakonu o prekrških in drugih predpisih: referent, višji svetovalec, podsekretar, sekretar idr., če niso uradne osebe po tem zakonu ter osebe, ki opravljajo spremljajoča dela, na primer strokovno-tehnična dela.).

Uradne osebe po tem zakonu (inšpektor, carinik, preiskovalec, kontrolor in izterjevalec) lahko pri opravljanju nalog finančne uprave uporabljajo pooblastila iz tega zakona na območju Republike Slovenije, kar bo določeno tudi v pogodbi o zaposlitvi. V aktu o sistemizaciji bo podrobneje določeno, katera konkretna dela in naloge bo opravljal posamezni uslužbenec finančne uprave.

K 3. členu

Kot zunanja prepoznavna znaka novega organa določa predlog zakona zastavo in znak, katerih obliko, barvo in uporabo določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada). Z uporabo zastave in znaka se dosežeta prepoznavnost in enotno predstavljanje finančne uprave notranjemu in zunanjemu okolju.

K 4. členu

S tem načelom se poudarja pomen družbenega zavedanja o pomenu prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti. Pravilno in pravočasno izpolnjevanje obveznosti se opredeli kot državljanska vrednota, za uresničitev katere finančna uprava daje zavezancem pojasnila v zvezi z izpolnjevanjem njihovih obveznosti in jih pravočasno ter primerno obvešča o vsebini veljavnih predpisov, za izvajanje katerih je pristojna finančna uprava. Finančna uprava mora

vzpostaviti sistem obveščanja zavezancev, tako da bodo informacije lahko dostopne, pregledne, natančne, popolne in zanesljive. Sama objava informacij mora biti taka, da zagotavlja smotno urejene, razvrščene in predstavljene informacije v obliki in vsebini, ki imajo za uporabnike praktično vrednost glede na njihove dejanske potrebe.

K 5. členu

Že Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljnjem besedilu: ZDIJZ) zavezuje organe javnega sektorja k dajanju informacij javnega značaja.

S tem načelom se zavezancem in javnosti dodatno zagotavlja, da se javno seznanijo z učinki delovanja finančne uprave. Načelo ni kršeno, če se zaradi zaupnosti narave določeni podatki ne objavljajo (varovanje podatkov, ki so davčna tajnost, varovanje osebnih podatkov, poslovnih skrivnosti in drugih varovanih podatkov, katerih varovanje določajo posebni predpisi).

Finančna uprava se zavezuje k javni objavi letnega poročila o opravljanju nalog.

K 6. členu

Načelo preglednosti in predvidljivosti pomeni, da je delovanje finančne uprave pregledno in predvidljivo. S tem načelom se zagotavljata pravna varnost zavezancev in enotno ter konsistentno delovanje finančne uprave.

Preglednost se zagotavlja z omogočanjem dostopa do informacij javnega značaja, tudi proaktivno, med drugim z določitvijo ciljev finančne uprave. Zastavljene cilje finančna uprava opredeli v strateških dokumentih, ki jih javno objavi.

Predvidljivost zahteva, da mora biti delovanje finančne uprave vnaprej jasno določeno in pričakovano in se uresničuje z upoštevanjem načela gotovosti, seznanjenosti in pomoči ter pravico obveščanja in zavezujočo informacijo, ki so urejeni v ZDavP-2. Finančna uprava zagotavlja predvidljivost tudi z objavami pojasnil, razlag in odgovorov na značilna in pogosta vprašanja ter davčne prakse v zvezi z njimi.

K 7. členu

Načelo gospodarnosti in učinkovitosti zavezuje finančno upravo, da ravna gospodarno in učinkovito, tako da sta s čim manjšimi stroški omogočena najugodnejši rezultat ter doseganje zastavljenih ciljev. Gospodarnost se nanaša na doseganje danega učinka z najmanjšim obsegom sredstev, učinkovitost pa na učinkovito porabo danih sredstev za doseg najboljših učinkov.

Vzpostavitev sistema kakovosti v finančni upravi je dolgoročen postopek, ki sta ga Carinska uprava Republike Slovenije in Davčna uprava Republike Slovenije začeli že z uvajanjem sistemov kakovosti v skladu s standardi ISO, oblikovanjem modela poslovne odličnosti in uporabe skupnega okvira za organizacije v javnem sektorju.

Z učinkovitim upravljanjem kadrovskih virov si bo finančna uprava prizadevala za zavestno, načrtno, sistematično in racionalno ravnanje z uslužbenci pri delu. Sistem bo vzpostavljen tako, da bo temeljil na izbiri po merilih strokovne usposobljenosti in spodbujal k nadpovprečni delovni uspešnosti.

Finančna uprava za zagotavljanje učinkovitega upravljanja finančnih in materialnih virov sprejema različne ukrepe, ki znižujejo stroške finančne uprave in stroške zavezancev. V ta namen tudi predlaga ukrepe za odpravo administrativnih ovir.

Finančna uprava zaradi ugotavljanja učinkovitosti pobiranja določi jasne in merljive cilje ter kazalnike uspešnosti.

Načelo učinkovitosti zagotavlja finančna uprava s tem, da na strateški ravni upravlja tveganja pri izpolnjevanju davčnih obveznosti. Zaradi nenehnih zahtev po večji učinkovitosti pri pobiranju dajatev, omejenih virov, dodeljevanja novih nalog in s tem povezanih tveganj pri poslovanju finančna uprava z upravljanjem tveganj zavezance učinkovito spodbuja k prostovoljnemu izpolnjevanju davčnih obveznosti, zmanjševanju izogibanja davkom ter usklajevanju in spremljanju razvoja in izvajanja strategij na vseh ključnih področjih in v vseh

fazah izpolnjevanja davčnih obveznosti. Učinkovito obvladovanje tveganj prinaša koristi tudi zavezancem, saj lahko zavezanci, ki poslujejo pregledno, pričakujejo večjo pripravljenost za sodelovanje, zavezanci s precejšnjim tveganjem pa so strožje nadzirani in se proti njim strožje ukrepa.

K 8. členu

Notranji nadzor vključuje sistem finančnega in organizacijskega poslovanja in notranjih kontrol ter stalnega preverjanja tega sistema. Notranji nadzor mora zagotoviti, da finančno in organizacijsko poslovanje in sistem notranjih kontrol delujeta v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, gospodarnosti in učinkovitosti. Notranji nadzor naj bi finančni upravi zagotovil boljše obvladovanje tveganj, lažje doseganje zastavljenih ciljev in doseganje želene ravni kakovosti.

K 9. členu

Finančna uprava bo naloge opravljala kot organ v sestavi ministrstva, pristojnega za finance. Zakon, ki ureja državno upravo, določa, da se organ v sestavi ministrstva ustanovi za opravljanje posebnih strokovnih nalog, izvršilnih in razvojnih upravnih nalog, nalog inšpekcijskega in drugega nadzora ter nalog na področju javnih služb, če se s tem zagotovita večja učinkovitost in kakovost pri opravljanju nalog oziroma če je zaradi narave nalog ali delovnega področja treba zagotoviti večjo stopnjo strokovne samostojnosti pri opravljanju nalog.

Organ v sestavi bo ustanovljen s spremembo uredbe, ki določa organe v sestavi ministrstev.

Ne glede na to, da skupna merila za notranjo organizacijo v organih državne uprave ureja Uredba o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih, predlog zakona določa okvir notranje organiziranosti organa, in sicer temeljne notranje organizacijske enote, ki bodo Generalni finančni urad, finančni uradi in druge notranje organizacijske enote.

Notranja organizacija organov državne uprave mora biti prilagojena poslanstvu in nalogam organa ter poslovnim postopkom v organu. Zagotavljati mora strokovno, učinkovito, racionalno in usklajeno opravljanje nalog, učinkovit notranji nadzor nad opravljanjem nalog, usmerjenost organa k uporabnikom njegovih storitev in učinkovito sodelovanje z drugimi organi in institucijami.

Krajevna pristojnost, območje in sedež Generalnega finančnega urada ter finančnih uradov in njihove naloge, določene v okviru nalog finančne uprave (12. člen predloga zakona), se uredijo v uredbi.

K 10. členu

Predlog člena ureja prenos pooblastil za vodenje postopkov, na podlagi katerega lahko predstojnik finančne uprave, to je generalni direktor, pooblasti direktorja finančnega urada za odločanje (pooblastilo za odločanje vključuje tudi pooblastilo za vodenje postopka), ta pa lahko pooblasti uradno osebo, zaposleno v finančnem uradu za vodenje postopka.

Zakon o splošnem upravnem postopku v 28. členu določa, da v upravni zadevi, za katero je pristojen monokratičen organ, izda odločbo v upravnem postopku njegov predstojnik, če ni s predpisi o organizaciji tega organa ali z drugimi predpisi določeno drugače. Predstojnik pa lahko pooblasti drugo osebo, zaposleno pri istem organu, za odločanje v upravnih zadevah iz posamezne vrste zadev.

Predlog zakona sledi določbam Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljnjem besedilu: ZUP) o prenosu pooblastil za odločanje predstojnika organa, zaradi posebnosti organizacije finančne uprave pa se predlogom zakona uredi še prenos pooblastil za vodenje direktorja finančnega urada, ki ga je predhodno predstojnik organa pooblastil za odločanje.

Predlog člena ne spreminja veljavnih določb o pooblastilih za odločanje inšpektorja. ZUP določa, da ima inšpektor že po zakonu pooblastilo za odločanje v upravnih zadevah. To pooblastilo mu daje Zakon o inšpekcijskem nadzoru.

K 11. členu

Določitev nalog organa je njegov najpomembnejši opredelilni element oziroma njegovo bistvo. Pri določitvi obsega nalog združenega organa se izhaja iz obstoječih nalog davčnega in carinskega organa, določenih z ZDS-1, ZCS-1 in ZDavP-2.

Predlog člena določa naloge finančne uprave, ki vključujejo temeljne naloge (davčno-carinske naloge in s temi povezane računovodske in finančne naloge in t. i. nedavčne naloge (izvršba terjatev denarnih nedavčnih obveznosti).

Osnovno poslanstvo finančne uprave oziroma njena temeljna naloga je pobiranje obveznih dajatev. Izvedba te naloge se nanaša na vse dejavnosti v zvezi z ugotavljanjem in izpolnitvijo davčne obveznosti zavezancev (vključno z ugotavljanjem kršitev), opravlja pa se v skladu z zakoni, ki urejajo obdavčenje in postopek v zvezi z obdavčenjem. Poleg osnovne naloge pa bo finančna uprava opravljala tudi številne druge naloge, ki so povezane z njeno temeljno nalogo (npr.: zbiranje statističnih podatkov o blagovni menjavi, upravno sodelovanje z organi EU itd.), držav članic EU in tretjih držav ali jih določajo drugi zakoni in podzakonski predpisi (npr. izterjava sodnih taks, nadzor po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, hramba po zakonu, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora, nadzor nad prirejanjem iger na srečo itd.).

Nadalje bo finančna uprava odgovorna za izvajanje predpisov EU in mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo z delovnega področja finančne uprave. Ta naloga se nanaša predvsem na sodelovanje in izmenjavo podatkov z organi EU, pristojnimi organi držav članic EU in pristojnimi organi drugih držav ter na sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in strokovnimi združenji.

Poleg navedenih nalog bo finančna uprava opravljala tudi finančni nadzor (na primer: nadzor nad izvajanjem zakonov o obdavčenju, nadzor nad prijavo vnosa in iznosa gotovine na območje ali z območja EU, nadzor nad prirejanjem iger na srečo ter nadzor nad vnosom, iznosom in tranzitom blaga, za katero so predpisani posebni ukrepi zaradi interesov varnosti, varovanja zdravja in življenja ljudi, živali in rastlin, varstva okolja, varovanja kulturne dediščine ter varstva intelektualne lastnine) in finančne preiskave.

Pri pobiranju obveznih dajatev opravlja davčno izvršbo, poleg tega pa opravlja tudi izvršbo drugih denarnih nedavčnih obveznosti. Davčni organ (konkretnije Carinska uprava Republike Slovenije) po veljavni zakonodaji ne opravlja samo davčne izvršbe, temveč tudi izvršbo drugih denarnih nedavčnih obveznosti, in sicer po zakonu, ki ureja upravni postopek, zakonu, ki ureja sodne takse, zakonu, ki ureja upravne takse, zakonu, ki ureja prekrške itd. To je ena izmed t. i. nedavčnih nalog davčnega organa, zato se določi, da se pojem izvršba nanaša na davčno izvršbo in izvršbo drugih denarnih nedavčnih obveznosti.

Finančna uprava bo odločala v davčnem postopku kot posebnem upravnem postopku, drugih upravnih postopkih (na primer: po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno) in postopkih o prekrških.

Naloga finančne uprave bo sklepanje vnaprejšnjih cenovnih sporazumov (APA). APA je sporazum, ki pred nastankom povezanih transakcij določa ustrezen skupek meril (na primer metodo, primerljivost in ustrezne prilagoditve) za ugotavljanje transfernih cen za omenjene transakcije za fiksno obdobje vnaprej. Postopek za sklenitev APA se začne na pobudo davčnega zavezanca, čemur sledijo pogajanja med davčnim zavezancem in davčnim organom (enostranska APA) ali med predstavniki ene ali več držav (dvostranska oziroma večstranska APA).

Finančna uprava bo zbiralala, preverjala, analizirala, hranila statistične podatke o blagovni menjavi z državami članicami EU in posredovala te podatke organu, pristojnemu za državno statistiko.

Finančna uprava bo tudi proučevala in analizirala delovanje in ukrepe sistema obveznih dajatev ter dajala pobude za reševanje zadev s tega področja, zbiralala statistične podatke o blagovni menjavi med državami članicami EU in izvajala ukrepe zunanje trgovinske in skupne kmetijske politike.

Finančna uprava bo hranila, prodajala in uničevala zaseženo, odvzeto, odstopljeno ali najdeno blago in nadzirala uničenje blaga. Finančna uprava RS bo prevzela naloge hrambe, prodaje in uničenja najdenih premičnin. Te naloge po veljavni ureditvi opravlja policija na podlagi 51. in 52. člena Stvarnopravnega zakonika (SPZ).

SPZ v 51. členu določa obveznost najditelja premičnine, v 52. členu pridobitev lastninske pravice z najdbo, v 53. členu pa najdbo zaklada. V 51. členu SPZ določa, da če najditelj ne pozna osebe, za katero meni, da je upravičena do prevzema premičnine, je dolžan prijaviti najdbo na policijo. Policija pa lahko prevzame premičnino v hrambo oziroma pusti premičnino v hrambi najditelja. Če se premičnina lahko pokvari, ali če so z njenim vzdrževanjem povezani nesorazmerni stroški, jo policija lahko proda na javni dražbi ali po dnevni ceni. Izkupiček od prodaje stopi na mesto najdene premičnine. Če je vrednost najdene premičnine neznatna, najditelju najdbe ni treba prijaviti policiji.

Na podlagi 51. do 53. člena SPZ je minister za pravosodje izdal Pravilnik o postopku z najdenimi stvarmi. Pravilnik ureja postopek ravnanja policije z najdenimi premičninami ter najditelja stvari in tistega, katerega stvar je bila najdena. Nadalje pravilnik ureja hrambo, komisijo za prodajo stvari, načine prodaje stvari, cenitev stvari, oklic javne dražbe, postopek javne dražbe, potek javne dražbe ter pridobitev lastninske pravice najditelja in države.

V zvezi z izvrševanjem pooblastil, ki lahko pomenijo poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine, bo finančna uprava obravnavala pripombe o domnevni kršitvah človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri opravljanju njenih nalog.

Finančna uprava bo skrbela za obveščanje javnosti o delu finančne uprave, objavljala rezultate dela v letnem poročilu, trajno spremljala izvajanje predpisov s presojo posledic z vnaprej določenimi merili, spremljala in nadzirala prejeto državno pomoč.

Finančna uprava bo opravljala naloge v skladu z zakonom, ki bo urejal delovanje finančne uprave, zakoni, ki urejajo obdavčenje in postopek v zvezi z obdavčenjem, zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor, zakonom, ki ureja prirejanje iger na srečo, ter drugimi predpisi in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

K 12. členu

Člen določa, da bo Generalni finančni urad opravljal nadzor nad delom notranjih organizacijskih enot.

Kadar se nadzor finančnih uradov v skladu z zakonom opravlja pri zavezancu, se zavezanec pred začetkom opravljanja nadzora seznani, da je to nadzor nad delom finančnih uradov pri zavezancih.

Če Generalni finančni urad ugotovi, da finančni urad ne opravlja nalog oziroma jih ne opravlja pravilno ali pravočasno, mora na to opozoriti direktorja finančnega urada in mu naložiti, da zagotovi opravljanje njegovih nalog oziroma da odpravi nepravilnosti v roku, ki mu ga določi.

K 13. členu

Ta člen določa, da imajo uslužbenci finančne uprave v okviru delovnega mesta, za katerega so sklenile pogodbo o zaposlitvi, pooblastila, določena z zakonom, predpisi EU in mednarodnimi pogodbami.

V 2. členu predlog zakona določa, da so pooblaščenice uradne osebe tiste uradne osebe, ki imajo za opravljanje nalog finančne uprave poleg pooblastil, urejenih v drugih predpisih, posebna pooblastila po tem zakonu. Za te osebe predlog zakona v nadaljevanju uporablja izraz »uradna oseba«.

Uradne osebe ki imajo posebna pooblastila po tem zakonu, so inšpektor, carinik, preiskovalec, kontrolor in izterjevalec. Te osebe lahko pri opravljanju nalog finančne uprave

uporabljajo pooblastila iz tega zakona na območju Republike Slovenije, kar bo določeno tudi v pogodbi o zaposlitvi. V aktu o sistemizaciji bo podrobneje določeno, katera konkretna dela in naloge bo opravljal posamezni uslužbenec finančne uprave.

Uslužbenci finančne uprave so v skladu s 79. členom predloga zakona uradne osebe in druge osebe, zaposlene v finančni upravi. Za namen tega zakona so tako uslužbenci finančne uprave uradne osebe po tem zakonu (inšpektor, carinik, preiskovalec, kontrolor in izterjevalec. Te uradne osebe imajo tako pooblastila, dana s tem zakonom in z drugimi zakoni, predpisi EU in mednarodnimi pogodbami. Tako ima npr. inšpektor, ki opravlja nadzor nad prirejanjem iger na srečo, pooblastila, kot jih določa Zakon o igrah na srečo in posebna pooblastila, določena s tem zakonom.) in druge osebe (na primer uradne osebe po ZUP. Po ZUP, ki se v davčnem postopku uporablja subsidiarno, je z uradno osebo mišljena oseba, ki je v skladu z zakonom pooblaščen za odločanje v upravni zadevi ali za opravljanje posameznih dejanj v upravnem postopku. Za namene tega zakona so tako uslužbenci finančne uprave tudi osebe, ki opravljajo pooblastila po Zakonu o davčnem postopku, ZUP, Zakonu o prekrških in drugih predpisih: referent, višji svetovalec, podsekretar, sekretar idr., če niso uradne osebe po tem zakonu ter osebe, ki opravljajo spremljajoča dela, na primer strokovno-tehnična dela.).

K 14. členu

Predlog člena določa pooblastila, ki jih lahko pri opravljanju nalog izvršuje uradna oseba. Vsa pooblastila uradnih oseb so zaradi preglednosti določena v enem členu, vsebina posameznega pooblastila pa je natančneje določena v nadaljnjih členih.

Akt o sistemizaciji bo določil naloge uradne osebe na določenem delovnem mestu in pooblastila za opravljanje teh nalog.

K 15. členu

Predlog določa pooblastilo uradni osebi, da lahko ugotavlja identiteto osebe, ki zajema preverjanje identitete fizičnih oseb in pravnega statusa drugih zavezancev pri izvajanju nalog, za katere je pristojna finančna uprava.

Pooblastilo zajema preverjanje identitete fizičnih oseb in preverjanje pravnega statusa drugih zavezancev, torej pravnih oseb, samostojnih podjetnikov, oseb, ki samostojno opravljajo dejavnost ali imajo kakšen drug status v pravnem prometu. Uradna oseba lahko ugotavlja identiteto pri opravljanju vseh nalog. Pooblastilo zagotavlja, da se določeni ukrepi, kot na primer plačilni nalog, dejansko izrečejo pravi osebi.

Osebe dokazujejo svojo identiteto praviloma z uradnim identifikacijskim dokumentom, ki ga je izdal državni organ, uradna oseba listino pogleda in primerja ter preveri podatke v zbirkah osebnih podatkov. Podobno velja tudi za preverjanje pravnega statusa zavezanca, ko se preverijo vse listine, ki dokazujejo njegov status kakor tudi evidence.

K 16. členu

Pooblastilo, določeno v tem členu, omogoča uradnim osebam, da od zavezancev pridobivajo podatke, potrebne za uspešno opravljanje nalog finančne uprave. Uradna oseba zahteva predložitev podatkov od oseb, ki s temi podatki razpolagajo.

Potreba po posebnem normiranju pridobivanja podatkov izhaja iz tega, da materialni predpisi, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava, ne vsebujejo določb o pridobivanju podatkov.

Uradna oseba osebo, od katere pridobiva podatke, seznani, da ima pravico do anonimnosti, razen ko uradna oseba pridobiva podatke po določbah zakona, ki ureja postopek o prekrških.

Uradna oseba pridobiva podatke od osebe neposredno na kraju dogodka, v službenih prostorih, na delovnem mestu osebe, v prostorih, v katerih ta oseba opravlja dejavnost, ali na drugem primernem kraju.

K 17. členu

Pooblastilo, določeno v tem členu, omogoča uradnim osebam, da od zavezancev pridobivajo podatke, potrebne za uspešno opravljanje nalog finančne uprave. Uradna oseba zahteva predložitev podatkov in dokumentov od oseb, ki s temi podatki in dokumenti razpolagajo.

Potreba po posebnem normiranju pridobivanja podatkov izhaja iz tega, da vsi materialni predpisi, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava, ne vsebujejo določb o pridobivanju podatkov.

Nekateri zavezanci, ki poslujejo z gotovino, uporabljajo računalniške računovodske programe in strojno opremo (predvsem računalniško vodene blagajne), ki omogoča poznejše spreminjanje evidentiranih podatkov o opravljenem gotovinskem prometu. Taki programi in strojna oprema omogočajo brisanje celotnih izdanih računov, brisanje posameznih podatkov na računih, spreminjanje zneskov na računih, napačno seštevanje celotnega prometa itd. Države EU in OECD nadzirajo take davčne utaje ali prevare z digitalno ali računalniško forenziko, in sicer tako, da pri zavezancu kopirajo pomembne datoteke ali naredijo kopijo celotnega nosilca podatkov, take podatke pregledajo in obdelajo ter poskušajo ugotoviti način davčne utaje ali prevare in znesek utajenega davka.

Če bodo pri pregledu elektronskih podatkov ugotovljene morebitne nepravilnosti in bo podatke treba obdelati s programi za elektronsko obdelovanje podatkov (na primer: ACL), bo uradna oseba lahko od zavezanca zahtevala, da izdela kopijo posameznih elektronskih podatkov. Zavezanec bo sam izdelal kopijo podatkov z ustaljenimi metodami kopiranja podatkov.

K 18. členu

Člen določa uporabo tehničnih pripomočkov za fotografiranje ali snemanje. Uradna oseba lahko pri opravljanju nalog finančne uprave fotografira ali posname na drug nosilec vizualnih podatkov objekte, prevozna sredstva, blago, predmete, listine ali dokumente.

V drugem odstavku so določeni posebni pogoji, če se fotografira fizično osebo. Uradna oseba lahko fotografira ali posname osebo, če na podlagi neposredne zaznave ugotovi razloge za sum, da ima oseba pri sebi ali s seboj stvari, ki so predmet ali dokaz kršitev, ali so bile uporabljene, namenjene ali so nastale s kršitvijo predpisov. V primeru fotografiranja fizične osebe je potrebno pred začetkom uporabe tehničnih pripomočkov za fotografiranje ali snemanje o tem seznanimi osebo, o čemer napiše uradni zaznamek, ki vsebuje tudi navedbo o razlogu, datumu in kraju fotografiranja ali snemanja.

K 19. členu

V posameznih primerih se lahko pravilna lastnost ali sestava blaga ugotovi le na podlagi analize ali preiskave vzorca blaga. Določba omogoča uradnim osebam brezplačni odvzem vzorca blaga zaradi pregleda in natančnejše strokovne analize blaga. Vzorci se vzamejo le v količini, ki je nujno potrebna za analizo ali natančen pregled.

Analiza ali natančen pregled blaga se opravi v okviru finančne uprave. Kadar pa to ni mogoče (npr. če laboratorij finančne uprave ni opremljen z ustreznimi aparaturami za analizo) se analiza lahko opravi pri drugi usposobljeni strokovni organizaciji. V okviru postopka, ki ga vodi finančna uprava, le ta presodi ali lahko sama opravi analizo oziroma natančen pregled blaga ali ne. Lastnik ali uporabnik blaga ne more zahtevati analize in pregleda blaga pri drugi usposobljeni strokovni organizaciji namesto v okviru finančne uprave.

Pregled in analiza blaga sta potrebni pri opravljanju nalog finančne uprave na primer pri preverjanju vložene carinske deklaracije, ugotavljanju nepravilnosti pri inšpekcijskem nadzoru oziroma nadzoru nad predpisi, za katere je pristojna finančna uprava (trošarinski izdelki, blago, ob sumu kršitve pravic intelektualne lastnine, blago, ki je predmet prepovedi in omejitev). Oseba v postopku ni upravičena do nadomestila za odvzeti vzorec blaga.

S predlagano vsebino prvega odstavka se zajamejo tudi primeri, ko se preverjajo pošiljke trošarinskih izdelkov pri gibanju v ureditvi odloga plačila trošarine ali pa s plačano trošarino. Preverja se resničnost prijavljenih podatkov v sistemu EMCS glede na dejansko vsebino pošiljke oziroma skladnosti podatkov iz dokumentov, ki spremljajo konkretno pošiljko z

dejanskim stanjem. V praksi se praviloma odvzem vzorcev nanaša na pošiljke energentov in etilnega alkohola, ki so rizična skupina trošarinskih izdelkov. Poleg navedenega pa se jemljejo vzorci tudi pri opravljanju nadzora skladiščenja energentov in pravilnem izvajanju postopka označevanja energentov v trošarinskem skladišču, kar prav tako spada k pregledu blaga. Zaradi navedenega je uradni osebi omogočen odvzem vzorca zaradi pregleda blaga, kar je istočasno nadzor nad gibanjem trošarinskih izdelkov in pravilnostjo prijavljenih podatkov v trošarinskih dokumentih.

Podrobneje se blago analizira v laboratoriju finančne uprave. Kadar analize ni mogoče opraviti, lahko finančna uprava zaprosi za analizo drugo strokovno organizacijo. Tako na primer na podlagi Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami finančna uprava opravlja nadzor nad vnosom, iznosom in tranzitom prepovedanih drog, vendar snov, za katero se sumi, da je prepovedana droga, analizira pristojni organ Policije (Nacionalni forenzični laboratorij).

Pri ugotovljenih nepravilnostih lastnik ali uporabnik blaga krije stroške odvzema blaga zaradi analize in pregleda odvzema blaga.

Sama analiza in pregled blaga pa se morata v skladu s carinskimi predpisi EU opraviti na stroške carinskih organov (3. odstavek 69. člena Uredbe Sveta št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti oziroma 3. odstavek 189. člena Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije).

Odvzeti vzorci, ki po analizi ohranijo uporabno vrednost, se na zahtevo vrnejo.

K 20. členu

Pooblastilo za ugotavljanje namenske uporabe označenih energentov in ugotavljanje vsebnosti sredstev za označevanje je potrebno zaradi opravljanja nadzora nad uporabo označenih energentov v skladu z Zakonom o trošarinah. Zakon o trošarinah podrobneje opredeljuje primere in način preverjanja namenske uporabe označenih energentov ter ugotavljanja vsebnosti sredstev za označevanje, kje se lahko vzamejo vzorci energentov, in primere, ko so prevozna sredstva, delovni stroji in drugi motorji na površinah, ki so v zasebni lasti.

K 21. členu

Zaradi zavarovanja dokazov, za natančno ugotovitev nepravilnosti ali če oseba dokumente, nosilce zbirk podatkov ali stvari uporablja za kršitve oziroma so s kršitvami nastali, lahko uradna oseba za 30 dni oziroma pri zahtevnejših primerih za 90 dni zaseže dokumente, nosilce zbirk podatkov in stvari. To pooblastilo je potrebno, ker se v nasprotnem primeru lahko zgodi, da zavezanec zaradi finančnega nadzora dokumentacijo skrije ali uniči. Uradne osebe si z zasegom zagotovijo, da pridobijo dokaze, ki so potrebni za izvedbo nadaljnjih postopkov.

Elektronske naprave oziroma nosilce baz podatkov (računalnike) zavezanci načeloma potrebujejo za opravljanje svoje dejavnosti, zato splošni 30- oziroma 90-dnevni zaseg tega osnovnega delovnega pripomočka ne bi bil primeren. Zaradi navedenega se predlaga določitev pogoja, da lahko uradna oseba zaseže nosilce baz podatkov pod zgoraj navedenimi pogoji le, kadar v skladu s 17. členom predloga zakona kopiranje podatkov iz elektronske naprave ni mogoče.

Uradna oseba nosilce zbirk podatkov zaseže tako, da izdela forenzično kopijo dela ali celotnega nosilca podatkov, brez fizičnega zasega elektronske naprave oziroma nosilca podatkov. Podatki v elektronski obliki se zavarujejo tako, da se shranijo na drug ustrezen nosilec podatkov na način, da se ohrani istovetnost in integriteta podatkov ter možnost njihove obdelave v nadaljnjem postopku ali se izdela kopija celotnega nosilca podatkov, pri čemer se zagotovi integriteta kopije teh podatkov. Forenzična kopija nosilca podatkov ima enako dokazno vrednost kot fizično zasežena elektronska naprava, uradni osebi pa v nadaljnjem postopku omogoča pregledovanje in obdelavo podatkov, ki so shranjeni v elektronski napravi.

Šele če kopiranje podatkov iz elektronske naprave ni mogoče, se zaseže celotna elektronska naprava oziroma po možnosti samo tisti del, ki vsebuje iskane podatke. Na ta

način je zagotovljeno, da zavezanec elektronsko napravo čim prej dobi vrnjeno nazaj, hkrati pa finančnemu organu ni potrebno hraniti in skladiščiti nepotrebnih naprav, pač pa se hrani le tisto, kar je za postopek finančnega nadzora bistveno – istovetne kopije podatkov.

Zaseženi dokumenti, nosilci zbirk podatkov in stvari se vrnejo, razen če niso uporabljeni za kršitve oziroma so s kršitvami nastali. V tem primeru mora uradna oseba ravnati v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, zakonom, ki ureja postopek o prekrških, ali drugim zakonom.

Zavezanec lahko zahteva tudi vračilo zaseženih dokumentov, nosilcev zbirk in pred potekom navedenega roka, če dokaže, da jih nujno potrebuje pri poslovanju.

K 22. členu

V predlogu člena je opredeljena pravica do vstopa na zemljišče, v poslovne, stanovanjske ali druge prostore, v katerih se opravlja dejavnost ali pridobivajo dohodki. Za poslovne prostore se štejejo tudi stanovanjski prostori, ki jih je zavezanec določil kot svoj sedež oziroma poslovni prostor, v katerem se opravlja dejavnost. Pooblastilo tako ne posega v ustavno kategorijo nedotakljivosti stanovanja. Pooblaščen uradna oseba lahko vstopi zgolj in samo v prostore, v katerih se opravlja kakšna dejavnost (poslovni prostori, letališče ...) oziroma obstajajo razlogi za sum, da se v teh prostorih opravlja dejavnost. V stanovanjske prostore uradna oseba lahko vstopi samo z dovoljenjem osebe ali na podlagi odredbe sodišča.

O ogledu in pregledu se sestavi zapisnik v skladu z ZUP, saj so to pomembnejša dejanja postopka.

Pregled se opravi v navzočnosti zavezanca, lastnika oziroma posestnika, izjemoma je mogoče ogled opraviti brez navzočnosti teh oseb ob navzočnosti dveh polnoletnih prič. Kadar pa prič ni mogoče zagotoviti treba pa je nemudoma ukrepati, se sme pregled poslovnih prostorov, objektov in zemljišč opraviti tudi brez navzočnosti prič. Ti primeri so pogostejši predvsem v primeru slamnatih družb, slamnatih direktorjev in/ali lastnikov. Prijavljeni naslovi družb se nahajajo v zapuščenih objektih ali zemljiščih, kontakta z odgovornimi osebami zavezanca za davek pa ni mogoče vzpostaviti. Pomembno je, da se ugotovi dejansko stanje na tem objektih v čim krajšem času, kar pa ni mogoče z iskanjem prič, s katerim se postopek zavlačuje in hkrati omogoča, da zainteresirani subjekti spreminjajo stanje v teh objektih in na zemljiščih. Tako se pregled poslovnih prostorov, objektov in zemljišč sme opraviti brez navzočnosti prič v primerih, ko bi z odlašanjem izvedbe tega ukrepa bila bistveno otežena izvedba postopka finančnega nadzora, finančne preiskave ali izvršbe, torej, če obstaja verjetnost, da se v prostorih, objektih ali na zemljiščih nahajajo stvari oziroma dokazi, za katere obstaja nevarnost, da bodo uničeni ali odtujeni. Pregled se sme opraviti tudi, če so dokazi take narave, ki s pretekom določenega časa izgubijo svoje lastnosti (na primer razbarvanje, uničenje elektronskega zapisa) ali ogrožajo življenje ljudi in živali ter obremenjujejo okolje (na primer skladišče plina ali nevarnih snovi) oziroma se tam nahajajo osebe, ki so ogrožene. Pregled je nujno potreben in ga je potrebno opraviti tudi brez navzočnosti prič v primeru opravljanja neprijavljene dejavnosti, opravljanja dela na črno in ugotavljanja dejanskega stanja (na primer gradbišč).

Prav tako ima uradna oseba pravico vstopiti tudi v kateri koli objekt in prostor na letališču, železniški postaji in v pristanišču, stopiti na zemljišče, na katerem je ali bi lahko bilo blago ali trošarinski izdelki, in na zemljišče, čez katero je ali bi lahko bila speljana kakršna koli napeljava, ki omogoča prenos blaga ali trošarinskih izdelkov, ter na obalo oziroma drugo zemljišče, na katerem je oziroma bi lahko bilo mesto pristanka vodnega ali zračnega plovila.

Če gre za objekte oziroma zemljišča Policije ali Slovenske vojske, mora uradna oseba seznaniti pristojno osebo Policije ali Slovenske vojske, da je ob pregledu navzoč.

K 23. členu

Predlog člena določa, da lahko uradna oseba pregleda tudi postroje, naprave, delovna sredstva, napeljave, blago, snovi in druge stvari.

K 24. členu

Določi se, da lahko uradne osebe na celotnem območju Republike Slovenije ustavljajo prevozna sredstva v cestnem in vodnem prometu, razen vozil s prednostjo, vozil za spremstvo, vozil, ki prevažajo varovano osebo ali vozil slovenske vojske.

Vsakdo mora ustaviti na mestu, ki ga odredi uradna oseba z dajanjem znakov po predpisih, ki urejajo prometna pravila ravnanja v cestnem prometu (to sta Pravilnik o znakih, ki jih dajejo policisti in druge pooblašene uradne osebe pri urejanju in nadziranju cestnega prometa in Pravilnik o vozilih s prednostjo in vozilih za spremstvo. Pravilnika sta izdana na podlagi Zakon o pravilih cestnega prometa).

Če voznik prevoznega sredstva ne upošteva odrejenega ukrepa uradne osebe in ne ustavi vozila, uradna oseba o tem takoj obvesti policijo z zaprosilom za asistenco. Namen obvestila in zaprosila za asistenco je, da policija voznika in prevožno sredstvo ustavi, da uradna oseba izvede pooblastilo, zaradi katerega je ustavljala voznika in prevožno sredstvo in izvede postopek o prekršku iz 8. točke prvega odstavka 91. člena ZFU.

Pooblastilo je namenjeno za izvrševanje drugih pooblastil po tem zakonu (opravljanje pregleda in preiskave prevoznih sredstev, pregleda oseb in prenosnih sredstev, ugotavljanja namenske uporabe označenih energentov ter ugotavljanje vsebnosti sredstev za označevanje, predložitve in pregleda dokumentacije itd.).

Uradne osebe morajo pri ustavljanju prevoznih sredstev ravnati skladno z Zakonom o pravilih cestnega prometa, Pravilnikom o znakih, ki jih dajejo policisti in druge pooblašene uradne osebe pri urejanju in nadziranju cestnega prometa, in Pravilniku o vozilih s prednostjo in vozilih za spremstvo.

Uradne osebe pri ustavljanju prevoznih sredstev uporabljajo posebej označena službena vozila in plovila ter pri tem uporabljajo lopar z lastnim virom svetlobe ali brez njega, ročno svetilko in svetlobno tablo v službenem vozilu. Podrobnejši način in postopek se predpiše s podzakonskim aktom.

Določi se obveznost posebnega usposabljanja oseb za ustavljanje prevoznih sredstev.

K 25. členu

S predlogom se določi, da finančna uprava opravlja naloge, povezane z nadzorom vnosa, iznosa in tranzita blaga, za katerega so predpisani posebni ukrepi zaradi interesov varnosti, varovanja zdravja in življenja ljudi, živali, rastlin, varstva okolja, varovanja kulturne dediščine ali varstva pravic intelektualne lastnine in preprečevanje in odkrivanje prekrškov ter drugih kaznivih ravnanj. Za opravljanje teh nalog se določi pooblastilo, s katerim se urejata pregled in preiskava prevoznih in prenosnih sredstev.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v zvezi s pregledom in preiskavo vozil, ki jih opravijo cariniki pri opravljanju nalog carinske službe, v svojih odločbah presodilo, da carinski organi ob razlogih za sum kršitev carinskih, trošarinskih ali drugih predpisov, katerih izvajanje je v pristojnosti carinske službe, lahko opravijo preiskavo prevoznih sredstev brez odredbe sodišča (sodbe I Ips 95/04 z dne 6. 6. 2005, I Ips 40/07 z dne 10. 5. 2007, I Ips 2/07 z dne 17. 1. 2008, I Ips 286/09 z dne 14. 10. 2010).

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi Up-1293/08 z dne 6. 7. 2011 presodilo, da stališče Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, da carinski organ za izvedbo preiskave vozila ni potreboval predhodne odločbe sodišča, ne krši pravice do zasebnosti iz 35. člena Ustave Republike Slovenije. Ustavno sodišče Republike Slovenije je poudarilo, da okoliščine mejnega položaja opravičujejo posebnosti zakonske ureditve preiskovalnih dejanj, poleg tega ima država suvereno pravico, da zaradi zagotavljanja svoje varnosti in varnosti svojih prebivalcev nadzira osebe in stvari, ki prečkajo mejo, po vstopu v EU ima Republika Slovenija tudi dolžnost preverjanja zaradi odkrivanja in preprečevanja nevarnosti za državno varnost in javni red držav pogodbenic.

Predlog zakona opredeljuje pregled in preiskavo prevoznega sredstva in prenosnih sredstev. Pregled prevoznega ali prenosnega sredstva pomeni pregled vseh prosto dostopnih prostorov in delov prevoznega ali prenosnega sredstva. Pregled pomeni tudi pregled s pomočjo uporabe rentgenske tehnologije ali meritve sevanja. Prav tako se šteje za pregled, če se opravi z usposobljenim službenim psom. Drugega posebnega orodja ali

tehničnih pripomočkov pri tem ni dovoljeno uporabljati.

Če obstajajo razlogi za sum (na primer: sledovi, da je bilo prevozno sredstvo predelano, sledovi prepovedanih drog oziroma drugih prepovedanih predmetov, nakazovanje službenega psa, ki je usposobljen za odkrivanje prepovedanih drog ali predmetov), da so bili kršeni predpisi ali kadar uporabnik prevoznega ali prenosnega sredstva onemogoči izvedbo pregleda prevoznega ali prenosnega sredstva (na primer: uporabnik prevoznega sredstva zapusti kraj, na katerem se opravlja pregled, ali ne odpre prtljažnika), uradna oseba opravi preiskavo prevoznega ali prenosnega sredstva. V tem primeru se s preiskavo opravi podroben pregled vseh delov in prostorov prevoznega ali prenosnega sredstva, vključno s stvarmi v njem. Pri tej preiskavi se lahko uporabijo tehnični pripomočki, s katerimi se lahko prevozno ali prenosno sredstvo oziroma stvari tudi odprejo in razstavijo, vključno s konstrukcijskimi odprtini.

K 26. členu

Z izvajanjem varnostnega pregleda uradne osebe posegajo v človekovo pravico do zasebnosti. Zaradi preprečitve zlorab varnostnega pregleda za neupravičene vdore v zasebnost in telesno celovitost posameznika se predpišejo pogoji za izvedbo varnostnega pregleda, ki ga lahko uradne osebe opravijo pri izvrševanju pooblastil, če je glede na okoliščine mogoče pričakovati napad osebe. Pri varnostnem pregledu se ugotavlja, ali je oseba, ki se pregleduje, oborožena in ali ima pri sebi druge nevarne predmete.

Namen opravljanja varnostnega pregleda je zagotoviti varnost uradnih oseb v postopku. Varnostni pregled se opravlja neposredno ali s tehničnimi sredstvi. Pred izvedbo varnostnega pregleda mora biti verjetno, da je ogroženo življenje uradne osebe ali osebe, ki se pregleduje. Verjetnost napada mora biti konkretna, pri čemer mora biti iz vedenja osebe v postopku jasno razbrano, da je zmožna napasti uradno osebo. Varnostni pregled ni samostojno dejanje, saj ga lahko uradne osebe opravijo izključno pri izvrševanju pooblastil, določenih z zakonom.

Varnostni pregled osebe vključuje le vidno in tudi s tipom zaznavno površinsko pregledovanje oseb ali z uporabo tehničnih pripomočkov in ne pregleda oziroma preiskave oseb. Smejo se pregledati tudi predmeti, ki jih ima oseba pri sebi in bi lahko bilo v njih skrito orožje ali drugi nevarni predmeti ali snovi, pri pregledu prevoznega sredstva pa se pregledajo notranjost vozila, prtljažnika in drugih prostorov za prtljago in opremo prevoznega sredstva. Pri tem morajo biti stvari in prevozno sredstvo v vzročni zvezi z razlogi, zaradi katerih uradne osebe opravljajo varnostni pregled osebe. Stvari in prevozno sredstvo morajo biti v neposredni bližini osebe. Pri tem ni pomembno, ali je prevozno sredstvo v lasti osebe v postopku. Zaradi spoštovanja človekovega dostojanstva mora varnostni pregled opraviti oseba istega spola, le varnostnega pregleda ni mogoče odložiti.

Če uradna oseba pri varnostnem pregledu odkrije orožje, nevaren predmet ali snov, ga odvzame, po koncu postopka pa ga vrne, razen če ne najde predmeta, ki mora biti zasežen po zakonu, ki ureja kazenski postopek, zakonu, ki ureja postopek o prekrških, ali po drugem zakonu.

K 27. členu

Uradne osebe smejo pod zakonsko določenimi pogoji pregledati osebo, če so podani razlogi za sum, da se kršijo ali so bili kršeni predpisi za izvajanje katerih je pristojna finančna uprava in ima oseba pri sebi predmete, ki jih je v skladu z zakonom treba zaseči. Pooblastilo se uporabi z namenom, da se najdejo predmeti, ki so dokaz oziroma ki utegnejo biti dokaz kršitve predpisov ter zato da se najdejo predmeti, ki se morajo po zakonu zaseči, ker so predmet kršitve oziroma so uporabljeni, namenjeni ali so nastali s kršitvijo predpisov in jih je treba odvzeti v postopku o prekršku ali v drugem postopku. V praksi so pogosti primeri, ko uradna oseba z neposredno zaznavo ugotovi, da ima oseba pri sebi predmete, ki jih je treba zaseči, vendar jih oseba ne želi izročiti uradni osebi in jih spravi v notranje dele oblačil (žep) ali v stvari, ki jih ima pri sebi (na primer: torba, kovček ipd.).

Uradne osebe pri izvajanju tega pooblastila posegajo v človekovo zasebnost in njegovo telesno integriteto, zato so določeni pogoji, na podlagi katerih se lahko pooblastilo izvede, in sicer morata biti izpolnjena dva pogoja: neposredna zaznava in razlogi za sum. Uradna oseba mora s svojimi čutili neposredno zaznati dejstva in okoliščine, ki izpolnjujejo dokazni standard razlogov za sum, da ima oseba pri sebi predmete, ki so dokaz kršitve oziroma jih

je treba zaseči. To pomeni, da pregleda oseb ni mogoče opraviti, če uradna oseba na podlagi prijave ali obvestila drugih oseb (tudi druge uradne osebe) na kraju samem ne zaznajo dejstva ali okoliščin, ki utemeljujejo razloge za sum, da ima oseba pri sebi predmete, ki so dokaz kršitve oziroma jih je treba zaseči.

Uradna oseba mora najprej zahtevati od osebe, da sama izroči predmete. Zaradi spoštovanja človekovega dostojanstva je določeno, da pregled opravi oseba istega spola, če je to glede na okoliščine mogoče.

Uradna oseba pri pregledu oseb z rokami pretipa oblačila in notranje žepe oziroma notranje dele oblačil. Uradna oseba lahko zahteva od osebe, naj sleče posamezne vrhnje dele oblačil, da jih lahko podrobneje pregleda. Če je uradna oseba neposredno zaznala, da je oseba predmet, ki utegne biti dokaz v postopku ali ki ga je treba zaseči, skrila v stvari, se lahko te stvari pregledajo. Pregledajo se lahko le stvari, ki jih ima oseba pri sebi, s seboj oziroma na doseg roke, tako da lahko s stvarjo razpolaga. Uradna oseba najprej pozove osebo, da mu izroči predmete. Če oseba ne izroči predmeta uradni osebi, se opravi pregled stvari tako, da se pretipa njihova zunanost in pregleda notranost. Če je stvar zaprta, se ne sme na silo odpirati.

Pregled oseb se razlikuje od pooblastila za izvedbo varnostnega pregleda predvsem v namenu in pogojih uporabe. V primerjavi z varnostnim pregledom je namen pregleda oseb zaseg predmetov, ki so predmet ali dokaz kršitev ali so bili uporabljeni, namenjeni ali so nastali s kršitvijo predpisov oziroma jih je v skladu z zakonom treba zaseči. Po obsegu se varnostni pregled in pregled oseb bistveno ne razlikujeta. Osebe se pregledajo s tipanjem oblačil in pregledom vsebine predmetov, ki jih ima oseba pri sebi ali s seboj, dovoljen je pregled notranjosti oblačil, pri tem pa ni dovoljeno nasilno odpiranje zaprtih predmetov.

Če uradna oseba med pregledom najde predmet, ki mora biti zasežen na podlagi zakona, ki ureja postopek o prekršku ali kazenski postopek, nadaljuje postopek po teh predpisih.

K 28. členu

Uporaba prisilnih sredstev po tem zakonu ne predstavlja novosti, saj je urejena že v veljavnem Zakonu o carinski službi (19. in 29. člen). Po veljavni ureditvi generalni direktor carinske službe z odločbo oziroma s sklepom določi tiste pooblaščenice uradne osebe, ki opravljajo delo na delovnih mestih, ki so posebej izpostavljena nevarnosti in ogroženosti lahko nosijo in uporabijo orožje in strelivo ter druga prisilna sredstva, navedena v Zakonu o carinski službi. Gre izključno za pooblaščenice uradne osebe v oddelkih za preiskave Generalnega carinskega urada in mobilnih oddelkih carinskih uradov, po 1. 7. 2013 je teh uradnih oseb 173.

Gre za uradne osebe, ki se pri izvajanju posameznih pooblastil (npr. ustavljanje prevoznih sredstev, pregled in preiskava prevoznih sredstev, objektov in stvari, idr.) soočajo s specifičnimi situacijami (pooblastila izvajajo tudi ponoči; ob pomanjkanju primernih mest za izvajanje pooblastil na avtocestah in drugih cestah), saj pri tem odkrivajo storilce prekrškov in drugih kaznivih ravnanj in blago in stvari, ki so predmet prepovedi in omejitev (npr. prepovedane droge, orožje in eksploziv, tobak in tobačne izdelke, energente, idr.). V teh primerih gre pogosto za osebe, večinoma tuje državljane, ki so člani organiziranih kriminalnih združb, ki se ukvarjajo s tihotapljenjem blaga in drugimi nezakoniti posli, vrednosti tihotapljenega blaga oziroma utajenih dajatev pa so izjemno visoke (primer: odkritje 20 kg kokaina v osebnem vozilu v notranjosti države – vrednost cca 1 mio EUR; vrednost utajenih dajatev v primeru odkritega kamiona s polpriklonikom naloženega s cigareti – 10 mio kosov, znaša preko 1,2 mio EUR).

Poglavitne prednosti, ki jih prinaša posedovanje prisilnih sredstev so:

- večja varnost, avtoriteta in uspešnost pri izvajanju pooblastil;
- večja učinkovitost izvrševanja pooblastil oziroma opravljanja nalog finančne uprave;
- osebe so v postopkih s pooblaščenimi uradnimi osebami, ki nosijo prisilna sredstva, manj agresivne, sodelujejo v postopku, so spoštljivejše in vljudnejše, od njih ni pričakovati, da bodo poskušale uporabiti fizično silo ali nevarno orodje oziroma orožje ali kako drugače ovirale izvršitev nalog službe (psihološki in preventivni učinek);
- zmanjšanje potreb po zaprosilih za pomoč in asistenco policije;
- operativna učinkovitost in pozitivne izkušnje carinske službe zaradi posedovanja

prisilnih sredstev, so bili odločilni pri pridobivanju številnih novih pooblastil ob reorganizaciji carinske službe.

Predlog zakona določa več omejevalnih pogojev glede uporabe prisilnih sredstev:

- gre za osebe, ki so izpostavljene nevarnosti in ogroženosti pri opravljanju določenih nalog finančne uprave;
- predstojnik posebej določi delovna mesta in osebe, ki so posebej izpostavljeni nevarnosti in ogroženosti;
- osebe so usposobljene za uporabo prisilnih sredstev in opravijo preverjanja znanja iz uporabe prisilnih sredstev po programih, ki jih določi predstojnik.
- izpolnjujejo psihofizične kriterije (opravljen ustrezen zdravniški pregled).

Z uporabo prisilnih sredstev uradna oseba posega v človekove pravice in svoboščine, ker z njimi neposredno fizično prisiljuje. Uporaba prisilnih sredstev zato ni cilj, temveč skrajno sredstvo, ki ga uradne osebe uporabijo, če ne morejo drugače, z milejšimi sredstvi opraviti zakonsko določenih nalog.

Finančna uprava za opravljanje svojih nalog potrebuje zakonsko določena pooblastila, ki služijo kot orodje za uspešno in učinkovito opravljanje le teh. Mednje spadajo, kot represiven del pooblastil finančne uprave, tudi prisilna sredstva. Pri tem je potrebno izpostaviti, da v večini držav ni dan monopol nad fizičnim prisiljevanjem izključno policiji, saj so pooblastila za fizično prisiljevanje pridobili tudi drugi organi, ki pri svojem delu lahko oziroma smejo uporabiti prisilna sredstva, če so za to podani zakonsko določeni pogoji. Poleg policije v Republiki Sloveniji lahko prisilna sredstva, v manjšem obsegu kot policija, uporabljajo tudi pripadniki slovenske vojske, posamezne kategorije uslužbencev carinske službe, varnostniki zasebnega varovanja, mestni redarji in pazniki v zaporih, Vsi naštetih skupaj predstavljajo mehanizem, ki po eni strani stremi k notranji in zunanji varnosti države, po drugi strani pa omogoča učinkovito in uspešno opravljanje nalog, ki sodijo v pristojnost posameznega organa.

Pooblastila so nujno potrebna, da finančna uprava lahko uspešno opravlja z zakonom določene naloge. Naloge finančne uprave so predpisane v 11. členu tega zakona. Prisilna sredstva predstavljajo del posebnih pooblastil pooblaščenih uradnih oseb finančne uprave in so najbolj neposreden izraz fizičnega prisiljevanja. Uporaba prisilnih sredstev, kot del posebnih pooblastil pooblaščenih uradnih oseb pri opravljanju nalog finančne uprave, spada med represivno delovanje finančne uprave. Pogoji za uporabo prisilnih sredstev so predpisani za posamično prisilno sredstvo, pri čemer je vsem vrstam pogojev za uporabo posameznih vrst prisilnih sredstev skupno to, da uradne osebe uporabijo prisilna sredstva, če ne morejo drugače obvladati upiranja ali odvrniti napada osebe. Prisilna sredstva so del pooblastil za izvajanje nalog finančne uprave prisiljuje k storitvi ali opustitvi določenega ravnanja.

Predlog zakona v primerjavi z veljavno ureditvijo ne širi nabora uradnih oseb, ki bodo imele pravico uporabe prisilnih sredstev.

Uradna oseba sme uporabiti prisilna sredstva za preprečitev ali odvrnitev nevarnosti od sebe ali druge uradne osebe, če z izvršitvijo drugih pooblastil ne more uspešno opraviti nalog finančne uprave.

Uradne osebe smejo uporabiti le prisilna sredstva, ki jih predlog zakona taksativno določa. Prisilna sredstva so naštetih v zaporedju stopnjevanja od milejšega k najhujšemu, od okoliščine (vrste in načina upiranja ali napada) konkretnega primera pa je odvisno, katero prisilno sredstvo bodo uradne osebe uporabile.

Uradne osebe pred uporabo prisilnih sredstev praviloma neposredno ustno odredijo osebi, kaj mora storiti ali opustiti, in jo opozorijo, da bodo uporabile prisilno sredstvo, razen če bi tako opozorilo onemogočilo izvedbo naloge finančne uprave ali če okoliščine opozorila ne dopuščajo. Namen opozorila je vplivati na osebo, da se ne bi več upirala izvedbi naloge, da bo spoštovala odredbo uradne osebe in se na ta način izognila uporabi hujšega prisilnega sredstva. Dolžnost opozorila na uporabo prisilnega sredstva se ne uporablja, če okoliščine primera tega ne dopuščajo (odvrnitev napada, ki se je že začel).

Predlog člena ureja vse elemente sorazmernosti: najmanjše škodljive posledice, sorazmernost nastale škode in časovno sorazmernost.

Uradna oseba je pri opravljanju nalog finančne uprave dolžna uporabiti tisto prisilno sredstvo, ki je glede na okoliščine primera sorazmerna za opravo naloge. Za doseg cilja, izvedbe naloge finančne uprave, je treba uporabiti tista prisilna sredstva, ki imajo najmanjše škodljive posledice.

Tako bo imelo sredstvo za vklepanje in vezanje prednost pred uporabo telesne sile, plinskega razpršilca in strelnega orožja.

»Predlog člena ureja situacijo, ko določene naloge finančne uprave ni mogoče opraviti z najmilejšim pooblastilom (t.i. načelo postopnosti uporabe prisilnega sredstva). Hujše prisilno sredstvo sme uradna oseba uporabiti le, če je bila uporaba milejših prisilnih sredstev neuspešna (kriterij uspeha – to je nujnosti, upoštevajoč, da tudi hujše prisilno sredstvo še vedno zadosti načelu sorazmernosti v ožjem smislu) ali če uporaba milejših prisilnih sredstev zaradi okoliščin zagotavljanja varnosti življenja, osebne varnosti ali varnosti premoženja ljudi ne bi bila mogoča (kriterij primernosti; gre za posebne primere – na primer oseba je oborožena in oddaljena ter neposredno ogroža druge, kar onemogoča uporabo telesne sile). Prva različica ureja situacijo ex post (to je milejše prisilno sredstvo je bilo neuspešno uporabljeno), druga pa ex ante (presoja policista, da uporaba milejšega pooblastila sploh ne bi bila mogoča).

Predlog člena implicitno predpostavlja, da je mogoče sistematično razločevati med hujšimi in milejšimi prisilnimi sredstvi in vzpostaviti lestvico od milejših k hujšim.

Predlog člena določa tudi, da mora uradna mora prenehati uporabljati prisilno sredstvo takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bilo uporabljeno.«¹

Pri uporabi prisilnih sredstev morajo uradne osebe spoštovati človekovo osebnost in dostojanstvo, kar pomeni, da prisilnih sredstev ne uporabijo zoper t. i. privilegirane osebe, ki bi se zaradi svoje konstitucije ali drugih telesnih posebnosti težko močnejše upirale uradnim osebam, jih napadle, pobegnile. Uporaba načela humanosti pri uporabi prisilnih sredstev pomeni, da uradna oseba poškodovanemu, takoj ko okoliščine dopuščajo, zagotovi prvo pomoč ali zdravniško pomoč.

Obveznost takojšnjega poročanja uradne osebe o uporabi prisilnih sredstev neposrednemu vodji je utemeljena z neposrednim poseganjem v človekove pravice in svoboščine pri uporabi prisilnih sredstev, s katerim morajo biti neposredno nadrejeni sproti seznanjeni.

Predpiše se obveznost posebnega usposabljanja uradnih oseb za uporabo prisilnih sredstev.

Po predlogu zakona se glede na veljavno ureditev ne bo širil krog uradnih oseb, ki bodo smele uporabljati prisilna sredstva, kar pomeni tudi, da uradne osebe, ki so sedaj zaposlene na DURS, ne bodo uporabljale teh sredstev.

K 29. členu

Uradna oseba sme pri opravljanju nalog finančne uprave za neposredno delovanje na osebo uporabiti v pogojih, ki jih določa zakon, samo tista prisilna sredstva, ki so taksativno naštet v 28. členu tega zakona in so v zakoniti uporabi v finančni upravi (so tipizirana in sistemizirana za uporabo). Uradna oseba sme le za vklepanje in vezanje izjemoma uporabiti tudi druga sredstva in načine, če so z vidika pričakovanih posledic uporabe primerljiva in ustrezna.

K 30. členu

Spoštovanje človekovega dostojanstva in osebnosti pri uporabi prisilnih sredstev se kaže tudi s tem, da uradna oseba praviloma prisilnih sredstev ne uporabi proti, v tem členu navedenim osebam. Gre za privilegirane osebe, ki bi se zaradi svoje konstitucije ali druge

¹ Obrazložitev glede sorazmernosti je povzeta po Žaberl, Miroslav, temelji policijskih pooblastil, Univerza v Mariboru, Fakulteta za policijsko – varnostne vede, Maribor, 2006, str. 34-35

telesne posebnosti (ki mora biti prepoznavna) težko upirale uradni osebi, jo napadle. Uporaba prisilnih sredstev bi pri takšnih osebah tudi negativno vplivala na njihovo duševnost ali pa bi povzročila negativen odziv v javnosti. Izjemoma so pogoji za uporabo posebej opredeljeni s primeri, ko uradna oseba ne more drugače obvladati njihovega upiranja ali napada ali če je ogroženo življenje uradne osebe ali druge osebe.

K 31. členu

Zakonska zahteva, da mora uradna oseba poškodovanemu, takoj ko okoliščine dopuščajo, zagotoviti prvo pomoč ali zdravniško pomoč, predstavlja načelo humanosti pri uporabi prisilnih sredstev.

K 32. členu

Sredstva za vklepanje in vezanje so najmilejše prisilno sredstvo. Za njihovo uporabo morajo obstajati okoliščine, ki izkazujejo verjetnost takšnega ravnanja (kraj in čas izvrševanja pooblastila, izkušnje uradne osebe, obnašanje in ravnanje osebe, idr.) oziroma upravičeni razlogi, na podlagi katerih je mogoče pričakovati, da se bo oseba upirala ali napadla. To je edino prisilno sredstvo, ki ga sme uradna oseba uporabiti, še preden se oseba upira, napade. Tako kot pri uporabi drugih prisilnih sredstev, je tudi to potrebno uporabiti le v izjemnih primerih, ko naloge finančne uprave drugače ne bi bilo mogoče opraviti.

K 33. členu

Pri uporabi telesne sile uradna oseba neposredno deluje na osebo z lastno telesno silo. Pri uporabi tega prisilnega sredstva gre za obvladovanje upiranja osebe ali odvrnitev napada nase ali koga drugega.

K 34. členu

Prvi odstavek opredeljuje telesno silo na strokovne prijeme, udarce in mete, ki so v praksi najpogostejše oblike telesne sile.

Drugi odstavek opredeljuje posebne pogoje za uporabo strokovnih udarcev in metov, kot hujših oblik uporabe telesne sile pri obvladovanju pasivnega upiranja. Skladno s to določbo je uporaba strokovnih udarcev in metov pri obvladovanju pasivnega upiranja dovoljena le izjemoma, če uradna oseba ugotovi, da z milejšimi oblikami uporabe telesne sile ne bo dosegla namena uporabe.

K 35. členu

Pogoji za uporabo plinskega razpršilca so enaki, kot za uporabo telesne sile, zato je odločitev o uporabi odvisna od konkretnega postopka in okoliščin. Pri pasivnem upiranju je opredeljena omejitev oziroma delna prepoved uporabe plinskega razpršilca, saj z njegovo uporabo uradna oseba večinoma ne doseže namena in se oseba ne preneha upirati. Prednost uporabe plinskega razpršilca pred uporabo telesne sile je v tem, da ob učinkoviti uporabi uradni osebi ni treba takoj preiti na neposreden fizični stik z osebo, ki se upira ali napada, saj so ob neposrednem fizičnem stiku veliko večje možnosti za poškodbo uradne osebe in kršitelja.

K 36. členu

Strelno orožje je najhujša vrsta prisilnega sredstva, ki ga sme pri opravljanju nalog uporabiti uradna oseba. Posledice uporabe strelnega orožja so običajno hude telesne poškodbe, ki so lahko tudi smrtne, zato so pogoji za uporabo strelnega orožja določeni tako, da se lahko uporabi le, če je ogroženo življenje uradnih oseb ali drugih oseb.

Uradna oseba sme uporabiti strelno orožje, če ne more od sebe ali koga drugega na drug način odvrniti sočasnega protipravnega napada, ki ogroža življenje.

Predlog člena določa, kaj se šteje za napad.

Pred uporabo strelnega orožja mora uradna oseba, če okoliščine to dopuščajo, osebo, zoper katero naj bi uporabili strelno orožje, opozoriti s klicem »Stoj, streljal bom!« in z opozorilnim strelom v varno smer.

Uradna oseba mora biti za uporabo strelnega orožja posebej usposobljena. Program

usposabljanja, izpopolnjevanja znanja ter postopek za preizkus znanja o ravnanju pri nošenju in uporabi strelnega orožja določi predstojnik.

Trenutno ima pri opravljanju nalog carinske službe strelno orožje 86 od 1500 uradnih oseb.

K 37. členu

Predlog člena določa, da lahko uradna oseba pri opravljanju nalog finančne uprave za največ 15 dni zapečati poslovne prostore, dokumente ali predmete, če obstaja sum, da bodo odtujeni ali uničeni oziroma če je to potrebno zaradi preprečitve nadaljnje kršitve. V zahtevnejših primerih se lahko rok podaljša, vendar največ za 90. dni. Pooblastilo je namenjeno predvsem opravljanju finančnega nadzora oziroma finančne preiskave v prostorih zavezanca, da bi se izognili temu, da bi zavezanec uničil ali skril listine oziroma predmete. Če gre za predmet, s katerim je zavezanec storil kršitev, se s pečatenjem lahko prepreči nadaljnja kršitev oziroma se v vmesnem času ugotovi, ali gre dejansko za kršitev. Pečatenje je namenjeno tudi zavarovanju dokazov na kraju samem.

Podobno kot v veljavni ureditvi, se tudi v novem zakonu ureja podlaga, ki bo finančni upravi omogočila izrek prepovedi opravljanja dejavnosti. Ukrep je časovno vezan na odpravo nepravilnosti, zaradi katerih je bil ukrep izrečen.

K 38. členu

Določbe tega člena opredeljujejo uporabo posebne tehnične opreme, posebej izurjenih službenih psov in službenih vozil s prednostjo, ki jih pri izvrševanju pooblastil po tem zakonu uporabljajo uradne osebe.

Člen določa, kaj je posebna tehnična oprema, ki jo uradna oseba sme uporabljati predvsem pri opravljanju pregleda in preiskave prevoznih in prenosnih sredstev, pregleda oseb, pregleda naprav, blaga in drugih stvari ter opravljanju varnostnega pregleda. Posebna tehnična oprema so razno orodje, tehnične naprave in drugi pripomočki (npr. endoskopi, tihotapski detektorji, detektorji kovin, radiološki detektorji, razno ročno električno, baterijsko in drugo orodje, naprave za pregled verodostojnosti dokumentov in denarja ...), naprave za merjenje sevanj ter posebna vozila, opremljena z rentgensko ali podobno tehnologijo in napravami za merjenje sevanj (ročni merilniki radioaktivnosti, rentgenske naprave za pregled oseb, prtljage in drugega blaga, posebna vozila z rentgenskimi napravami za pregled blaga, prevoznih in prenosnih sredstev in kontejnerjev, posebna vozila z napravami za merjenje radioaktivnega sevanja idr.).

Pri odkrivanju prepovedanih drog, tobaka in tobačnih izdelkov je posebej izšolan službeni pes nepogrešljiv in praktično nenadomestljiv. Službeni psi odkrivajo oziroma nakazujejo tiste vrste prepovedanih drog, katerih vonje so se naučili prepoznavati med šolanjem, kar velja tudi za odkrivanje in nakazovanje tobaka in tobačnih izdelkov. Vodnik službenega psa s službenim psom lahko učinkovito sodeluje pri pregledu in preiskavi prevoznih in prenosnih sredstev, pregledu blaga in stvari, osebnem pregledu, pregledu območja in pregledu objektov. Carinska služba že zdaj pri izvajanju pooblastil učinkovito uporablja službene pse za odkrivanje prepovedanih drog, tobaka in tobačnih izdelkov. Vse carinske oziroma združene carinske in davčne/finančne službe držav članic EU pri svojem delu uporabljajo službene pse za odkrivanje prepovedanih drog, tobaka in tobačnih izdelkov ter tudi službene pse za odkrivanje in prepoznavo drugih snovi in stvari (orožje in eksploziv, osebki po Konvenciji o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES), denar idr.).

Uradna oseba sme pri izvrševanju pooblastil uporabljati tudi posebej označena službena vozila, v skladu s pogoji, določenimi v Zakonu o pravilih cestnega prometa in Pravilnikom o vozilih s prednostjo in vozilih za spremstvo. Posebej označena službena vozila imajo status vozil s prednostjo, ki uporabljajo naprave za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov in so namenjena predvsem za izvrševanju pooblastila ustavljanja prevoznih sredstev.

K 39. členu

Predlog določa, da lahko uradna oseba zadrži tistega, ki ga zaloti pri kršitvi carinskih, trošarinskih in drugih predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna služba, če bi se ta lahko s samovoljnim odhodom s kraja kršitve izognil sankcioniranju oziroma izvedbi nadaljnjega postopka. Zadržanje lahko traja najdlje 2 uri.

Uradna oseba mora zadržano osebo takoj seznani z razlogi zadržanja in ji zadržati osebne dokumente.

Uradna oseba lahko zadržano osebo brez posebne odredbe privede k prekrškovnemu organu, da izvede ustrezne ukrepe v skladu s svojimi pooblastili.

K 40. členu

Uradne osebe opravljajo naloge finančne uprave v uniformi ali civilni obleki in se izkažejo s službeno izkaznico, razen kadar opravljajo naloge v uniformi. Ne glede na splošno pravilo pa se določi, da se pooblaščen uradna oseba legitimira s službeno izkaznico, če oseba, zoper katero se izvršuje pooblastilo, to zahteva.

K 41. členu

Uradne osebe opravljajo naloge finančne uprave v uniformi ali civilni obleki. Kadar opravljajo naloge v civilni obleki, se izkažejo s službeno izkaznico. Ne glede na splošno pravilo pa se določi, da se mora uradna oseba legitimirati s službeno izkaznico, če oseba, zoper katero se izvaja pooblastilo, to zahteva.

K 42. členu

Predlog določa primere v katerih lahko predstojnik odvzame uradni osebi pravico izvrševati pooblastila. Gre za primere, ko se z dokončnim sklepom v disciplinskem postopku ugotovi, da je uradna oseba opravila dejanje na delu ali v zvezi z delom, ki ima znake kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, prekoračila, opustila ali drugače zlorabila pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja ali kršila načelo nepristranskosti in politične nevtralnosti.

Nadalje je uradni osebi s sklepom odvzeta pravica izvrševati pooblastila, če iz dokončne odločbe pristojnega organa izhajajo zdravstvene omejitve, zaradi katerih ni sposobna opravljati nalog uradne osebe in v primeru, če opravlja dejavnost, ki so v navzkrižju interesov organa.

Po vročitvi sklepa na podlagi katerega se uradni osebi odvzame izvrševati pooblastila, se uradni osebi odvzamejo službena izkaznica, uniforma, strelno orožje ter druga sredstva, ki jih uporablja pri izvajanju pooblastil.

ZJU rešuje primere pred dokončnostjo sklepa v disciplinskem postopku. ZJU-B v 85. členu ohranil v veljavi 131. člen, ki določa začasno odstranitev od dela.

V skladu s tem členom se javni uslužbenec, zoper katerega je uveden disciplinski postopek za težjo kršitev, začasno odstrani od opravljanja dela do konca disciplinskega postopka, če bi njegova prisotnost škodovala interesom službe ali ovirala potek disciplinskega postopka.

Začasna odstranitev od opravljanja dela se izvede tako, da se javnemu uslužbencu omejijo ali odvzamejo pooblastila, javnega uslužbenca začasno premesti na drugo delovno mesto ali javnemu uslužbencu prepove opravljanje dela.

ZJU določa, da se izmed ukrepov izbere tisti, s katerim se odvrne nevarnost.

Glede premestitve se uporabljajo določbe zakona, ki urejajo sistem javnih uslužbencev.

K 43. členu

V finančni upravi je omogočeno, da stranke poleg možnosti, ki jo daje Uredba o upravnem poslovanju (dajanje pripomb strank), svoje mnenje oziroma pripombe v zvezi z izvrševanjem pooblastil, pri katerih so lahko kršene njene temeljne človekove pravice in svoboščine.

Osebi, ki meni, da so bile kršene njene temeljne človekove pravice in svoboščine, že veljavni predpisi zagotavljajo sodno varstvo.

Sama obravnava pripomb ne vpliva na postopke, ki jih vodijo sodni in drugi organi v okviru svojih pristojnosti. To je le ena od oblik državlanskega nadzora nad izvajanjem pooblastil, ki so zaupana javnim uslužbencem, in oblika alternativnega reševanja sporov v upravi, ni pa oblastveno odločanje v upravnem postopku (sodba US št. U 194/08, U 2170/07).

Stranka ima v zvezi s kršitvami postopka že v skladu ZDavP-2 na voljo pravna sredstva. Nadalje tudi Zakon o upravnem sporu v prvem odstavku 4. členu določa, da sodišče v upravnem sporu odloča tudi o zakonitosti posamičnih aktov in dejanj, s katerimi organi posegajo v človekove pravice in temeljne svoboščine, če ni zagotovljeno drugo sodno varstvo.

K 44. členu

V skladu z dvostranskim dogovorom ali na podlagi predpisa EU lahko v okviru programa izmenjave uradnikov ali izobraževanja in usposabljanja uradnikov pri izvrševanju pooblastil finančne uprave v Republiki Sloveniji sodelujejo tudi predstavniki tujih finančnih uprav, mednarodnih organizacij ali organov EU.

Sodelovanje med pristojnimi finančnimi upravami držav članic EU, organi EU, pristojnimi službami tretjih držav in mednarodnimi organizacijami je nujno za uspešno opravljanje nalog finančne uprave.

K 45. členu

Predlog člena v zvezi z izvrševanjem pooblastil določa pooblastilo ministru, pristojnemu za finance, za izdajo podzakonskega akta, v katerem se podrobneje določi način izvrševanja pooblastil po tem zakonu, pri čemer določi podrobnejši način izvajanja 24., 28., 33. 34., 35., 36. in 37. člena v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve.

K 46. členu

Člen določa namen in način zbiranja podatkov. Zbiranje podatkov je povezano z opravljanjem nalog finančne uprave. V skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, se lahko osebni podatki v javnem sektorju obdelujejo, če obdelavo osebnih podatkov in podatke, ki se obdelujejo, določa zakon. Zbiranje je na podlagi zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov (v nadaljnjem besedilu: ZVOP-1), le eden od načinov obdelave osebnih podatkov. Prvi odstavek predloga člena je tako zakonska podlaga za zbiranje podatkov. Hkrati se določa krog subjektov, od katerih finančna uprava zaradi opravljanja svojih nalog zbira podatke. To je neposredno zbiranje podatkov od oseb, na katere se ti podatki nanašajo, od drugih oseb, ki razpolagajo s podatki, in iz obstoječih zbirk podatkov. Finančna uprava sme zbirati osebne in druge podatke izključno zaradi opravljanja svojih nalog.

Glede na naravo nalog finančne uprave, ki se v večini primerov nanašajo na izvajanje postopkov po uradni dolžnosti in ne na zahtevo strank, je zaradi učinkovitega opravljanja nalog nujno treba določiti, da finančna uprava zbira osebne in druge podatke tudi brez obveščenosti stranke. Tako je drugi odstavek omejitev pravice posameznika do seznaitve, kot jo določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov in pride v poštev v tistih primerih, ko bi bilo zaradi obvestila oseb, na katere se zbiranje podatkov nanaša, oteženo ali celo onemogočeno opravljanje nalog finančne uprave.

S tretjim odstavkom je finančni upravi omogočeno brezplačno pridobivanje osebnih in drugih podatkov iz obstoječih zbirk podatkov, ki jih vodijo drugi organi, organizacije in drugi subjekti. Osebne in druge podatke lahko finančna uprava pridobiva na podlagi zahteve in le v primerih, kadar te podatke potrebuje zaradi opravljanja njenih nalog.

V skladu z ZVOP-1 je zbirke osebnih podatkov iz uradnih evidenc in javnih knjig dovoljeno povezovati, če tako določa zakon. ZDavP-2 v četrtem odstavku 23. člena določa, da Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, centri za socialno delo in ministrstvo, pristojno za evidentiranje nepremičnin, lahko pridobivajo podatke od davčnega organa avtomatsko. Navedena pravna podlaga je zadostna za povezovanje evidenc v smislu 84. člena ZVOP-1. Poleg tega imajo te institucije tudi v svojih materialnih predpisih določeno, da se njihove

evidence lahko povezujejo z evidencami davčnega organa. Nasprotno pa davčni organ nima podlage, da bi se povezoval z evidencami navedenih organov, od katerih redno pridobiva podatke za namene vodenja svojih postopkov.

Finančna uprava pridobiva podatke iz 42. člena tega zakona, ki jih vodi v davčnem registru, in podatke, ki jih vodi v evidencah iz drugega odstavka 53. člena tega zakona, s povezovanjem davčnega registra, evidenc iz drugega odstavka 53. člena tega zakona in zbirk podatkov teh upravljavcev:

1. Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz Centralnega registra prebivalstva,
2. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – podatke iz Poslovnega registra Slovenije, Sodnega registra in iz Registra transakcijskih računov,
3. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) – podatke iz Evidence o zavarovanih osebah obveznega zdravstvenega zavarovanja, podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in druge podatke o obveznem socialnem zavarovanju, katerih upravljavec zbirke podatkov ni ZZZS, jih pa zbira,
4. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke iz Matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja,
5. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o brezposelnih osebah iz Evidence brezposelnih oseb,
6. Geodetske uprave Republike Slovenije – podatke iz Registra prostorskih enot, podatke iz Registra nepremičnin, podatke iz Evidence trga nepremičnin, podatke o lastnikih kmetijskih in gozdnih zemljišč ter podatke o teh parcelah iz zemljiškega katastra,
7. Ministrstva za infrastrukturo in prostor – podatke iz Evidence registriranih vozil,
8. Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije – podatki iz registra zrakoplovov Republike Slovenije in iz Evidence ultralahkih in drugih letalnih naprav
9. Uprave Republike Slovenije za pomorstvo – podatke iz Vpisnika morskih čolnov,
10. Upravne enote – podatke iz Vpisnika plovil, podatke iz evidence zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo,
11. Klirinško depotne družbe – podatke iz Centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev,
12. Občine – podatki o zavezancih in stavbnih zemljiščih iz evidence Nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
13. Vrhovnega sodišča – podatke iz Insolvenčnega vpisnika,
14. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje - podatke o čebeljih panjih iz Registra čebelnjakov,
15. Izplačevalci kmetijskih subvencij - podatke o članih agrarnih skupnosti, ki so v davčnem letu prejele obdavčljivo kmetijsko subvencijo in njihovih deležih iz evidenc izplačevalcev,
16. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS - podatki o državnih parcelah, ki so v zakupu iz registra zakupnih pogodb,
17. Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – podatke o koncesionarjih, ki posredujejo začasno in občasno delo dijakom in študentom.

K 47. členu

ZVOP-1 v 11. členu določa, da upravljavec osebnih podatkov lahko posamezna opravila v zvezi z obdelavo osebnih podatkov s pogodbo zaupa pogodbenemu obdelovalcu, ki je registriran za opravljanje take dejavnosti, in zagotavlja ustrezne postopke in ukrepe iz 24. člena tega zakona.

Podatki, ki so davčna tajnost, so po ZDavP-2 posebej varovani. S predlogom zakona se ureja pogodbeni obdelava podatkov, saj lahko načeloma podatke, kot so davčna tajnost, obdeluje samo finančna uprava v okviru svojih nalog. Z določbo se tako določi pooblastilo za obdelavo podatkov, ki so davčna tajnost, pri pogodbenih obdelovalcih, ki so registrirani za opravljanje te dejavnosti, pravice in obveznosti pogodbenih obdelovalcev ter razmerje med finančno upravo in pogodbenim obdelovalcem. Finančna uprava nadzira izvajanje postopkov in ukrepov za varstvo in zavarovanje podatkov, danih v pogodbeno obdelavo. Ob prenehanju pogodbenega razmerja med finančno upravo in pogodbenim obdelovalcem mora pogodbeni izvajalec finančni upravi omogočiti vpogled v svoj informacijski sistem

zaradi preverjanja, ali so dane vse kopije oziroma izbrisani vsi podatki.

K 48. členu

Davčni register je enotna z drugimi evidencami povezana informatizirana zbirka podatkov o zavezancih, ki se vzpostavi na podlagi davčne številke zavezanca in podatkov o zavezancu, določenih v 49. do 57. členu tega zakona.

K 49. členu

Predlog člena določa podatke, ki jih vsebuje davčni register. To so podatki o fizičnih osebah, pravnih osebah, združenjih oseb po tujem pravu, ki so brez pravne osebnosti, neposrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter drugih oseb, ki opravljajo dejavnost. Podatke morajo zavezanci prijaviti v davčni register oziroma jih finančni urad pridobi po uradni dolžnosti.

K 50. členu

Predlog člena določa krog oseb, ki se obvezno vpišejo v davčni register.

K 51. členu

Člen določa vpis fizične osebe v davčni register. V predlogu člena je podrobneje določen način vpisa fizične osebe v davčni register. Fizična oseba, ki ima v Sloveniji stalno ali začasno prebivališče, se vpiše v davčni register po uradni dolžnosti na podlagi podatkov iz Centralnega registra prebivalstva. Vpis izvede finančni urad, na območju katerega ima fizična oseba stalno ali začasno bivališče.

Če Centralni register prebivalstva ne vsebuje vseh podatkov, potrebnih za vpis v davčni register, davčni organ pozove fizično osebo, naj v osmih dneh po prejemu poziva predloži manjkajoče podatke za vpis v davčni register.

Fizična oseba, ki v Sloveniji nima prebivališča, pa na njenem območju dosega obdavčljive dohodke, mora predložiti prijavo za vpis v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima izplačevalec dohodkov svoj sedež; če izplačevalec dohodkov nima sedeža v Sloveniji, mora predložiti prijavo za vpis v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega je dosegla dohodek. Če je izplačevalec dohodkov več ali če je dohodek dosežen na območju več finančnih uradov, mora fizična oseba predložiti prijavo za vpis v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima sedež izplačevalec prvega obdavčljivega dohodka, oziroma pri finančnem uradu, na območju katerega je bil dosežen prvi obdavčljivi dohodek.

Fizična oseba, ki v Sloveniji nima prebivališča, pa je na njenem območju lastnik obdavčljivega premičnega oziroma nepremičnega premoženja, mora predložiti prijavo za vpis v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega je to premično premoženje pretežno oziroma na območju katerega nepremičnina leži.

K 52. členu

Predlog člena določa vpis fizične osebe, ki opravlja dejavnost, v davčni register.

Fizična oseba, ki opravlja dejavnost in je vpisana v Poslovni register Slovenije, se vpiše v davčni register po uradni dolžnosti na podlagi podatkov iz Poslovnega registra Slovenije. V osmih dneh po vpisu v Poslovni register Slovenije mora predložiti finančnemu uradu, na območju katerega ima sedež, prijavo za vpis v davčni register, na kateri navede podatke, ki se ne vodijo v Poslovnem registru Slovenije in so določeni v tretjem odstavku tega člena.

Fizična oseba, ki opravlja dejavnosti in ni vpisana v Poslovni register Slovenije, v osmih dneh po začetku opravljanja dejavnosti predloži prijavo za vpis dejavnosti v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima sedež.

Osnovno pravilo se nanaša na samodejni vpis v davčni register tistih oseb, ki so vpisane tudi v Poslovni register Slovenije. Če pa fizična oseba opravlja dejavnost, za katero ni registrskega organa oziroma druge predpisane evidence, mora sama predložiti finančnemu uradu prijavo za vpis v davčni register, in sicer v osmih dneh po začetku opravljanja dejavnosti.

K 53. členu

Člen določa vpis pravnih oseb, združenj oseb po tujem pravu, ki so brez pravne osebnosti, in drugih oseb v davčni register. V predlogu člena je podrobneje določen način vpisa pravne osebe, združenja oseb po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, in drugih oseb v davčni register.

Pravna oseba, združenje oseb po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, in druga oseba, ki je vpisana v Sodni register, Poslovni register Slovenije ali kakšen drug register oziroma evidenco, se vpiše v davčni register po uradni dolžnosti na podlagi podatkov iz Sodnega registra, Poslovnega registra ali kakšnega drugega registra oziroma evidence. V osmih dneh po vpisu v Sodni register, Poslovni register Slovenije ali kakšen drug register oziroma evidenco, mora predložiti finančnemu uradu, na območju katerega ima sedež, prijavo za vpis v davčni register, na kateri navede podatke, ki se ne vodijo v Sodnem registru, Poslovnem registru Slovenije ali drugem registru oziroma evidenci, in so naštetih v 3. točki tega člena.

Oseba, ki nima sedeža ali druge oblike registracije v Sloveniji, mora pred začetkom opravljanja dejavnosti na območju Slovenije predložiti finančnemu uradu, na območju katerega bo opravljala dejavnost, prijavo za vpis v davčni register.

K 54. členu

V predlogu člena je določen vpis v davčni register po uradni dolžnosti za osebo, za katero je s tem zakonom določeno, da mora finančnemu uradu predložiti prijavo za vpis v davčni register, pa tega ni storila. Finančni urad obvesti osebo, ki jo je vpisala v davčni register, izda potrdilo o vpisu in ji dodeli davčno številko.

K 55. členu

Predlog člena določa obveznost osebe, ki je vpisana v davčni register, da ob vsaki spremembi finančnemu uradu sporoči spremembe podatkov, ki jih vsebuje davčni register, če finančni urad teh podatkov ne pridobi po uradni dolžnosti.

Če oseba ne izpolni svoje obveznosti, vpiše finančni urad spremembe podatkov v davčni register po uradni dolžnosti na podlagi podatkov iz drugih registrov in evidenc oziroma pridobljenih podatkov. Neizpolnitev obveznosti po tem členu je prekršek, ki se kaznuje z globo.

K 56. členu

Predlog člena določa izbris osebe iz davčnega registra. Finančni urad izbriše osebo iz davčnega registra, ko oseba umre oziroma preneha obstajati in če je prenehala njena davčna obveznost.

K 57. členu

Predlog člena določa, da finančna uprava od upravljavcev uradnih registrov, evidenc in zbirk podatkov prevzema podatke za opravljanje nalog s svojega delovnega področja. Upravitelji morajo sproti oziroma najpozneje do zadnjega dneva v mesecu za pretekli mesec finančni upravi poslati podatke o spremembah podatkov.

K 58. členu

Predlog člena določa pristojnost za vpis oseb v davčni register. Ne glede na to, kateri finančni urad je izvedel vpis v davčni register po uradni dolžnosti oziroma kje je posamezna oseba oddala prijavo za vpis v davčni register, se šteje, da je fizična oseba s stalnim oziroma začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima stalno oziroma začasno prebivališče.

Za fizično osebo, ki v Republiki Sloveniji nima niti začasnega prebivališča, a dosega na njenem območju obdavčljive dohodke, se šteje, da je vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima sedež prvi izplačevalec dohodkov oziroma kadar izplačevalec dohodkov nima sedeža v Republiki Sloveniji, pri finančnem uradu, na območju katerega je dosegla prvi obdavčljivi dohodek.

Za fizično osebo, ki v Republiki Sloveniji nima niti začasnega prebivališča, je pa lastnik obdavčljivega premičnega oziroma nepremičnega premoženja, se šteje, da je vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega je pretežno to premično premoženje oziroma na območju katerega nepremičnina leži.

Za vzdrževane družinske člane se štejejo, če so vpisani v davčni register pri finančnem uradu, pri katerem je vpisana fizična oseba, ki mora predložiti prijavo za vpis vzdrževanega družinskega člana v davčni register.

Za samostojnega podjetnika posameznika in drugo fizično osebo, ki opravlja dejavnost, se šteje, da je vpisana v davčni register pri finančnem uradu, pri katerem je kot fizična oseba vpisana v davčni register. Če fizična oseba ni vpisana v davčni register, se za določanje krajevne pristojnosti šteje, da je samostojni podjetnik posameznik ali druga fizična oseba, ki opravlja dejavnost, vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima sedež.

Za pravno osebo, združenje oseb po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, in drugo osebo, ki je subjekt vpisa v sodni register ali kakšen drug register oziroma evidenco, se šteje, da je vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega ima sedež.

Za osebo, ki nima sedeža ali druge oblike registracije v Republiki Sloveniji, se šteje, da je vpisana v davčni register pri finančnem uradu, na območju katerega bo opravljala dejavnost.

K 59. členu

Predlog člena daje pooblastilo za izdajo podzakonskega akta, ki bo natančneje predpisal vodenje in vzdrževanje davčnega registra, vsebino in obliko prijave za vpis v davčni register ter listine, na katerih temeljijo podatki, ki se vpisujejo v davčni register, prijavo sprememb podatkov ter način dajanja in prevzemanja podatkov, ki se vodijo v davčnem registru. Podzakonski akt, ki bo določal le tehnična vprašanja, bo predpisal minister, pristojen za finance, na predlog predstojnika.

K 60. členu

Predlog člena določa, da finančna uprava vodi zbirke osebnih in drugih podatkov (v nadaljnjem besedilu: evidence), ki jih pri opravljanju nalog finančne uprave zbirajo in nadalje obdelujejo uslužbenci finančne uprave.

Zaradi opravljanja nalog finančne uprave po tem in drugih zakonih finančna uprava vodi zbirke osebnih in drugih podatkov, ki jih pri opravljanju nalog finančne uprave zbirajo in nadalje obdelujejo uslužbenci finančne uprave. Zbirka podatkov oziroma evidenca je vsaka strukturirana skupina podatkov, ki vsebuje vsaj en podatek, dostopen na podlagi meril, ki omogočajo uporabo ali združevanje podatkov, ne glede na to, ali je centralizirana, decentralizirana ali razpršena na funkcionalni ali geografski podlagi. Strukturirana skupina podatkov je organizirana tako, da določi ali omogoči določljivost posameznika.

V drugem odstavku so določene vrste evidenc, ki jih v zvezi z opravljanjem nalog finančne uprave vodi in vzdržuje finančna uprava. V primerjavi z določbami ZCS-1 in ZDS-1 so na novo dodane naslednje evidence: evidenca o vloženih kazenskih ovadbah in naznanilih, evidenca uporabe prisilnih sredstev (v ZCS-1 evidenca uporabe strelnega orožja) in evidenca o hrambi blaga. Posamezne evidence iz ZCS-1 s področja carin, trošarin in okoljskih dajatev so v predlogu zakona združene v carinsko evidenco, evidenco trošarin in evidenco okoljskih dajatev. Evidenco pridobljenih in posredovanih informacij nadomešča evidenca informacij za izvedbene namene, 14. točka določa vodenje evidenc, predpisanih z drugimi predpisi, predpisi EU ter mednarodnimi pogodbami (npr. z Uredbo Komisije (ES) št. 1891/04 z dne 21. oktobra 2004 o sprejetju določb za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1383/03 o carinskem ukrepanju zoper blago, glede katerega obstaja sum, da krši določene pravice intelektualne lastnine, in o ukrepih, ki jih je treba sprejeti zoper blago, za katero je ugotovljeno, da je kršilo take pravice, Uredbo o omejitvah in dolžnostih javnih uslužbencev v zvezi s sprejemanjem daril).

Tretji odstavek določa, da Finančna uprava evidenco iz 12. točke drugega odstavka vodi in vzdržuje skupaj z organom, pristojnim za državno statistiko, v skladu z zakonom, ki ureja

državno statistiko. Evidenca s področja Intrastata (Evidenca poročevalskih enot in deklarantov v zvezi z zbiranjem statističnih podatkov o blagovni menjavi z državami članicami EU) je del spletne aplikacije, katere lastnik je Statistični urad, ki jo tudi vzdržuje. Gre za individualne podatke o podjetjih, ki vključujejo tudi podatke o vrednosti blagovne menjave posameznih podjetij z EU. Za te podatke je v skladu z evropsko zakonodajo pristojen Statistični urad, Finančna uprava pa v skladu s 15. točko drugega odstavka ZFU te podatke zbira, preverja, analizira in hrani ter jih posreduje organu, pristojnemu za državno statistiko.

K 61. členu

Predlog člena določa, katere skupne podatke fizičnih in pravnih oseb lahko vsebujejo evidence iz prejšnjega člena. Člen se sklicuje na podatke, ki jih vsebuje davčni register, dodatno pa lahko evidence vsebujejo tudi številko uradnega identifikacijskega dokumenta (npr. številko potnega lista, osebne izkaznice, vozniškega dovoljenja, maloobmejne prepustnice), kadar podatki iz davčnega registra ne zadoščajo za izvedbo postopka. To je upravičenje, ne pa dolžnost voditi vse našteje vrste podatkov v vseh evidencah.

Poleg teh skupnih podatkov, določenih v prvem odstavku, lahko posamezne evidence vsebujejo še druge podatke.

K 62. členu

Predlog člena določa vsebino evidence o davkih.

Večina podatkov se nanaša na davke, in sicer so to podatki iz davčnih napovedi in obračunov davka, iz odločb o odmeri davkov, zapisnikov, sklepov in drugih dejanj finančne uprave, vključno s podatki o odpisih, odlogih plačila in obročnem plačevanju davkov ter predloženih instrumentih zavarovanja. Evidenca vsebuje tudi podatke iz začasnih sklepov za zavarovanja in o predloženih instrumentih zavarovanja za plačilo davka. Vodijo pa se tudi podatki iz sklepov o davčni izvršbi, ki jih finančna uprava izdaja za izterjavo neplačanih obveznih dajatev kot tudi drugih denarnih nedavčnih obveznosti ter podatki o poteku postopka davčne izvršbe, plačilih in zavarovanju plačila davka v postopku davčne izvršbe. Posebej se vodijo tudi podatki o razkritju podatkov iz te evidence državnim organom in drugim osebam, organom EU, pristojnim organom držav članic EU in pristojnim organom drugih držav v skladu z ZDavP-2, tem zakonom in mednarodnimi pogodbami.

Vse navedene podatke finančna uprava potrebuje za opravljanje svojih nalog, proučevanje in analiziranje delovanja sistema obveznih dajatev, obveščanje javnosti in drugih organov o delu finančne uprave ter za statistične namene.

Finančna uprava tako pridobiva podatke, ki so vsebina te evidence, iz dokumentov, ki jih zavezanci predlagajo davčnemu organu (na primer: davčne napovedi in davčni obračuni) in iz dokumentov, ki jih izdaja davčni organ (na primer: odločbe, zapisniki, sklepi). Vsebina teh dokumentov je opredeljena v zakonih o obdavčenju, ZDavP-2 in drugih predpisih.

K 63. členu

Predlog člena določa vsebino knjigovodske evidence. Knjigovodska evidenca je analitična evidenca, ki jo finančna uprava vodi po posameznih zavezancih za davek. Evidenca zagotavlja podatke o stanju in gibanju terjatev in obveznosti zavezanca za davek po posameznih pogodbenih računih (ZZZS, ZPIZ, proračun države, občinski vplačilni računi). Knjigovodska evidenca omogoča pregled datuma (neto) zapadlosti in plačila posamezne terjatve in obveznosti po posameznih vrstah davka za posameznega davčnega zavezanca. Namenjena je tudi zagotavljanju podatkov o javnofinančnih prihodkih proračuna države, zavodov in lokalnih skupnosti. Pri vodenju te evidence se smiselno uporablja zakon, ki ureja računovodstvo.

Predlog člena določa vsebino in način vodenja knjigovodske evidence, ki jo vodi finančna uprava. Pri vodenju te evidence se smiselno uporablja zakon, ki ureja računovodstvo. Tako velja, da se v knjigovodskih evidencah evidentirajo knjigovodski dogodki, ki spreminjajo stanje terjatev in obveznosti. Stanje in gibanje terjatev ter obveznosti se vodi tako po

posameznih zavezancih kot po posameznih vrstah dajatev. Prav tako se iz knjigovodskih evidenc zagotavljajo tudi podatki o prihodkih in odhodkih iz naslova dajatev, in sicer za prejemnike javnofinančnih prihodkov (proračun države, proračuni samoupravnih lokalnih skupnosti, ZZZS, ZPIZ). Iz knjigovodskih evidenc izhajata tudi računa A in B, ki zajemata evidentirane obveznosti do proračun EU iz naslova pobiranja tradicionalnih lastnih sredstev. Knjigovodske evidence zagotavljajo tudi podatke, ki vplivajo na postopke davčne izvršbe in podatke, potrebne za učinkovito upravljanje s predloženimi instrumenti za zavarovanje plačila davčnih in nedavčnih obveznosti. Knjigovodske evidence tako finančni upravi omogočajo pregled dolga po posameznem zavezanцу ter pregled strukture finančnega dolga po vrstah dajatev. Prav tako pa knjigovodske evidence zagotavljajo informacije, potrebne za pripravo letnih in drugih poročil na področju pobiranja dajatev

K 64. členu

Predlog člena določa vsebino evidence o vodenju postopkov finančnega nadzora.

Finančna uprava vodi evidenco o vodenju postopkov finančnega nadzora, na podlagi katere se zbrani podatki uporabljajo za pripravo poročil za statistiko in statistične analize. Na podlagi vpogledov v statistične podatke in izpis iz stanja evidenc se tekoče spremlja stanje opravljanja finančnega nadzora in uresničevanje letnih načrtov po posameznih vsebinah in zavezancih. Podatki iz evidence vsebujejo tudi kontrolne rezultate, ki se nadalje analizirajo in uporabljajo za analizo tveganja ter pripravo načrtovanja finančnega nadzora.

Evidenca o vodenju postopkov finančnega nadzora je namenjena zagotavljanju preglednosti opravljenih nadzorov, potrebnih podatkov za spremljanje dela finančne uprave pri finančnem nadzoru ter podatkov za analiziranje stanja pri prostovoljnem izpolnjevanju obveznosti. Evidenca o vodenju postopkov finančnega nadzora vsebuje podatke za pridobivanje informacij o vpisu, zbiranju, obdelovanju, uporabi, razvrščanju, shranjevanju, pridobivanju in razkrivanju osebnih in drugih podatkov, ki jih finančna uprava pridobi pri vodenju postopkov finančnega nadzora v skladu z zakoni, ki urejajo njeno delovanje in ravnanje. Evidenco o vodenju postopkov finančnega nadzora sestavlja več evidenc glede na različne vrste finančnega nadzora (npr. evidenca postopkov davčnega inšpekcijskega nadzora, evidenca postopkov nadzora obračunov davka pri davčnem organu itd.).

V evidenci o vodenju postopkov finančnega nadzora so podatki o poteku, ugotovitvah in drugih okoliščinah postopkov finančnega nadzora.

Pri posamezni evidenci (evidenca postopkov davčnega inšpekcijskega nadzora, evidenca postopkov nadzora obračunov davka pri davčnem organu ...) se vodijo podatki, značilni za posamezen postopek oziroma posamezno vrsto finančnega nadzora.

K 65. členu

Predlog člena določa vsebino evidence finančnih preiskav.

Evidenca finančnih preiskav vsebuje podatke o kraju, času in drugih okoliščinah opravljanja finančne preiskave, osebah, prevoznih sredstvih in drugih objektih, ki se finančno preiskujejo, in o poteku ter ugotovitvah finančne preiskave.

Ti podatki so pomembni za nadaljnje analiziranje in ugotavljanje novih modi operandi. Prav tako se podatki o kršilcih uporabljajo pri analizah, ki jih finančna uprava pripravlja za opravljanje nadzora, omogoča pa tudi analizo dela preiskovalne službe.

Evidenca o vodenju postopkov finančne preiskave je namenjena zagotavljanju sledljivosti opravljenih preiskav, potrebnih podatkov za spremljanje dela finančne uprave pri finančnih preiskavah ter podatkov za analiziranje realizacije in izdelave načrtov. Evidenca je centralna evidenca, ki je vodena v računalniški obliki, in vsebuje načrtovane in izvedene dejavnosti organa pri finančnih preiskavah. Evidenca omogoča pripravo različnih poročil (odprte, zaključene zadeve, posamezni postopki in spremljanje dela preiskovalca).

K 66. členu

Predlog člena določa vsebino evidence o vloženih kazenskih ovadbah in naznanilih.

Evidenca vsebuje podatke o vloženih ovadbah in naznanilih kaznivih dejanj, podatke o odločitvah tožilstva ter podatke o pravnomočno izrečenih sodnih odločbah.

Drugi odstavek določa upravičenje finančne uprave do pridobivanja podatkov od tožilstva.

Spremljanje učinkovitosti ovadb, ki jih vloži finančna uprava, omogoča možnost izboljšanja kakovosti vloženih kazenskih ovadb. Ti podatki so pomembni za nadaljnje analiziranje in ugotavljanje novih modi operandi. Prav tako se podatki o kršilcih uporabljajo pri analizah, ki jih finančna uprava pripravlja za nadzor. S strategijo obvladovanja gospodarske kriminalitete, ki jo je sprejela vlada, pa se pripravlja tudi poenoten način statističnega spremljanja ovadb v tožilstvu, policiji in drugih organih.

K 67. členu

Predlog člena določa vsebino carinske evidence.

Vodenje teh evidenc carinskemu organu primarno nalagajo predpisi EU, in sicer predvsem za kontrolne in statistične (ekstrastat) namene.

K 68. členu

Predlog člena določa vsebino evidence trošarin.

Finančna uprava bo pristojna za izvajanje Zakona o trošarinah in na njegovi podlagi sprejetih podzakonskih predpisov. Poleg navedenega bo za trošarine opravljala tudi naloge iz neposredno zavezujočih predpisov EU (npr. Uredba Komisije (ES) št. 684/09 z dne 24. julija 2009 o izvajanju Direktive Sveta 08/118/ES v zvezi z računalniškimi postopki za gibanje trošarinskega blaga z ureditvijo odloga plačila trošarine ...).

Pri izvajanju trošarinskih predpisov finančna uprava potrebuje podatke iz te evidence. Ti podatki zagotavljajo učinkovito pobiranje trošarin, uresničevanje pravic do vračila trošarine in nadzor nad gibanjem trošarinskih izdelkov pri odlogu plačila trošarine ter s plačano trošarino. Podatki so potrebni za nadzor nad pravilnim obračunavanjem in plačevanjem trošarine, izvajanjem vračil trošarine, namensko porabo trošarinskih izdelkov in pravilnostjo prijav posameznih poslov.

K 69. členu

Finančna uprava pri opravljanju svojih nalog zbira in obdeluje pomembne informacije zaradi sistematičnega prepoznavanja tveganj in izvajanja vseh ukrepov, potrebnih za omejitev izpostavljenosti različnim tveganjem pri zagotavljanju pravilnega izvajanja predpisov. Tveganje se nanaša na verjetnost kršenja predpisov, nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava.

Podatek o viru informacij omogoča pregled, s katerega vira je bila pridobljena informacija (Taxud, država članica, VURS, TIRS, anonimni telefon ...) in na katero področje se nanaša.

Podatek o vsebini informacij vsebuje podatke za identifikacijo blaga, subjektov, prevoznih sredstev, fizičnih oseb, poti blaga, kraju dogodka in druge podatke, ki omogočajo ovrednotenje informacij zaradi določitve ocene in posledic tveganja ter predlaganja in izvajanja ustreznih ukrepov, potrebnih za omejitev izpostavljenosti različnim tveganjem ter njihovo zmanjšanje na minimalno sprejemljivo raven pri zagotavljanju pravilnega izvajanja predpisov finančne uprave ali drugih pristojnih organov.

Podatek o opisu tveganja omogoča obrazložitev narave in vrste tveganja z vsebovanimi kazalniki tveganja zaradi jasnega prepoznavanja tveganj pri opravljanju nalog finančne uprave. Podatki zajemajo že ugotovljene primere nezakonitega ravnanja in tudi informacije, iz katerih je moč razbrati možnost nezakonitega ravnanja v prihodnje.

Podatek o ukrepih in ugotovitvah vsebuje podatke o vrsti predlaganega ali izvedenega ukrepa, o organu, kateremu je bila informacija posredovana in ugotovitvah izvedenih ukrepov. Omogoča analizo izvedenih ukrepov, določitve nove ocene in posledic navedenega tveganja z namenom prepoznavanja dobre prakse, izboljšanja kontrol in predlaganja ustrezne strategije ter metodologije kontrol.

Finančna uprava zaradi izboljšanja učinkovitosti opravljanja svojih nalog omogoča posameznikom dajanje informacij o ugotovljenih ali morebitnih kršitvah zakonodaje iz pristojnosti finančne uprave na brezplačni avtomatski odzivnik, pri čemer so stranke v predhodno obveščene o snemanju in njegovem namenu.

K 70. členu

Predlog člena določa vsebino evidence uporabe prisilnih sredstev. Izvrševanje pooblastila uporabe prisilnih sredstev pomeni neposredno fizično prisiljevanje in s tem poseganje v človekove pravice in svoboščine. To še posebej velja za strelno orožje, katerega posledica uporabe so lahko hude. Zaradi nadzora (notranjega ali zunanjskega) nad uporabo prisilnih sredstev je treba voditi evidenco o vsakokratni uporabi prisilnih sredstev. Namen zbiranja podatkov je povezan z izvajanjem pooblastil uradnih oseb. Evidenca je vzpostavljena predvsem zaradi preverjanja zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnih sredstev in obravnave pripomb o domnevnih kršitvah človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Evidenca je namenjena analizi izvajanja pooblastila za uporabo prisilnih sredstev in pripravi ustreznih usmeritev (oziroma smernic) za delo in izhodišč za pripravo rednega usposabljanja – obnavljanja znanja o uporabi prisilnih sredstev.

K 71. členu

Predlog člena določa vsebino evidence predloženih instrumentov zavarovanja.

Evidenca vsebuje podatke, ki finančni upravi omogočajo učinkovito izvedbo postopkov zavarovanja dolga ter s tem poplačilo dolga iz zavarovanja, če je to potrebno.

K 72. členu

Predlog člena določa vsebino evidence o davčni izvršbi.

K 73. člen

Predlog člena določa vsebino evidence okoljskih dajatev.

Vlada je na podlagi Zakona o varstvu okolja sprejela devet uredb o okoljskih dajatvah. Izvajanjem uredb bo nadzirala finančna uprava.

Na podlagi uredb bodo morali zavezanci oziroma plačniki okoljskih dajatev finančni upravi prijaviti dejavnost (tudi spremembe in prekinitve dejavnosti), voditi evidenco o blagu, za katerega je nastala obveznost za obračun posamezne vrste okoljske dajatve in na podlagi evidenc predložiti obračune za posamezno vrsto okoljske dajatve, upravičenci do vračila pa zahtevke za vračilo okoljske dajatve. Finančna uprava bo na podlagi uredb o okoljskih dajatvah vodila evidenco o zavezancih oziroma plačnikih posamezne vrste okoljske dajatve, o vrstah in količinah izdelkov, za katere se plačuje okoljska dajatev, ter zneskih obračunane in plačane dajatve (podatki iz obračunov in plačil) ter o upravičencih do vračila in zneskih vračil posamezne vrste okoljske dajatve, pri posameznih vrstah okoljskih dajatev pa tudi o oprostitvah plačila dajatve.

K 74. členu

Predlog člena določa vsebino evidence o hrambi blaga.

Finančna uprava bo pri opravljanju svojih nalog zasegla ali odvzemala blago (npr. zaseg neskupnostnega blaga v okviru carinsko upravnega ali prekrškovnega postopka). Tako blago bo finančna uprava hranila v svojih lastnih prostorih, najetih prostorih ali pri zunanjih izvajalcih. Zaradi možnosti pregleda in nadzora nad tem, koliko blaga oz. kakšno blago se hrani, je treba voditi ustrezno evidenco, iz katere je razvidno, za kakšno blago gre, v okviru katerega postopka je bilo neko blago zaseženo, odvzeto, kje je blago oziroma kje se hrani, ter v kateri fazi je postopek z blagom (npr. blago je zaseženo, odvzeto, prodano, vrnjeno lastniku, uničeno).

K 75. členu

Predlog člena določa vsebino evidence o nadzorih nad prirejanjem iger na srečo po zakonu, ki ureja igre na srečo. Finančna uprava vodi evidenco o nadzorih nad prirejanjem iger na srečo po zakonu, ki ureja igre na srečo, na podlagi katere se zbrani podatki uporabljajo za

pripravo poročil za statistiko in statistične analize ter za poročanje ministru, pristojnemu za finance, o poslovanju koncesionarja oziroma prireditelja. Na podlagi vpogleda v statistične podatke in izpis iz stanja evidenc se tekoče spremlja stanje opravljanja nadzora nad prirejanjem iger na srečo in uresničevanje letnih načrtov po posameznih vsebinah in zavezancih. Podatki iz evidence vsebujejo tudi kontrolne rezultate, ki se nadalje analizirajo in uporabljajo za analizo tveganja ter pripravo načrtovanja nadzora nad prirejanjem iger na srečo.

Evidenca o nadzorih nad prirejanjem iger na srečo je namenjena zagotavljanju preglednosti opravljanjih nadzorov, potrebnih podatkov za spremljanje dela finančne uprave pri tem nadzoru ter za analiziranje stanja na področju dejavnosti prirejanja iger na srečo. Evidenca vsebuje podatke za pridobivanje informacij o vpisu, zbiranju, obdelovanju, uporabi, razvrščanju, shranjevanju, pridobivanju in razkrivanju osebnih in drugih podatkov, ki jih finančna uprava pridobi pri vodenju postopkov nadzora nad prirejanjem iger na srečo.

V evidenci o nadzorih nad prirejanjem iger na srečo so podatki o poteku, ugotovitvah in drugih okoliščinah nadzora nad prirejanjem iger na srečo.

K 76. členu

Predlog člena ureja hrambo podatkov. Podatki iz evidenc se hranijo v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive. Podatki, vsebovani v evidenci informacij za izvedbene namene, se hranijo dve leti od pridobitve podatka.

ZVOP-1 v 21. členu določa, da se osebni podatki lahko shranjujejo le toliko časa, dokler je to potrebno za doseg namena, zaradi katerega so se zbirali ali nadalje obdelovali, po izpolnitvi namena obdelave se osebni podatki zbršejo, uničijo, blokirajo ali anonimizirajo, če niso na podlagi zakona, ki ureja arhivsko gradivo in arhive, opredeljeni kot arhivsko gradivo, oziroma če zakon za posamezne vrste osebnih podatkov ne določa drugače. Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva v prilogi določa seznam dokumentarnega gradiva iz 55. člena uredbe, za katero se šteje, da je praviloma vedno arhivsko gradivo. Sem spadajo tudi uradne oziroma javne evidence, vključno z vsemi zbirkami osebnih podatkov ter drugimi zbirkami podatkov, ki jih v skladu s predpisi vodijo organi na splošnem, upravnem, kadrovskem, notranjem, pravosodnem, statističnem, gospodarskem, proračunskem, finančnem, davčnem, šolskem, znanstvenem, zdravstvenem, kulturnem, športnem, zunanjem, obrambnem in drugih področjih (elektronske zbirke podatkov, klasične javne evidence, registri, katastri, matične knjige, kartoteke, sezname in drugo).

Predlog člena tako določa hrambo podatkov v evidencah in je usklajen s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive, v skladu s katerimi se uradne oziroma javne evidence praviloma štejejo za arhivsko gradivo.

K 77. členu

Podatki, ki so vsebovani v evidencah, lahko spadajo v skupino varovanih podatkov. Tako so v evidencah lahko osebni podatki, tajni podatki, podatki, ki so davčna tajnost, ali podatki, ki so poslovna skrivnost. V skladu s prvim odstavkom se za ravnanje z varovanimi podatki uporabljajo določbe zakonov, ki urejajo njihovo varstvo (zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov, zakon, ki ureja varstvo poslovnih skrivnosti, zakon, ki ureja davčni postopek, in zakon, ki ureja tajne podatke).

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih določa v 65. členu roke nedostopnosti arhivskega gradiva. Podobno izjemo določa predlog zakona v drugem odstavku za gradivo, ki vsebuje podatke, označene z davčno tajnostjo, tako gradivo je dostopno po 75 letih od nastanka, če ni z zakonom drugače določeno.

K 78. členu

Predlog člena določa čas, v katerem ima oseba pravico do seznanitve z lastnimi podatki v evidencah.

Pravica do seznanitve z osebnimi podatki izhaja že iz 30. člena ZVOP-1.

K 79. členu

VI. poglavje predloga zakona ureja položaj, pravice in dolžnosti uslužbencev finančne

uprave, zato člen določa, kdo so uslužbenci finančne uprave.

V skladu z Zakonom o javnih uslužbencih (v nadaljnjem besedilu: ZJU) je javni uslužbenec posameznik, ki sklene delovno razmerje v javnem sektorju. Po ZJU so uradniki javni uslužbenci, ki v organih opravljajo javne naloge. Javne naloge v organih so naloge, ki so neposredno povezane z izvrševanjem oblasti ali z varstvom javnega interesa. Kriterije za določitev delovnih mest, na katerih se v organih državne uprave opravljajo javne naloge, podrobneje opredeli vlada z uredbo. Delovna mesta, na katerih se opravljajo te naloge, so uradniška delovna mesta. Javni uslužbenci, ki v organih opravljajo spremljajoča dela, so strokovno-tehnični javni uslužbenci, delovna mesta, na katerih opravljajo naloge, pa so strokovno-tehnična delovna mesta.

Javni uslužbenci finančne uprave po tem zakonu so uradne osebe in strokovno-tehnični uslužbenci, zaposleni v finančni upravi.

Drugi odstavek določa, da za delovna razmerja uslužbencev finančne uprave ter za njihove pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja velja Zakon o javnih uslužbencih, Zakon o sistemu plač javnih uslužbencev, Zakon o delovnih razmerjih, kolektivne pogodbe in drugi predpisi, ki urejajo to področje, če ta zakon ne določa drugače.

K 80. členu

Uslužbenci finančne uprave so zaradi izpostavljenosti pri svojem delu pogosto deležni groženj tudi tako, da zavezanci zoper njih sprožajo kazenske in odškodninske postopke. Uslužbenca, ki je svoje naloge opravil strokovno in v skladu s predpisi, mora finančna uprava ščititi tudi tako, da mu zagotovi pravno pomoč.

ZJU v 15. členu in Uredba o načinu zagotavljanja plačane pravne pomoči javnim uslužbencem urejata institut pravne pomoči.

Predlog zakona nadgrajuje pravico do pravne pomoči, določene v ZJU, ki določa, da mora delodajalec omogočiti pravno pomoč uslužbencu ali nekdanjemu uslužbencu v postopkih, zoper katerega se vodi predkazenski postopek oziroma zoper katerega sta uvedena kazenski postopek ter odškodninski postopek zaradi opravljanja uradnih nalog, ki jih je po oceni finančne uprave opravil v skladu s predpisi.

Oceno da komisija, ki jo imenuje predstojnik (generalni direktor).

Če so bili uslužbencu ali nekdanjemu uslužbencu v sodnem postopku vrnjeni stroški za pravno pomoč, jih mora povrniti finančni upravi.

Člen določa tudi obveznost uslužbenca ali nekdanjega uslužbenca za povrnitev stroškov, če se v kazenskem postopku ugotovi njegova krivda.

K 81. členu

S tem zakonom se določi, da je uslužbenec doma pripravljen za delo. Tega posebnega pogoja ZJU in Zakon o delovnih razmerjih ne ureja.

Zakon o delovnih razmerjih v tretjem in četrtem odstavku 158. člena daje možnost, da se z zakonom ali kolektivno pogodbo drugače uredi minimalni dnevni, tedenski, mesečni počitek, ne ureja pa možnosti, da se poleg redne delovne obveznosti določi poseben delovni pogoj, to je pripravljenost za delo, ki pomeni dosegljivost uslužbenca po telefonu ali drugih sredstvih za prihod na delovno mesto ali na kraj, na katerem je treba nujno opraviti nalogo.

Ob pripravljenosti je to oblika neenakomerne razporeditve delovnega časa.

Predlog določa, da se mora uslužbenec v najkrajšem mogočem času oglasiti na delovnem

mestu ali kraju, na katerem je treba opraviti nalogo.

Pripravljenost na delo se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Če mora uslužbenec med pripravljenostjo za delo tudi delati, se ure dejanskega dela vštevajo v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti.

Primere in način izvajanja pripravljenosti za delo v delovnih prostorih, na določenem kraju ali na domu določi predstojnik (generalni direktor).

Predlog tako določa pogoje za pripravljenost na delo, ki se ne bo opravljalo doma, temveč na delovnem mestu ali kraju, kjer je treba nujno opraviti nalogo.

K 82. členu

Posamezne uradne osebe v finančni upravi so pri opravljanju nekaterih nalog izpostavljene večji nevarnosti za varnost, zdravje ali življenje, zato jih mora za te primere finančna uprava nezgodno zavarovati.

K 83. členu

Strokovna usposobljenost uslužbencev, ki opravljajo naloge finančne uprave, je temeljni pogoj za pravilno in učinkovito opravljenih nalog finančne uprave.

Predlog določa strokovne izpite, ki jih morajo opraviti uradne osebe v zvezi z delovnim mestom, za katerega so sklenile delovno razmerje.

Uslužbenci finančne uprave morajo opraviti splošni strokovni izpit za opravljanje nalog finančne uprave. Obseg in vsebina izpita bo splošna ter prilagojena stopnji izobrazbe kandidata. Podrobnejše in poglobljeno znanje pa bo zahtevano v okviru drugih strokovnih izpitov, odvisno od delovnega mesta (finančni nadzor ali finančna izvršba).

Splošni strokovni izpit za opravljanje nalog finančne uprave, ki bo temeljni izpit za uslužbenca finančne uprave, bo vseboval naslednje vsebine:

- organizacija finančne službe in pooblastila,
- carinski postopek in tarifa,
- trošarine in okoljske dajatve,
- davčni postopek – splošni del in
- davki, prispevki in druge dajatve.

Uradne osebe, ki opravljajo naloge finančnega nadzora morajo opraviti strokovni izpit iz finančnega nadzora. Strokovni izpit iz finančnega nadzora bo razdeljen na dva modula:

- modul za inšpektorje (npr. posebej za carinskega inšpektorja, posebej za davčnega inšpektorja in posebej za inšpektorja za igre na srečo) in
- modul za druga področja (npr. področje dela kontrolorjev za »desk-audit«, področje dela mobilnih enot...).

Vsebina izpita bo vsebovala tudi postopek inšpekcijskega nadzora (3. alineja prvega odstavka 12.a člena ZIN). S tem izpitom bodo zajete vse izpitne vsebine strokovnega izpita za inšpektorja (upravni postopek in upravni spor, postopek vodenja in odločanja o prekrških in postopek inšpekcijskega nadzora).

Uradne osebe, ki opravljajo naloge finančne izvršbe morajo opraviti strokovni izpit iz finančne izvršbe po tem zakonu.

Podrobnejšo vsebino strokovnega izpita, postopek opravljanja, način in postopek prijave, izpitni red, način priznavanja vsebin opravljenih izpitov ali preizkusov znanja in druga vprašanja, povezana s splošnim strokovnim izpitom za opravljanje nalog finančne uprave, strokovnim izpitom iz finančnega nadzora in strokovnim izpitom iz finančne izvršbe, določi predstojnik finančne uprave, generalni direktor.

Uslužbenci finančne uprave morajo opraviti strokovni izpit iz upravnega postopka v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek in preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku v skladu z zakonom, ki ureja prekrške. Strokovni izpit iz (splošnega) upravnega postopka in preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku bodo uradne osebe finančne uprave opravljale tako kot do sedaj v okviru Upravne akademije.

K 84. členu

Člen določa rok opravljanja ter posledice neopravljanja splošnega strokovnega izpita ter strokovnega izpita, strokovnega izpita iz finančnega nadzora ter strokovnega izpita iz finančne izvršbe. Če uradna oseba izpita v predpisanem roku ne opravi, ji preneha delovno razmerje.

Ta določba ne velja za strokovni izpit iz upravnega postopka (v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek) in preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (v skladu z zakonom, ki ureja prekrške).

K 85. členu

Uredba o izobrazbi in strokovnem izpitu za vodenje in določanje v upravnem postopku, izdana na podlagi ZUP, predpisuje kot pogoj za vodenje upravnega postopka oziroma opravljanje posameznih procesnih dejanj v postopku in odločanje v upravnih zadevah tudi izobrazbo. V skladu s to uredbo lahko uradne osebe s srednjo splošno ali strokovno izobrazbo vodijo in odločajo v postopku v enostavnih upravnih zadevah. Zaradi posebnosti področja dela finančne uprave se s predlogom zakona uvaja izjema, na podlagi katere bodo lahko uradne osebe s srednješolsko izobrazbo na prvi stopnji vodile posebni ugotovitveni postopek oziroma opravljala posamezna procesna dejanja v tem postopku.

Upravne zadeve iz prejšnjega stavka predpiše vlada.

Obravnnavani uslužbenci bodo na podlagi te izjeme lahko vodili upravni postopek oziroma opravljali posamezna procesna dejanja predvsem v postopkih finančnega nadzora, pa tudi kontroliranja obračunov davka in posameznih odmer obveznih dajatev. Pri kontroliranju obračunov in izvajanju posameznih odmer obveznih dajatev bodo vodili postopke in opravljali posamezna dejanja v postopkih vračila davka na dodano vrednost, ugotavljanja rezidentskega statusa, kontroliranja pravočasnosti in pravilnosti predloženih obračunov fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, ter obračunov prispevkov za socialno varnost lastnikov zasebnih družb in podobno. V teh postopkih bi sestavljali različne pozive, vabila pa tudi uradne zaznamke in zapisnike, na primer o ogledu. Pri finančnem nadzoru pa se bodo ukvarjali z nadzorom nad dejavnostmi, ki poslujejo z gotovino, javnimi prireditvami, klubi, lokali, oddajanjem nepremičnin v najem, prometom z motornimi vozili in plovili, prevozi oseb in tovorom v notranjem in mednarodnem prometu, bonitetami od uporabe službenih vozil v zasebne namene, opravljanjem različnih storitev (na primer: frizerstvo, čiščenje, varovanje ...). V navedenih postopkih bodo opravljali manj zahtevna dejanja v postopku, na primer: fotografiranje računov, ugotavljanje statusa delavcev, popis zalog, sprotne preveritve osebnih motornih vozil, ki so v lasti družb, zbiranje podatkov o oddajanju nepremičnin v najem, popisi vozil na kraju samem in ogledi vozil in plovil, ogledi poslovnih prostorov. O teh dejanjih se praviloma sestavi uradni zaznamek oziroma zapisnik. Na ta način se po eni strani okrepi prisotnost na kraju samem pri nadzoru sive ekonomije, po drugi strani pa bi opravljanja teh dejanj razbremenili inšpektorje, katerih dejavnosti so nujno potrebne na zahtevnejših področjih.

K 86. členu

Zaradi spremljanja stanja pri opravljanju izpitov vodi finančna uprava uradno evidenco o

opravljenih strokovnih izpitih, ki vsebuje osebne podatke o kandidatu, številko zbirke dokumentov o kandidatu, datum izpita, vrsto izpita, podatek ali število opravljanj in o doseženem uspehu.

K 87. členu

ZJU ureja opravljanje drugih dejavnosti in navzkrižje interesov ne glede na to pa se zaradi narave dela finančne uprave v predlogu zakona uredijo posebnosti.

Za zagotavljanje integritete in neodvisnosti pri opravljanju nalog finančne uprave ter tudi za preprečevanje navzkrižja interesov oziroma morebitnih koruptivnih ravnanj se določi, da minister, pristojen za finance, na predlog predstojnika (generalnega direktorja) določi primere, v katerih uslužbenci finančne uprave ne smejo opravljati dejavnosti, ki niso združljive z nalogami finančne uprave.

K 88. členu

Uslužbencu finančne uprave se določi omejitev uporabe informacij, podatkov ali spoznanj, do katerih ima dostop pri opravljanju nalog finančne uprave, v neslužbene namene, razen s soglasjem nadrejenega v raziskovalne ali izobraževalne namene, pri čemer ne sme razkriti osebnih podatkov, davčne tajnosti, poslovnih skrivnosti in drugih varovanih podatkov.

Določi se, da uslužbenec finančne uprave teh informacij, podatkov ali spoznanj ne sme uporabljati in jih za doseganje kakršne koli premoženjske ali druge koristi zase ali drugo osebo.

Dolžnost varovanja podatkov, ki so davčna tajnost, poslovna ali druga tajnost, se določi tudi za uslužbenca finančne uprave, ki mu preneha delovno razmerje v finančni upravi.

Kršitev dolžnosti varovanja podatkov po tem členu pomeni hujšo kršitev obveznosti iz delovnega razmerja, ki ima lahko za posledico odpoved pogodbe o zaposlitvi oziroma uveljavljanje odškodninske odgovornosti.

Uslužbenci finančne uprave morajo varovati podatke po določbah Zakona o davčnem postopku, Zakona o javnih uslužbencih, Zakona o inšpekcijskem nadzoru, Zakonu o varstvu osebnih podatkih, Zakonu o gospodarskih družbah, tem zakonu in vseh predpisih, v katerih je določeno varovanje osebnih in uradnih podatkov, poslovnih podatkov in skrivnosti ter drugih varovanih podatkov.

Zakon o javnih uslužbencih v 12. členu določa, da mora javni uslužbenec varovati tajne podatke, ne glede na to, kako je zanje izvedel. Dolžnost varovanja velja tudi po prenehanju delovnega razmerja. Dolžnost varovanja tajnih podatkov velja, dokler delodajalec javnega uslužbenca te dolžnosti ne razreši.

Zakon o inšpekcijskem nadzoru v 16. členu določa dolžnost inšpektorja, in sicer mora inšpektor varovati tajnost, s katero se seznani pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora. Dolžnost varovanja tajnosti traja tudi po prenehanju delovnega razmerja inšpektorja. Inšpektor mora varovati tajnost vira prijave in vira drugih informacij, na podlagi katerih opravlja inšpekcijski nadzor.

Zakon o davčnem postopku v 16. členu ureja dolžnost varovanja davčne tajnosti uradnih oseb. Uradne osebe in druge osebe davčnega organa, ki sodelujejo ali so sodelovale pri pobiranju davkov, ne smejo podatkov, ki so davčna tajnost, sporočiti tretjim osebam, razen v primerih, določenih z zakonom, niti ji ne smejo same uporabljati ali omogočiti, da bi jih uporabljale tretje osebe.

K 89. členu

Pravica do stavke je ustavna kategorija, podrobneje razčlenjena v zakonu, ki ureja stavko. Izhajajoč iz Ustave RS, ki določa, da se pravica do stavke lahko omeji iz razlogov javne koristi, pri čemer je treba upoštevati vrsto in naravo dejavnosti, določa zakon, ki ureja stavko, da je omejitev pravice do stavke mogoča ob neposredni nevarnosti, izjemno hudih posledicah za življenje in zdravje ljudi ali njihovo varnost in varnost premoženja ali druge škodljive posledice.

Izhajajoč iz navedenega, se zaradi posebnega pomena nemotenega finančnega poslovanja Republike Slovenije, zagotavljanja blagovnega prometa in izpolnjevanja mednarodnih obveznosti predlaga omejitev stavke za uslužbence Finančne uprave Republike Slovenije, in sicer mora finančna uprava tudi med stavko zagotoviti opravljanje nujnih del in nalog iz svoje pristojnosti. Zaradi tega je pravica do stavke uslužbencev finančne uprave omejena z opravljanjem nujnih del in nalog finančne uprave ter z njimi povezanih podpornih nalog, če bi njihovo neopravljanje lahko ogrozilo finančno stabilnost, blagovni promet ali izpolnjevanje mednarodnih obveznosti Republike Slovenije.

O podrobnem obsegu delovnih nalog in načinu njihovega opravljanja med stavko se lahko pred nastopom stavke dogovorita predstojnik (generalni direktor) in stavkovni odbor s pisnim sporazumom. Če dogovora ni, predstojnik, upošteva pravico delavcev do stavke, s splošnim aktom določi, katere nujne naloge in dela mora finančna uprava opravljati med stavko, da se ne ogrozijo finančna stabilnost, blagovni promet in izpolnjevanje mednarodnih obveznosti Republike Slovenije.

K 90. členu

Kadar uradna oseba opravlja naloge finančne uprave na javnih prevoznih sredstvih, ima pravico do brezplačnega prevoza s temi sredstvi in pravice iz obveznega zavarovanja potnikov v javnem prometu. Na prevoznih sredstvih se pregledujejo potniki, prtljaga, prenosna in prevozna sredstva zaradi tihotapljenja carinskega in trošarinskega blaga, prepovedanih drog.

Predlog določa, da ima uradna oseba v tem primeru pravice iz obveznega zavarovanja potnikov v javnem prometu, saj jih imajo sicer samo potniki, ki so kupili vozovnico.

V zvezi z opravljanjem carinske in trošarinske kontrole pooblašcene uradne osebe carinske službe pregledujejo blago, preverjajo obstoj in verodostojnost dokumentov, pregledujejo prevozna sredstva, prtljago in druge stvari, ki jih potniki nosijo s seboj ali na sebi, z namenom odkrivanja carinskega blaga, ki ni bilo podvrženo ukrepom carinskega nadzora oziroma za katero niso bile plačane carinske in druge dajatve, preverjanja nezakonite proizvodnje, uvoza, vnosa trošarinskih izdelkov iz druge države članice ali iznosa v drugo državo članico, nezakonitega prevoza, nakupa ali prodaje nezakonito proizvedenih ali uvoženih trošarinskih izdelkov.

Po veljavni ureditvi pooblašcene uradne osebe carinske službe v sestavi mobilnih oddelkov izvajajo delovne naloge tudi na železniških prometnih sredstvih, predvsem mednarodnih in domačih potniških vlakih v notranjosti Republike Slovenije.

Zaradi obsežnih vlakovnih kompozicij, različnosti sredstev (lokomotiva, potniški, poštni, spalni, ležalni vagoni, restavracija, kuhinja...), zahtevnosti pregledov in izredno kratkih časovnih rokov postankov na posameznih železniških postajnih območjih uslužbenci Carinske uprave RS z namenom izogibanja časovnim zamudam in s tem povzročanja dodatnih stroškov izvajalcu prevoza (Slovenskim železnicam) izvajajo službene naloge tudi med gibanjem vlakovne kompozicije. Uslužbenci mobilnih oddelkov, ki izvajajo službene naloge na železniškem območju oz. izvajajo preglede potniških vagonov morajo imeti

opravljena naslednja usposabljanja in preizkus znanja:

Izvajalec prevozov za izvedbo službenih nalog na železniških prevoznih sredstvih (Slovenske železnice – Potniški promet d.o.o.) uslužbencem Policije in Carinske uprave RS zagotavlja brezplačne vozovnice z oznako K-14, ki so namenjene izvedbi pooblastil pooblaščenih uradnih oseb. Vozovnica ni namenjena privatnemu prevozu pooblaščenih oseb, temveč se lahko uporablja le za službene namene. Kontrolo uporabe navedenih vozovnic izvajajo revizorji Slovenskih železnic, ki so v primeru morebitnih zlorab dolžni obvestiti Carinsko upravo RS.

K 91. členu

Uslužbencu finančne uprave, ki so mu bila odvzeta pooblastila ali je bil začasno odstranjen z dela ali delovnega mesta v skladu z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev, ali se mu prepove opravljanje dela v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, se odvzamejo oziroma odvzamejo za čas trajanja začasne odstranitve službena izkaznica, uniforma in strelno orožje ter onemogoči dostop do evidenc.

Za uslužbence finančne uprave se sicer uporabljajo določbe sedmega odstavka 88. člena in tretjega odstavka 111. člena Zakona o delovnih razmerjih, o prepovedi opravljanja dela med trajanjem postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi.

Poleg prepovedi opravljanja dela pa je treba uradni osebi odvzeti službeno izkaznico, s katero izkazuje pravico izvrševanja pooblastil, uniformo in službeno strelno orožje ter onemogočiti dostop do evidenc. S takim ukrepom se uslužbencu finančne uprave tudi dejansko onemogoči opravljanje del in nalog, za katere je sklenil pogodbo o zaposlitvi, hkrati pa se preprečijo zlorabe, ki bi lahko nastale pri prepovedi opravljanja dela.

K 92. členu

Priznanja se podeljujejo za dolgoletno strokovno delo, organizacijske izboljšave pri delu, za uspehe, dosežene na posameznih področjih dela ali pri opravljanju delovnih nalog, in za prispevke h krepitvi ugleda finančne uprave se uslužbencem finančne uprave ali organizacijskim enotam finančne uprave ter drugim državnim organom, organom lokalnih skupnosti, nosilcem javnih pooblastil in posameznikom podeljujejo priznanja, uslužbencem finančne uprave pa tudi denarna nagrada.

Drugi odstavek določa vrste priznanj, pogoje za podelitev, višino denarne nagrade ter da postopek podeljevanja določi minister, pristojen za finance. Določbe navedenega člena ostajajo enake kot v Zakonu o carinski službi (ZCS-1), s tem da se razširjajo tudi na davčno področje.

K 93. členu

Člen prepoveduje izdelavo ali uporabo uniforme in oznake, ki so po barvi, kroju, položajnih oznakah, simbolih ter drugih oznakah enake ali podobne uniformi, položajnim oznakam, simbolom ali drugim oznakam na uniformi uslužbencev finančne uprave, ter posnemati in uporabljati v prometu vozila, ki so po grafični podobi enaka ali podobna vozilom ter drugim prevoznim sredstvom finančne uprave.

Predmete, ki so bili izdelani ali uporabljeni v nasprotju s tem členom, uradna oseba zaseže in odvzame.

K 94. členu

Določijo se prekrški in sankcije v zvezi z izvrševanjem pooblastil.

K 95. členu

Določijo se prekrški in sankcije za posameznike v zvezi s predložitvijo podatkov.

K 96. členu

Določijo se prekrški in sankcije za pravne osebe in drugi poslovni subjekti v zvezi s predložitvijo podatkov.

K 97. členu

V skladu z Zakonom o prekrških se v predlogu zakona izrecno določi pooblastilo organu, da izreče globo v kateri koli višini v razponu, predpisanem v posameznem členu.

K 98. členu

Naloga finančne uprave bo tudi podelitev posebnega statusa z zavezancem zaradi spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti in zmanjšanja administrativnih bremen finančnega nadzora. S podelitvijo statusa obe strani izrazita pripravljenost, da se vzpostavi sodelovanje, ki temelji na preglednosti, razumevanju in zaupanju. Namen sodelovanja je zagotoviti vpogled v sedanja in prihodnja davčna tveganja zavezanca za davek ter odzivno oblikovati stališča v okviru zakonskih in podzakonskih predpisov in sodne praks.

Sodobni razvoj služb, ki nadzirajo pobiranje javnih dajatev, je vzpostavljanje partnerskega odnosa z zavezanci za plačilo javnih dajatev. Pomemben del razvoja takega partnerskega odnosa je tudi prenos sistematičnih nalog nadzora na same zavezanke. Ti so zainteresirani, da se postopki internega nadzora, ki ga izvajajo zaradi pravil korporativnega upravljanja, uporabijo tudi za nadzor nad pravilnostjo obračunavanja in plačevanja obveznih dajatev. Na ta način se zmanjšajo stroški, povezani z izpolnjevanjem davčnih obveznosti, pri zavezancu in tudi pri davčnem organu, saj se sistematični nadzori oziroma oblike nadzora lahko opravijo pri samem zavezancu. Možnost dogovora med finančno upravo in zavezancem pozitivno vpliva na davčno kulturo, obseg prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti in zniževanje administrativnih stroškov pri zavezancih.

Zavezanci v skladu s podeljenim statusom davčno upravo obveščajo o okoliščinah svojega poslovanja, iz katerih izhaja oziroma bi lahko izhajalo davčno tveganje, dejavnosti davčnega organa pa se osredotočijo na oblikovanje stališč do uporabe veljavnih predpisov in preverjanje notranjih kontrol zavezanca, s katerimi zagotavlja izpolnjevanje zakonsko določenih davčnih obveznosti.

Podelitev posebnega statusa ne vpliva na pravice in obveznosti davčnih zavezancev in davčnega organa, ki sme kljub sklenjenemu sporazumu izvajati pooblastila.

K 99. členu

V skladu z ZDavP-2 se vodi davčna preiskava, v skladu z ZCS-1 pa carinska preiskava.

Instituta vsebinsko nista popolnoma enaka, zato se z vidika združitve DURS in CURS s predlogom zakona zanje uredi enotni institut – finančna preiskava.

Finančna preiskava pomeni izvajanje dejanj, ukrepov in postopkov po tem zakonu in po zakonu, ki ureja davčni postopek, ko so dani razlogi za sum, da je bilo storjeno dejanje, s katerim so bili kršeni predpisi o obdavčenju ali drugi predpisi iz pristojnosti finančne uprave. Dejanja in ukrepi finančne preiskave se izvajajo zaradi preprečevanja, preiskovanja in odkrivanja najtežjih kršitev predpisov o obdavčenju in drugih predpisov iz pristojnosti finančne uprave. Finančna preiskava se lahko uvede tudi zaradi izvajanja dejanj in ukrepov po tem zakonu in zakonu, ki ureja davčni postopek, za zagotovitev medsebojne pomoči organom EU, držav članic EU in tretjih držav. Najtežje kršitve predpisov o obdavčenju ali drugih predpisov iz pristojnosti finančne uprave so ravnanja ali dejanja davčnih zavezancev in drugih oseb ali institucij, s katerimi je lahko resno ogrožen finančni interes oziroma interes varstva in varnosti Republike Slovenije oziroma EU.

Finančna preiskava se začne z izdajo naloga za preiskavo, v katerem se navedejo okoliščine, iz katerih izhajajo razlogi za sum, dejanja in ukrepe, ki naj se izvedejo, in okoliščine, ki naj se v finančni preiskavi raziščejo, oziroma krog subjektov, ki se finančno preiskujejo.

Če so dani razlogi za sum o premalo obračunanih obveznih dajatvah ali o obstoju drugih nepravilnosti iz pristojnosti finančne uprave, se v finančni preiskavi lahko izvede inšpekcijski nadzor, ki se začne, ko inšpektor opravi kakršno koli dejanje zaradi opravljanja inšpekcijskega nadzora.

Uradna oseba po opravljeni finančni preiskavi sestavi zaključno preiskovalno poročilo, v katerem opiše ugotovitve finančne preiskave.

K 100. členu

Zakon se začne uporabljati prvi dan četrtega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je zakon uveljavljen. Tega dne bo začel delovati Generalni finančni urad, notranja organizacijska enota finančne uprave. Dokončna združitev drugih notranjih organizacijskih enot, davčnih in carinskih uradov, pa se izvede postopoma, in sicer najpozneje do 1. januarja 2015, zato se s tem členom določi, da se do tega dneva kot finančni uradi štejejo tudi davčni in carinski uradi.

V predpisu, ki ga v skladu z drugim odstavkom 9. člena izda vlada, bodo določeni finančni uradi, njihove naloge, krajevna pristojnost, območje in sedež.

K 101. členu

S členom se črta 71. člen ZDavP-2, ki določa krajevno pristojnost. Ta bo določena v predpisu iz prejšnjega člena.

Črta se 4. točka drugega odstavka 127. člena in 131. člen ZDavP-2, ki ureja davčno preiskavo. Ta bo kot finančna preiskava urejena 99. členu tega zakona.

K 102. členu

Člen določa, da se carinske preiskave, začete pred uveljavitvijo tega zakona, končajo po ZCS-1. Davčne preiskave, začete pred uveljavitvijo tega zakona, bodo končane po tem zakonu.

K 103. členu

S to določbo se uredi priznavanje izpitov ali izpitnih vsebin strokovnih izpitov, ki so določeni s tem zakonom.

Prvi odstavek določa, da uslužbenci finančne uprave, ki bodo tudi v novi finančni upravi opravljala naloge kot do sedaj v carinski ali davčni službi, torej na enakih delovnih mestih, na primer izterjevalec, carinik, inšpektor, kontrolor, izpolnjujejo pogoj glede strokovnega izpita. Če so uslužbenci finančne uprave opravili izpit po ZDS-1, ZCS-1 ali Zakonu o igrah na srečo in bodo enake naloge opravljali tudi v finančni upravi, se jim po samem zakonu prizna opravljen izpit.

Drugi odstavek določa, da v primeru premestitev iz enega delovnega mesta na drugega (na primer iz delovnega mesta carinika na delovno mesto inšpektorja), se uslužbenec finančne uprave priznajo izpitne vsebine iz strokovnih izpitov, ki jih je uslužbenec že opravil v skladu z Zakonom o carinski službi ali Zakonom o davčni službi ali Zakonom o igrah na srečo. V skladu z Zakonom o javnih uslužbencih (ZJU) mora uradna oseba v primeru premestitve izpolnjevati predpisane pogoje in je delovno mesto tudi sposobna opravljati. ZJU določa, da je uradnika mogoče trajno premestiti le na uradniško delovno mesto, ki se lahko opravlja v nazivu iste stopnje, razen če je premestitev izvedena iz razloga nesposobnosti za uradniško delovno mesto ali iz poslovnega razloga.

Uslužbenca finančne uprave je mogoče premestiti tudi na zahtevnejše delovno mesto, če izpolnjuje pogoje za imenovanje v najnižji naziv, v katerem se opravljajo naloge na takem delovnem mestu, in druge pogoje za tako delovno mesto.

Uslužbenec finančne uprave bo tako lahko premeščen na drugo delovno mesto le, če bo

izpolnjeval pogoje, kot jih določa ZJU in ZFU. Uslužbenec bo moral imeti ustrezno izobrazbo, opravljene strokovne izpite, določene v ZFU in delovne izkušnje, določene v ZFU. Pri opravljanju strokovnih izpitov za zasedbo drugega delovnega mesta se priznajo vsebine iz opravljenih strokovnih izpitov po ZCS-1 in ZDS-1.

Način priznavanja vsebin opravljenih izpitov ali preizkusov znanja predpiše minister, pristojen za finance, na predlog predstojnika finančne uprave.

K 104. členu

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati Zakon o davčni službi, Zakon o carinski službi in podzakonski predpisi, izdani na njuni podlagi. Ti predpisi se uporabljajo do začetka uporabe tega zakona.

Z namenom ohranitve pravice do dodatka na stalnost se ohrani v veljavi prvi odstavek 59. člena ZCS-1, ki ureja ta dodatek. Dodatek na stalnost iz prejšnjega stavka pripada uradnim osebam iz tega zakona, ki opravljajo zahtevnejše naloge nadzora ali naloge na terenu, v višini, določeni z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. Delovna mesta, na katerih se opravljajo zahtevnejše naloge nadzora ali naloge na terenu, so določene v aktu o sistemizaciji. Skupni obseg sredstev za plačilo dodatka na stalnost se izplačuje iz sredstev za plače, ki so zagotovljena v proračunu za leto 2014. Za delovno dobo se šteje delovna doba, ki so jo uradne osebe po tem zakonu dosegle v carinski ali davčni službi. Uradnim osebam, ki so iz poslovnih razlogov premeščene v drug državni organ, se za določitev dodatka na stalnost šteje tudi delovna doba v carinski ali davčni službi, če je po predpisih in pod pogoji, ki veljajo za organ, v katerega je premeščen, upravičen do dodatka na stalnost. Javnemu uslužbencu, ki je iz poslovnih razlogov premeščen na delo v finančno upravo, se za določitev dodatka na stalnost šteje tudi delovna doba v organu, iz katerega je premeščen, če je po predpisih in pod pogoji, ki veljajo za organ, iz katerega je premeščen, upravičen do dodatka na stalnost.

CURS in DURS bosta sredstva za dodatek za stalnost zagotovila v okviru predloga finančnih načrtov za leto 2014.

K 105. členu

Vse pravice in obveznosti Carinske uprave Republike Slovenije in Davčne uprave Republike Slovenije preidejo na finančno upravo, ki prevzame tudi vse njuno premoženje.

K 106. členu

Ne glede na določbo 153. člena ZJU, ki izrecno določa posledice za javne uslužbence pri ukinitvi organa, se še v tem zakonu določi, da finančna uprava prevzame vse javne uslužbence, zaposlene v CURS in DURS.

K 107. členu

Finančna uprava z dnem ukinitve prevzame vso dokumentarno in arhivsko gradivo Carinske uprave Republike Slovenije in Davčne uprave Republike Slovenije.

K 108. členu

Finančna uprava do porabe še uporablja obstoječe tiskovine Carinske uprave Republike Slovenije in Davčne uprave Republike Slovenije.

K 109. členu

Določi se prehodna določba v zvezi z določitvijo novih delovnih mest.

Na podlagi drugega odstavka 78. člena Zakona o javnih uslužbencih se uradniška delovna mesta v organih državne uprave, pravosodnih organih in upravah lokalnih skupnostih razvrščajo z uredbo vlade. Ker bo z združitvijo CURS in DURS prišlo do preimenovanja obstoječih uradniških delovnih mest oziroma nazivov, je treba določiti novo plačno podskupino v katero bodo razvrščena delovna mesta v finančni upravi.

Do ureditve v uredbi je treba v prehodni določbo 110. člena zakona zgolj preoblikovati nekatera obstoječa uradniška delovna mesta v CURS in DURS v nova delovna mesta ustrezna imenu novega organ. Nova delovna mesta po vsebini ne spreminjajo veljavnih delovnih mest.

Namen zakona ni oblikovanje novih delovnih mest in nazivov za uslužbence finančne uprave, ker bi bilo to v nasprotju s sistemom javnih uslužbencev in področne zakonodaje (Zakona o javnih uslužbencih in Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in pravosodnih organih). Ureditev delovnih mest in s tem povezanih nazivov je potrebna zaradi preimenovanja obeh organov (carinski, davčni inšpektor, izterjevalec, kontrolor, itd), zato je navedeno treba urediti v prehodne določbe tega zakona do ureditve poimenovanja delovnih mest na sistemski ravni,

Nova delovna mesta po vsebini ne spreminjajo veljavnih delovnih mest, temveč gre samo za preimenovanje obstoječih delovnih mest kot izhaja iz vsebine člena.

K 110. členu

V prvem odstavku 7. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju se v plačni skupini C – Uradniški nazivi v državni upravi in v upravah lokalnih skupnosti ter v drugih državnih organih plačna podskupina C 5 – Cariniki spremeni tako, da se glasi C 5 – Uradniki finančne uprave.

K 111. členu

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne prvega dne četrtega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je zakon uveljavljen, ki je datum formalne združitve davčne in carinske službe. Ločitev uveljavitve in začetka uporabe je namenjena pripravi in sprejetju podzakonskih aktov, ki jih je treba izdati na podlagi tega zakona.